

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :— ಅವರು ಈ ಕ್ಯಾಟಗರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರದು ಬೇರೆ ಕ್ಯಾಟಗರಿ ಇದೆ. ಆಮೇಲೆ ನಾನು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಅನೌನ್ಸ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀರಾಮರೆಡ್ಡಿಯವರೇ, ತಾವು ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣ ಮುಂದುವರಿಸಿ ನೀವು 20 ನಿಮಿಷ ಮಾತನಾಡಿ. 2 ಗಂಟೆಗೆ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಅಡ್ಡರ್ನ್ ಮಾಡೋಣ.

(8) 1999-2000ನೇ ಸಾಲಿನ ಅನುದಾನ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮುಂದುವರಿದ ಚರ್ಚೆ ಹಾಗೂ ಮತಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದು.

+ ಶ್ರೀ ಜಿ.ವಿ. ಶ್ರೀರಾಮರೆಡ್ಡಿ (ಬಾಗೇಪಲ್ಲಿ) :— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ನಿನ್ನ ಕೃಷಿ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಅರ್ಧಕ್ಕೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದೆ. ಮಾನ್ಯ ಬೈರೇಗೌಡರು ಹೊಸ ಕೃಷಿ ನೀತಿಯನ್ನು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹಲವಾರು ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಸ ಕೃಷಿ ನೀತಿಯನ್ನು ಏನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸುಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ರಫ್ತು ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಇದರಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜ ಮತ್ತು ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹಂಚುವುದರಲ್ಲಿ, ಸೀಡಲಿಂಗ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅಚಾತುರ್ಯ ಮತ್ತು ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ

(ಶ್ರೀ ಹಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು) ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಾದರು)

ಇಷ್ಟತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ 3.5 ಸೀಡಲಿಂಗ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ವೇಸ್ಟ್ ಆಗಿದೆ. ಯಾವ ರೀತಿ ವೇಸ್ಟ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ—

“According to the Project Director, oil palm seedlings were fit for planting within 14 months of its raising. It was noticed that out of 13.64 lakh oil palm seedlings raised in 19 departmental nurseries during the period 1992-93 to 1996-97, 3.05 lakh seedlings raised at a cost of Rs.1.28 crores upto March 1997 remained unutilised as of March 1998.”

ಹೀಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಈ ಸೀಡಲಿಂಗ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಬೈರೇಗೌಡರು ಬಹಳ ಆಯಂಬಿಷಿಯನ್ ಆಗಿ ಆಶಾದಾಯಕವಾಗಿ ಮಾಡಿದಂಥ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಇದು. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ವ್ಯವಸಾಯ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಡ್ರಿಪ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಮಾನ್ಯ ಬೈರೇಗೌಡರ ಒಂದು ಕನಸಿನ ಕೂಸು. ಇಸ್ರೇಲಿಗೆ ಹೋಗಿಬಂದು ಡ್ರಿಪ್

ಇರಿಗೇಷನ್ ಅನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಡ್ರಿಪ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಗೊತ್ತೇ?

"Failure to limit the subsidy for drip irrigation system as per norms resulted in excess payment of Rs.21.50 lakh in 320 cases."

ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಮಾರ್ಚ್ 31, 1997ಕ್ಕೆ-

"...regarding excess payment made to the beneficiaries due to non-adherence to the norms fixed by the Government of India."

ಯಾರು ಡ್ರಿಪ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರಲ್ಲಾ, ಆ ಡ್ರಿಪ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥವರಿಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ ಪೇಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದವರು ಏನು ನಾಮ್‌ಸ್‌ನ್ನು ಫಿಲ್ಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಆ ನಾಮ್‌ಸ್‌ನ್ನಲ್ಲಾ ವಯಲೇಟ್ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಇದೆ.

"... 90 or 70 per cent of the actual cost of the drip irrigation system depending on the category of farmers or the cost of the system based on the specified crop spacing, whichever was less, subject to a maximum of Rs. 25,000/- per hectare."

ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸ್‌ ಪೇಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿ 22 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಯಾರು ಈ ಬೆನಿಫಿಷರೀಸ್? ಮತ್ತು ಈ ಬೆನಿಫಿಷರೀಸ್ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರು ಎಂದು ಇಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರು ಬೆನಿಫಿಷರೀಸ್ ಆಲ್ಲ. ಆವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬೆನಿಫಿಷರೀಸ್ ಎಂದು ಐಡೆಂಟಿಫೈ ಮಾಡಿ ಎಕ್ಸ್‌ ಪೇಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿ ಇವತ್ತು ಹಣ ದುರುಪಯೋಗ ಆಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಒ.ಪಿ.ಡಿ.ಪಿ. ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್‌ನ ನಾಮ್‌ಸ್‌ನ್ನು ವಯಲೇಟ್ ಮಾಡಿ ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

"Unauthorised involvement of private sector in implementation of the Programme". ಅಥರ್ವೆಸ್ಡ್ ಆಗಿ ಆಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನಾಮ್‌ಸ್‌ ಏನಿದೆ, ಆದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಯಲೇಟ್ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಖಾಸಗಿ ಬೆನಿಫಿಷರೀಸ್‌ಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅನ್ ಅಥರ್ವೆಸ್ಡ್ ಇನ್ವೊಲ್ವೆಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅಥರ್ವೆಷನ್ ಇಲ್ಲ.



"In disregard of guide lines issued by Government of India, State Government involved private sector in development of oil palm plantation and establishment of processing units. The State Government selected (August 1993) for participation of 8 companies in OPDP and as per the terms finalised, these companies were expected to have their own extension support for area expansion, nursery development, distribution of planting material to the growers and processing units. Besides, 12.5 per cent of cultivation subsidy of Rs.12500 per ha. was to be borne by them. They were also made responsible for assisting the farmers in availing loans from the commercial banks/NABARD. The companies were required to enter into an agreement with Government within 90 days for implementation of OPDP in the State. Thus, State Government unjustifiably shifted the responsibility for implementation of the scheme from Government to the private sector."

ಇದು ಅನ್ ಅಥರೈಸ್ಡ್ ಆಗಿದೆ. ಇವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಯಾರು ಕೊಟ್ಟರು? ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನೀವು ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ಸರ್ಕಾರ ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರ ಹಿಂದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಮೋಟಿವೇಷನ್ ಏನು ಎನ್ನತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಯುಟಿಲೈಸೇಷನ್ ಏನಿದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ 4 ಕೋಟಿ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದರೆ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯವರಿಗೆ. 4 ಕೋಟಿ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ, ಏಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರಿ? ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೊಟ್ಟಿರಿ? ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಗಾಳಿಗೆ ತೂರಿ ನೀವು ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಅಪರಾಧ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ 4 ಕೋಟಿ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇವರಿಗೆ ಸಬ್ಸಿಡಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. "Utilisation of Cultivation subsidy of Rs.4.20 Crores by Private Companies was not verifiable."

"...According to Government of India, guidelines, cultivation subsidy in the form of inputs was to be provided to oil palm growers during the gestation period. Government

prescribed (November 1994) that the Director should arrange to draw the subsidy and release the same to beneficiaries through private entrepreneurs." Contrary to this, cultivation subsidy of Rs.4.20 crores was released in cash to four companies during the period 1993-94 to 1997-98 by the Director based on State Government sanctions and based on the annual targets fixed and after taking into account the companies' share of cultivation subsidy."

ಇದು ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ, ಇದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಗೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಣ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ, ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಹಣ ಪೋಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಆಗ್ರೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಬೈರೇಗೌಡ ಅವರಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಆಗ್ರೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಶ್ರೇಣಿಯ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಶಾಮೀಲಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ತನಿಖೆಯಿಂದ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನೀವು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆಗೆ

1.50 ಪಿ.ಎಂ.

ಒಳಪಡಿಸಿ. ಹೂವುಗಳನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದಿದೆ. ಅದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಆಗ್ರೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಿಂದ ರಾಗಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೋರ್‌ವೆಲ್ಸ್ ರಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದರು. ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದೊಂದು ದುರುತ್ತರದ ಕಥೆ. ವರ್ಕಿಂಗ್ ಕಂಡೀಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥ ರಾಗ್ಲನ್ನು ಪರ್ಚೇಸ್ ಮಾಡಿದರು. ವರ್ಕಿಂಗ್ ಕಂಡೀಷನ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದಂಥ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಪರ್ಚೇಸ್ ಮಾಡಿ ಓವರ್ ಆಯಲಾಗಿ 7 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರು. ಮತ್ತೆ ಅದನ್ನು ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟರು. ಇವರೇ ಆಗ್ರೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನವರು ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷ, ಎರಡು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರು. ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡವನು ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ 18 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮಾರಿಕೊಂಡು ಹೋದ. ಅವನು ಪರ್ಚೇಸ್ ಮಾಡಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ 18 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟ. ಇದು ಆಗ್ರೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕಂತಾದ್ದು. ಇಂತಹ ಹಲವಾರು ದುರ್ವ್ಯವಹಾರ ಅವ್ಯವಹಾರ, ಹಣ ದುರುಪಯೋಗದ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಆಗ್ರೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ. ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಬೈರೇಗೌಡರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಈ ವಿಷಯ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನಾನು ಇವತ್ತು

ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ, ಇದನ್ನು ನೀವು ತನಿಖೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾದಂಥ ತನಿಖೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆ ತನಿಖೆಯಿಂದ, ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಮೆಷಸೋನಿಂದ ಇದರ ತನಿಖೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆ ಅಥವಾ ಒಬ್ಬ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಂದ ಇದನ್ನು ತನಿಖೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದರೆ ಸತ್ಯಾಂಶ ಎಂಬುದು ಹೊರಗಡೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಭೈರೇಗೌಡ (ಕೃಷಿ ಸಚಿವರು) :— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ವಿಚಾರ ಈಗಾಗಲೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ಸಮಿತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಅವರು ಏನು ವರದಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಕಾಯುತ್ತಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದ್ಯಸರು ಈಗ ಇದನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆ ಅಥವಾ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಂದ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಅದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧ ಇದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರನಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ರೈತರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹಣ ಯಾರಾದರೂ ಲೂಟಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಹಗಲು ದರೋಡೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದರೆ, ಅದನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ನೈತಿಕ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಾನು ನಿರ್ವಹಿಸಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅವರು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ತನಿಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಮತ್ತು ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಮೇಲೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ, ಒಬ್ಬ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಂದ ಅಂದರೆ ಸಿವಿಲ್ ಜಡ್ಜ್‌ರಿಂದ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾನಂತೂ ಸಿದ್ಧವಿದ್ದೇನೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ, ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಸುಮಾರು 70-75 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟೂ ಹಣ ರೈತರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಇದೆ. ನೇರವಾಗಿ ಈ ಹಣವನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿದ್ದರೆ, ಅವರಾದರೂ ಸುಖ ಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. ರೈತರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳಾಗಿರತಕ್ಕಂಥವರು ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿರಬಹುದು, ಸಣ್ಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿರಬಹುದು. ಇದು ಆಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಕೆಲವು ತಾಂತ್ರಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವ ಹಣವನ್ನು, ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದಲೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅದು ಬೇರೆ ವಿಚಾರ. ಆದರೆ, ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಈ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಮೇಲೆ ನಾವು ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧವಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧವಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಚೀರ್ಮನ್ :— ತಾವು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಪುಕಟ ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಜಿ.ಎ. ಶ್ರೀರಾಮರಡ್ಡಿ :— ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ಸಮಿತಿ ಮುಂದೆ ಇದ್ದು, ಅಲ್ಲಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆಯೇ ಬೇಕೆಂದು ಏಕೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ...

ಚೀಮನ್:— ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ.ವಿ. ಶ್ರೀರಾಮರೆಡ್ಡಿ:— ಆಯಿತು. ಮತ್ತೆ ಈ ಹೊಸ ಕೃಷಿ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಬೈರೇಗೌಡರು ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೊಸ ಕೃಷಿ ನೀತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಲೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನಿದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಷೂರೆನ್ಸ್ ಕೂಡ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ರೈತರಿಗೆ ಬೆಳೆ ವಿಮೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಏನಿದೆ, ಈ ಕ್ರಾಪ್ ಇನ್‌ಷೂರೆನ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಅನಂತರ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬೆಲೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸುಧಾರಣೆಗಳು, ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ 1995 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಹೊಸ ಕೃಷಿ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಒಂದು ಅಂಶ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಎಂದರೆ, ಉತ್ಪನ್ನದ ಬೆಲೆ ನಿಗದಿ ಮಾಡುವಾಗ ಸಮಗ್ರ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಪೂರೈಕೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವುದು ರಾಜ್ಯದ ಸ್ಥೂಲ ನೀತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕನಿಷ್ಠ ಬೆಂಬಲ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ನೀತಿಯೊಂದಿಗೆ, ಈ ನೀತಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉತ್ಪನ್ನದ ಬೆಲೆ ಏಕಾಏಕಿಯಾಗಿ ಮತ್ತು ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಇಳಿಮುಖವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇದು ವಿಮೆಯಂತೆ ಪ್ರವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ. ನೀವು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ; ನೀವು ಹೊಸ ಕೃಷಿ ನೀತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಆ ಪೋಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಏನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದೀರಿ? 1995ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಈ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಇವತ್ತು ನಾವು 1999ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ರೈತರು ಬೆಳೆದುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬೀದಿಗೆ ಹಾಕುವಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನೂ ಕೂಡ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯದು ಎಂತಹ ದುರಂತ ಕತೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಬೈರೇಗೌಡರು ಹೋದಸಲ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಇಂಟರ್‌ಮೆಡ್‌ಯಾಟ್ ಗೋಸ್ಟರ 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿರಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಆನೆಗೆ ಹಪ್ಪಳ ಕೊಟ್ಟಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಆನೆಗೆ ಹಪ್ಪಳ ಕೊಟ್ಟರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಎಷ್ಟು? ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ನೂರಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಆ ನೂರಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನೀವು ಬೆಲೆ ನಿಗದಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ನಷ್ಟಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ, ಬೆಲೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಬೀದಿಗೆ ಬಿಸಾಕತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಇಂಟರ್‌ಮೆಡ್‌ಯಾಟ್ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಈ 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವುಂಟೆ? ಇದು ಖಂಡಿತ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದು; ಇದು ಗರಿಷ್ಠ ಅಲ್ಲ. ಗರಿಷ್ಠ ಏಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಕನಿಷ್ಠವಾದರೂ ರೈತರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಬೇಕೆಂದಾದರೆ, 20-50-100 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ.

ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಇಂಟರ್‌ವೆನ್ಷನ್ ಮಾಡಿದರು, ಮಾನ್ಯ ಭೈರೇಗೌಡರ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ. ಆಲೂಗಡ್ಡೆ ವಿಚಾರ ನಿನ್ನೆ ಹೇಳಿದೆ, ನೀವು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನಲ್ಲಾ ಕಂಪನಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಬಿಟ್ಟು, ಅವನ್ನಾರೋ ಏಜೆಂಟೇ ಪತ್ತೆ ಇಲ್ಲ. ಅವನ ಹತ್ತಿರ ಮೆಮೋರಾಂಡಂ ಆಫ್ ಅಂಡರ್‌ಸ್ಟಾಂಡಿಂಗ್ಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಮಾರು 23 ಸಾವಿರ ಡಾಲರ್ ಹೋಯಿತು. ಅವನು ಪತ್ತೆಯೇ ಇಲ್ಲ, ಅವನು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ಕಂಪನಿಯವರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಚಂದ್ರಕಾಂತ ಎಕ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಎಂಬುವವು ನಮ್ಮ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಅಂದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಇಂಟರ್‌ವೆನ್ಷನ್ ಪ್ರಭಾವ ಏನಾಯಿತು ಎಂದು ಇದರಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಇಂಟರ್‌ವೆನ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಎಂದರೆ ಇವತ್ತು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಫ್ಲೋಟಿಂಗ್ಸ್ ಒಂದುಕಡೆ; ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಇಂಟರ್‌ವೆನ್ಷನ್ ಒಂದು ಕಡೆ. ಇವತ್ತು ರೈತರು ಬೆಳೆದಂಥ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಆ ಫ್ಲೋಟಿಂಗ್ಸ್ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಬೆಲೆಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಕೆಲವು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಸ್ಟೋರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಭೈರೇಗೌಡರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೋಲ್ಡ್ ಸ್ಟೋರೇಜ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಆ ಕೋಲ್ಡ್ ಸ್ಟೋರೇಜ್‌ನ್ನು ಕಟ್ಟತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಭೈರೇಗೌಡರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಕಳೆದ 5-6 ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೈತರು ಆಲೂಗಡ್ಡೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕೋಲ್ಡ್ ಸ್ಟೋರೇಜ್‌ನಲ್ಲಿಟ್ಟು, 50 ಲಕ್ಷರೂ.- ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಲುಕ್ಮಾನು ಆಯಿತು. ಇವತ್ತು ಇದು ಪತ್ತಿಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಯಾರೋ ಚೆನ್ನಯ್ಯ ಎಂಬುವವರನ್ನು ಕೋಲ್ಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ಇವತ್ತು 40 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆಲೂಗಡ್ಡೆ ನಾಶವಾಗಿದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಜವಾಬ್ದಾರರು? ಆಗ ಮತ್ತೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಿ, ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ವಿಮೆ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಈ ಕ್ರಾಪ್ ಇನ್‌ಶೂರೆನ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಇವತ್ತಿಗೂ ಯಾರೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ನಾನು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾಗಿ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದೆ; ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಕ್ರಾಪ್ ಇನ್‌ಶೂರೆನ್ಸ್ ಫೋಗ್ರಾಂ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇನು ಏಕಾಏಕಿ ಬಂತು ಎಂದು ನಾನು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ, ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆ, ಮಿನಿಸ್ಟ್ರಿ ಆಫ್ ಆಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್; ಇದು ಫ್ರೆಸ್ ನೋಟ್; ಜಿಒ ಮಾಡಿಲ್ಲ; ನಾನು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿ, ಓ ರೈತರಿಗೆ ಏನೋ ಉಪಯೋಗ ಆಯಿತು, ಬೆಳೆವಿಮೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಏನೋ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಕ್ರಾಪ್ ಇನ್‌ಶೂರೆನ್ಸ್ ಸ್ಕೀಮಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸರ್ಕಾರದ ಪಾತ್ರವಿಲ್ಲದೆ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಂತಹ ವಿಷಯ ನೋಡಿನೆಗೆ ಬಹಳ ಮುಷಿಯಾಯಿತು.

ಚೀರ್ಮನ್:— ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾಗಬಹುದು?

ಶ್ರೀ ಜಿ.ವಿ. ಶ್ರೀರಾಮರೆಡ್ಡಿ:— ಇನ್ನರ್ಧ ಗಂಟೆ. ಊಟಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಅನಂತರ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಚೀರ್ಮನ್:— ಈಗ ಸದನವನ್ನು ಮೂರು ಘಂಟೆವರೆಗೆ ಮುಂದೂಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.  
(ಸದನವು 2 ಘಂಟೆಗೆ ಮುಂದೂಡಲ್ಪಟ್ಟು ಮತ್ತೆ 3 ಘಂಟೆಗೆ ಸಮಾವೇಶಗೊಳ್ಳಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿತು)

(ಸದನವು 3.40ಕ್ಕೆ ಸಮಾವೇಶಗೊಂಡಿತು)

(ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು (ಶ್ರೀ ರಮೇಶ್ ಕುಮಾರ್ ರವರು) ಪೀಠವನ್ನು ಆಲಂಕರಿಸಿದ್ದರು)

(8) 1999-2000ನೇ ಸಾಲಿನ ಅನುದಾನ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮುಂದುವರೆದ ಚರ್ಚೆ

+ ಶ್ರೀ ಜಿ.ವಿ. ಶ್ರೀರಾಮರೆಡ್ಡಿ (ಬಾಗೇಪಲ್ಲಿ):— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಆಗಲೇ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದಾಗ ಬೆಳಿ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಈ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ವಿಮೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಯೋಜನೆ ಇದೆ. ಬೆಳಿ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಏರುಪೇರುಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಿಂದ ರೈತರು ಬೆಳೆದಂತಹ ಬೆಳೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಧಾರಣೆ ಸಿಗದೇ ಅವರು ನಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಫೋಟೋವನ್ನು ನಾನು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿ, ಇಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಾದ ಮೇಲಾದರೂ ರೈತರ ಬೆಳೆಗೆ ವಿಮೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಒಂದು ಪ್ರೈವೇಟ್ ರಿಲೀಸ್ ಅನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಆ ಪ್ರೈವೇಟ್ ರಿಲೀಸ್ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಅದನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಒಂದು ಪ್ಯಾರಾವನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತೇನೆ.

(ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಬಿ.ಟಿ. ಲಲಿತಾ ನಾಯಕರವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠವನ್ನು ಆಲಂಕರಿಸಿದರು)

“A scheme for providing insurance cover to farmers known as compensation crop insurance scheme has been tried in the country since 1985. The C.C.I.S. has been popular in some areas where it was available our experience gained from operating the scheme revealed several products coverage only to the limited numbers of crops. wheat, paddy, oil seeds, maize and pulses with exclusion of important cash crops like sugarcane, potato, cotton etc., Secondly, the coverage was restricted only to rainfed crops. So, for this reason the scheme was not effective for the

progressive farmers of states like Punjab, Haryana and Western U.P. Thirdly, the scheme covered only the loanee farmers and the non-loanee farmers were excluded. Further the sum of insurance was limited to the maximum amount of Rs.10,000/- taken as credit from the initial sources. Hence only the marginal small farmers stood to benefit from the scheme which the compensation too did not bear direct relation to the actual loss."

ಅವರು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದರು; ಆದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಜಿ.ಓ. ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಜಿ.ಓ. ಮಾಡದೇ ಇದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಇನ್‌ಶೂರೆನ್ಸ್ ಸ್ಕೀಮಿಗೆ ಏನೇನು ಐಟಮ್ಸ್ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ? ಏನೇನು ಕಂಡೀಷನ್ಸ್, ಟರ್ಮ್ಸ್ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಸಹ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಜಿ.ಓ. ಹೊರಡಿಸಿದೆಯೇ? ಆ ಜಿ.ಓ. ಹೊರಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಕಾಪಿ ಏನಾದರೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಕೃಷಿ ಸಚಿವರಾದ ಮಾನ್ಯ ಬೈರೇಗೌಡರನ್ನು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಏನಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶ ಏನೆಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್‌ಮೆಡಿಯೇಟ್ ಆಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ 20 ಕೋಟಿ ರೂ. ಗಳನ್ನು ಏನು ಇಟ್ಟಿದೆಯೋ, ಆ ಹಣ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಹಣವನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ 150-200 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನಾದರೂ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಇವತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಾದಂತಹ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಹಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಡ್ರೈಲ್ಯಾಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಎಂಬುದು ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಬೈರೇಗೌಡರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನಿಸಬೇಕೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಡ್ರೈಲ್ಯಾಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಏನಾಗಿದೆ? ಆ ಬೋರ್ಡ್ ಅನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ, ಅದು ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ? ಏನಾಗಿದೆ? ಅದರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಹೇಳಬೇಕು. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾವು ಇವತ್ತು ಕತ್ತಲಿನಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೆ ಡ್ರೈಲ್ಯಾಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಎಂದು ಮಾಡಿ, ಒಣ ಭೂಮಿ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿತು. ಈಗ ಆ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಬೈರೇಗೌಡರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹೊಸ ಕೃಷಿ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇಂಟರ್‌ಸ್ಟಿಂಗ್ ಆದಂತಹ ಫ್ಯಾಕ್ಟವೊಂದನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶವು ಶೇಕಡ 49ಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಎಂದು ಹೊಸ ಕೃಷಿ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಭಾರತದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ನಂತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಡ್ಯಾಮ್‌ಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ನಾವು ಎಷ್ಟು ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ, ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಾವಿರಾರು ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಯೂ ಕೂಡ ಇವತ್ತಿಗೂ ನಮ್ಮ ಒಟ್ಟು ಕೃಷಿ ಯೋಗ್ಯವಾದಂತಹ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 49ಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲೆ ನಾವು ಹೋಗಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಾದರೆ ನಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು? ಈ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರವೇ ತನ್ನ ಕೃಷಿ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಈ ಅಂಕಿಅಂಶ ಇನ್ನೂ ಕಡಿಮೆ, ಅಂದರೆ ಶೇಕಡ 23ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಎಂದು ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಯೂ ನಾವು ಕೇವಲ ಇಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶ ಮಾತ್ರ ನೀರಾವರಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನಾನು ನಿನ್ನೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 64ರಷ್ಟು ಭೂಮಿ ಈ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಈಗ ವೇಸ್ಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಎಂದು ಮಾಡಿ ವೇಸ್ಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಒಂದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅದರ ರೂಪು ರೇಷಗಳೇನು? ಅದು ಹೇಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ಇನ್ನೂ ಸರಿಯಾದ ಹಾಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ, ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಅನ್ನು ಹೇಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ್ದರೆ ನೀವು ಇವತ್ತು ರೈತರನ್ನು ಇಷ್ಟು ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿಸತಕ್ಕಂಥ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಹೊಸ ಕೃಷಿ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಟೋದ್ಯಮದ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪುಷ್ಟೋದ್ಯಮದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ನೀವು ರಫ್ತು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಇದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಲಾಭವೇನು ಹಾಗೂ ನಷ್ಟವೇನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪುಷ್ಟೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಿಕ್ಕಿದೆ? ಎಂಬ ವಿವರಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ನೀಡಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಆ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಇಲ್ಲ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ತರಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಯೂರೋಪ್ ನಲ್ಲಿ ವೈಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಹೂವುಗಳನ್ನು ರಫ್ತು ಮಾಡುವುದರ ಬದಲೆ ಬೊಮ್ಮಾಟೋ, ಈರುಳ್ಳಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಬೇರೆ ಏನೆಲ್ಲಾ ತರಕಾರಿಗಳು ಬೇರೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇವತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೀದಿಗೆ ಸುರಿಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಯೂರೋಪ್‌ಗೆ ರಫ್ತು ಮಾಡಬಹುದು. Europe is having a most potential market, we can find. ಸರ್ಕಾರ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಯೂರೋಪ್‌ಗೆ ಸಾಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆಯೇ? ಯೂರೋಪ್‌ಗೆ ನಮ್ಮ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾರ್ಕೆಟ್



ವ್ಯಾಲ್ಯೂ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಸಹ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಆಗ ರೈತರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಬಹುದು. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಾವು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ವೈಡನ್ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ನಮಗೆ ಲಾಭವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಬಹಳಷ್ಟು ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ, ಇದು ತಮಗೂ ಕೂಡ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ರೈತರು ಸೂಕ್ತ ಬೆಲೆ ಸಿಗದೇ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಯನ್ನು ಬೀದಿಗೆ ಬಿಸಾಕಿದಾಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಅದೇ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಕೆ.ಜಿ.ಗೆ 12-18 ರೂ.ಗಳ ದರ ಇತ್ತು. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೇ ಈ ರೀತಿ ಆಗಿತ್ತು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಧಾರಣಿಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉಂಟೆ? ಇವತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಎಷ್ಟೊಂದು ಇಂಫ್ರಾಸ್ಟ್ರಕ್ಚರ್ ಆಗಿದೆ. ಕೆಲವೇ ಸೆಕೆಂಡುಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳ ದರಗಳನ್ನು ನೀವು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀವು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲವೇ ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಸರಕನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೀವು ಏಕೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ? ಅದು ಈರುಳ್ಳಿ ಆಗಿರಬಹುದು, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಆಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೇ ಆಗಿರಬಹುದು. ಟೊಮ್ಮಾಟೋ ಕೂಡ ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ ರೈತರು ಬೀದಿಗೆ ಬಿಸಾಕಿದಾಗ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಅದನ್ನೇ ಕೆ.ಜಿ.ಗೆ 5-10 ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಏಕೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ? ಆ ರೀತಿಯಾದಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದಂತಹ ಯೋಜನಾಬದ್ಧವಾದಂತಹದ್ದನ್ನು ನೀವು ಏಕೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ? ಮಾನ್ಯ ಕೃಷಿ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಬಹಳ ಪ್ರಚಾರ ಗಿಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಈ ಆಕ್ಸ್‌ಕಲ್ಚರ್‌ನಲ್ಲಿ. ಆಕ್ಸ್‌ಕಲ್ಚರ್ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ರೂಪರೇಷೆಗಳು ಏನಿವೆ, ಕೃಷಿ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದಿರಿ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಗರಿಷ್ಟ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಾಗೂ ಉದ್ಯೋಗವಕಾಶವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲು ಖಾಸಗಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಸಾಗರ ಮೀನು ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ತೀರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೂ ಸಹ ಸಮುದ್ರವು ಈ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಧೈವದತ್ತವಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ವಿಶೇಷ ಅನುಕೂಲಗಳಿವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ನೀರು ನಿಂತು ಕಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ನೀರಾವರಿಯಾಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ದೇಶಿಯ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಲು ಇದನ್ನು ನಾನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಂತರ್ದೇಶಿಯ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಲು ಬೃಹದಾಕಾರವಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಏನು ಮಾಡಿದಿರಿ? ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶ ಇದೆ, ನೀರು ನಿಲ್ಲತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಇದೆ, ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಏನು ಮಾಡಿದಿರಿ? ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ನೀವು ಏನು ಹೇಳಿದಿರಿ ಎಂದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

ಯೋಜನೆಯನ್ನು, ಸುಮಾರು 200 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಂಡವಾಳದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಅದನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಎಂದು ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ದೇಶೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ನಾವು ಸರ್ವೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದೂ ಸಹ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಈ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಏನಾಯಿತು? ನೀವು ಎಷ್ಟು ಅಂಬಿಷಿಯಸ್ ಆದಾಗ ನಾವು ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಈ ಭೂಮಾಲೋಕದಿಂದ ನೀವು ಹೊರಗೆ ಬರಬೇಕು, ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ನೀವು ಯದ್ವಾತದ್ವಾ ನಮ್ಮನ್ನು ಭೈದಿರಿ. ಆದರೆ ಇವತ್ತು 200 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯಪಕ್ಷ 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಾಕಿದ್ದೀರಾ? 200 ಕೋಟಿ ಬಂಡವಾಳ ಆ 200 ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ 20 ಕೋಟಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಒಂದು ಸುದ್ದಿ ಬಂದಿದೆ, ಮಲ್ಟಿಯಲ್ಲಿ 97 ಮೀನುಗಾರರ ಬೋಟಿಗಳು ಸುಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ. ಈ ವಿರೋಧಾಭಾಸ ಏಕೆ ಬಂದಿದೆ? ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಈ ಕೃಷಿ ಬಗ್ಗೆ ವಾಸ್ತವವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ. ಈ ಕೃಷಿ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಒಂದು ದೇಶದ, ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ಬೆನ್ನಲುಬು ಮತ್ತು ಅದು ಮೂಲಭೂತ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕೃಷಿರಂಗ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾದರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ದೇಶ ಅದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಭಾರತದಂತಹ ದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಒಂದನೆಯದು, ಇಡೀ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಶೇಕಡ 80 ರಷ್ಟು ಭಾಗ ಈ ಕೃಷಿ ಅವಲಂಬಿತ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡನೆಯದು, ನಮ್ಮ ಭಾರದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗದೇ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಈ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಶಬ್ದಾವಸ್ಥೆಗಳು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬಂಡವಾಳ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಇನ್‌ಫ್ರಾಸ್ಟ್ರಕ್ಚರ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಡ ಜನರಿಗೆ ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸು ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಅವರ ಕೈಗೆ ಹಣ ಹೋಗದೇ ಹೋದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದನೆ ಆಗದೇ ಹೋದರೆ ನಿಮ್ಮ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪಾದನೆಗಳಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ರಂಗ ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಆಧಾರವಾಗಿದೆ. ಅಂತಹ ಕೃಷಿ ರಂಗವನ್ನು ಇವತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದಲ್ಲೂ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಧೋರಣೆ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಭೈರೇಗೌಡರು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕೃಷಿ ರಂಗವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಕಡೆಗಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು 51 ವರ್ಷಗಳು ಮುಗಿಯುತ್ತಾ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಎಲ್ಲರೂ ಈ ಕೃಷಿರಂಗವನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಈ ಸದನದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಸುಮಾರು 83 ಸಾರಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ

ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ. ಈ 83 ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ರಂಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಎಷ್ಟು ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ. ಈ 83 ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ರಂಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಎಷ್ಟು ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಕೃಷಿ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಅಮೂಲಾಗ್ರವಾದ ಬದಲಾವಣೆ ತರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ನಾವು ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಮೊದಲನೆಯದು. ಎರಡನೆಯದು, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ರಕ್ಷಣೆ ಇದೆ. ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಇದೆ, ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗತಕ್ಕಂತಹ ಸರಕುಗಳಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ಇದೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ರಕ್ಷಣೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಯಾವುದೇ ರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತು ರೈತ ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗೆ ಯಾವುದೇ ರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಪೊಟ್ಟಣದ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋದರೆ ಅದರ ಮೇಲೆ 50 ಪೈಸೆ ಸೀಲ್ ಒತ್ತಿರುತ್ತದೆ. 50 ಪೈಸೆಗೆ ಒಂದು ಪೈಸೆ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಅವರು ಅದನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ರೈತ ರಾಗಿ ಬೆಳೆದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಮುದ್ರೆ ಹೊಡೆಯುವುದು? ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿ ಮುದ್ರೆ ಹೊಡೆಯುವುದು? ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪಾದನೆಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಇದೆ ಆದರೆ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ದಿವಸವಾದರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಯಾರೂ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಇಂತಹ ಪಕ್ಷ, ಅಂತಹ ಪಕ್ಷ ಎನ್ನತಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಸ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣಯ್ಯ :— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಶ್ರೀರಾಮರೆಡ್ಡಿಯವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರು ಮೂಟೆ ರಾಗಿಯನ್ನು ಒಂದು ಜೊತೆ ಬೂಟ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಮಾರಬೇಕು. ಮೂರು ಮೂಟೆ ರಾಗಿ ಒಂಟಿ ಬೂಟ್ಸ್ ಪಡೆಯಬೇಕು. ರೈತರಾದ ನಾವು ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಹೊಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ಏಕೆಂದರೆ ಬೆಲೆ ಹಾಗಾಗಿದೆ. ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವವನಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಅಳಿಯ ಬಂದು ನನಗೆ ಅಂತಹದ್ದೇ ಬೂಟ್ಸ್ ಬೇಕೆಂದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಈ ದೇಶದ ರೈತರೇ ಬೂಟ್ಸ್, ಇನ್ನು ನಿಮಗೇಕೆ ಬೂಟ್ಸ್ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುವುದು ಸರಿ.

ಶ್ರೀ ಜಿ.ವಿ. ಶ್ರೀರಾಮರೆಡ್ಡಿ :— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ರೈತರ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕಾನೂನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮಾತು ಎತ್ತಿದರೆ, ನಾವು ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಈ ರೈತ ಈ ದೇಶದ ಬೆನ್ನೆಲುಬು ಎಂದು. ಕೃಷಿ ಈ ದೇಶದ ಬೆನ್ನೆಲುಬು ಎಂದು. ಅವನೇ ನಮಗೆ ಜೀವನಾಧಾರ ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷವೂ ಹೊರತಲ್ಲ. ಯಾವ ಮುಖಂಡರೂ ಹೊರತಲ್ಲ. ಮಾತನಾಡಿದರೆ, ರೈತರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಬೇಕು.

ಇವತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನಾಗಿದೆ ಅದು ಇವತ್ತು ರೈತನನ್ನು ದಿವಾಳಿ ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪುಟ್ಟಣ್ಣಯ್ಯನವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ನಾನು ಸರಿಸಮ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಸರಿಸಮ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಮಿನಿಮಮ್ ಒಂದೊಂದು ಹಂತದವರೆಗೆ ಇದನ್ನು ಏರಿಸತಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ಕೃಷಿ ರಂಗ ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಈ ಕೃಷಿ ರಂಗ ಬದುಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಕೃಷಿ ರಂಗ ಬದುಕದೆ ರೈತ ಬದುಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಕೃಷಿ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಭಾಗ ಇದೆ. ಕೃಷಿ ರಂಗದ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಭಾಗ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು. ಈ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇಲ್ಲದೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾರೂ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಕೂಲಿ ನಿಗದಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಕಾನ್ಫೆಡರೇಷನ್ ಎಂಟನೇ ಶೆಡ್ಯೂಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನು ಸೇರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿ ಕೃಷಿ ರಂಗವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದಲ್ಲೂ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿ ಈ ದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೂರ್ಖತನ ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಕೃಷಿ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಇತಿಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ರೈತರು ಉಸಿರಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ಕೆಲಸ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಇಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ; ನಿನ್ನೆ ಹಾಗೂ ಇಂದು ನಾನು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಹಲವಾರು ಹಣ ದುರುಪಯೋಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಷಣ ಸರ್ಕಾರ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೇವಲ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಲದು. ಏಕೆಂದರೆ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂ.ಗಳ ಆವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದಿರುವುದರಿಂದ ತಕ್ಷಣ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಗ್ರೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನು ಅಕ್ರಮ ನಡೆದಿದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

+ ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಜಾಮರಾಜನಗರ) :— ಮಾನ್ಯ ಭೇರ್‌ಮನಾರವರ, ಈ ರಾಜ್ಯದ ಆಯವ್ಯಯ ಮಂಡನೆ ಆದನಂತರ, ಐದು ತಿಂಗಳು ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಮಾವೇಶಗೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ನಾನು 1967ರಿಂದಲೂ ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಇಂದಿನ ಈ ಸಂಸನ ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವವಾಗಿದೆಯೋ ಅಂಥ

ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹಿಂದೆಂದೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾತಂತ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಶಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಗೌರವ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಶಾಸಕರಾಗಿ ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಗಳ ಬಲಾಬಲದಿಂದ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿ ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಒಮ್ಮೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ನಾವುಗಳು ಶಾಸಕರಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮದ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಿರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅದು ಸತ್ಯವಾದ ಮಾತು. ಈ ಮಾತು ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷಗಳ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ. 1967-72ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸದನದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಮತ್ತು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ 224 ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹಾಜರಿದ್ದು ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರತಿ ದಿನ ಪ್ರೆಸ್ ಗ್ಯಾಲರಿ ತುಂಬಿ ತುಂಬಿ ಈ ಸದನದ ಬಾವಿ ಆಗಮಿಸುವವರೆಗೂ ಪತ್ರಕರ್ತರುಗಳು ನಿಂತು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಕೇವಲ ವಿಶೇಷ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಪ್ರತಿ ದಿನವೂ ಕೂಡ ಹೀಗೆಯೇ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಸದನದ ಕಲಾಪವನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಜನರನ್ನು ಕೂರಿಸಲು ಇರುವ ಗ್ಯಾಲರಿಯನ್ನು ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಜನರನ್ನು ಒಳಗೆ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂದರೆ ಅಷ್ಟು ಜನಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲವದು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಬದಲಾಗಿ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ, ಲೋಕ ಸಭೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಆದರ ಸದಸ್ಯರುಗಳಾದ ನಾವುಗಳೇ ಕಳೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಬಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಸಕಾಂಗ, ಕಾರ್ಯಾಂಗ, ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಹಾಗೂ ಪತ್ರಿಕಾರಂಗ ಬಹಳ ಮಹತ್ವವಾದವುಗಳಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಜಾರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ, ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನಾಯಕತ್ವ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅನಾಯಕತ್ವಕ್ಕೆ ನಾವುಗಳೇ ಹೊಣೆಗಾರರಾಗುತ್ತೇವೆ. ಇದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿ ಹಾಗೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಅನೇಕ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಪುರುಷರುಗಳು ಶಾಸಕ ಈ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ನಿಂತುಕೊಂಡೇ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ದಿಗ್ಗಜಗಳು ಈ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ ಹಾಗೂ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂದು ಮೊಗಸಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಜನರು ತುಂಬಿದ ವಾತವರಣವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಾವು ಇಂದು ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷಗಳವರೂ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ಲೋಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಆತ್ಮಂತ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ನೋವಿನಿಂದ ಈ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಆಳುವ ಪಕ್ಷದವರು ಹೊರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ನಷ್ಟವನ್ನು ಅವರು ಹೊರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರು ಆಳುವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಾಯಕರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಅವರು ಮತ್ತು ಅವರ ಪಕ್ಷ ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ ಸರ್ಕಾರೀ ಸಚೀತರಾಗಿರತಕ್ಕವರು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ

ಯಾವುದೇ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುವಾಗ ಅಥವಾ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಹಾಜರಿರಬೇಕೆಂದು ಕಟ್ಟಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ತರಬೇಕಾದದ್ದು ಕರ್ತವ್ಯ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಸಭಾನಾಯಕರ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯಾರೇ ಸಭಾನಾಯಕರಾಗಿರಲಿ ಅವರು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಗೌರವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸದನದಲ್ಲಿರಬೇಕಾದುದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಸಾಹುಕಾರ್ ಚೆನ್ನಯ್ಯನವರು, ಮಾನ್ಯ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು, ಮಾನ್ಯ ಎಂ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ ಹಾಗೂ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಧೀಮಂತ ಶಕ್ತಿಗಳು ಇದ್ದರು. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಕಡೆ ಶ್ರೀ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪ, ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರರು ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸದನಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತುಂಬಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸದನ ಏತಕ್ಕಾದರೂ ಸೇರಬೇಕೋ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸಾವಿರಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಂಡಿಸಿರುವಾಗ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಎಡವಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಾವುಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಪರವಾಗಿ ಎಳೆಎಳೆಯಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ದಿನ ಇಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳೇ ಇಲ್ಲದೆ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದೂಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂತು. ಪ್ರತಿ ದಿನ ನಾನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಕಡೆಯ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಕಡೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಎಷ್ಟು ಜನ ಹಾಜರಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಷಯ ರಾಜ್ಯದ ಮತದಾರರಿಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ನಾವು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿರುವ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಕರ್ತವ್ಯಗಳೇನು? ಈ ಸದನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದರೆ ಹಾಜರಾಗುವ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸಹಿ ಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ ಸದನ ಕಲಾಪ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೆ ಕುಳಿತಿರಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯಕಲಾಪದಲ್ಲೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಭಾವನೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದು ಸರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನಂತೂ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಬಹಳ ಗೌರವವನ್ನು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನೂ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ನಾನು ಇರತಕ್ಕಂಥವನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಈ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸದನ ಒಂದು ದೇಗುಲವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಒಳಗಡೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಆಚೆ ಶರಣು ಹೊಡೆದು ಬರಬೇಕು. ನಾನು ಇಂದು 'ಲಂಕೇಶ್' ಪತ್ರಿಕೆಯ 20ನೇ ವರ್ಷದ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ; ಅಲ್ಲಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಎರಡು ಗಂಟೆಗಳಷ್ಟು ವಿಳಂಬವಾಯಿತು. ನನಗೆ ಆಗಲೇ ಅನಿಸಿತು. ಇಂದು ಈ ಸದನದ ಸಮಾವೇಶಕ್ಕೆ ಎರಡು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ವಿಳಂಬವಾಗಿ ನಾನು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನಲ್ಲ, ಎಂದು ನನಗೇ ಒಂದು ರೀತಿಯ ತಳಮಳವಾಯಿತು. ನಾನು

ಯಾವತ್ತೂ ಕೂಡ ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಅಪಚಾರವೆಸಗಿಲ್ಲ, ಅಗೌರವವನ್ನು ತೋರಿಲ್ಲ. ಒಂದು ದಿನವೂ ಕೂಡ ಗೈರು ಹಾಜರಾಗದೇ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬೆಳಗ್ಗೆಯಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆಗೂ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದದ್ದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಂದೇನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರದೇ ಸದನ ನಡೆಯುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ, ಇದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮುಂದುವರಿಯಬಾರದು ಹಾಗೂ ಮುಂದೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿ ಬರುವ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಇದು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯಾಗಬಾರದು. ಇಂಥ ಸದನವನ್ನು ನಾನು ಪ್ರೇತಕಳೆ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ಆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಪ್ರೇತಕಳೆ ಎಂದು ಕರೆದರೆ ನಾನೇ ಕಂಡಂಥ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು, ನಾನೇ ನೋಡಿದಂಥ ದೇವಸ್ಥಾನದ ನವ್ಯಭವನವನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ 1967ರ ಕಾಲ ಸುವರ್ಣಯುಗದ ಕಾಲ. ಇದು 1972ರವರೆಗೂ ಇತ್ತು. ಅಂದು ಈ ಸದನದ ವೈಭವವನ್ನು ನಾನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸದನದ ವೈಭವವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟರೆ ನಂತರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದು ಹಳೇಬೀಡು, ಬೇಲೂರು, ಸೋಮನಾಥಪುರದ ಆ ಹಳೆಯ ವೈಭವ ಹೋಗಿ ಈಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಬರಡು ಇದ್ದಹಾಗೆ ಇದೆ. ಇದು ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರು ಏನೇ ಹೇಳಿದರೂ ಹೇಳಲಿ, ಅಥವಾ ಯಾವ ಪತ್ರಿಕೆಯಾದರೂ ಏನೇ ಬರೆದರೂ ಬರೆಯಲಿ, ಅಥವಾ ಬರೆಯದೇ ಇರಲಿ, ನಾನಂತೂ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯವರಾದರೂ ನಾನು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಕಡತದಲ್ಲಿ ನೋಡಲಿ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಡತದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣ ಹೋಗಲಿ ಎಂದು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

4.10 ಪಿ.ಎಂ.

ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಏನೋ ನಾಲ್ಕು ವಿಚಾರ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾನು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ನಿಜ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಇದು ಹಿಡಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ಹಿಡಿಸದೇ ಇರಬಹುದು. ಇದು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬರದೇ ಇರಬಹುದು. ನಾನು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಕಡತಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿ. ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯವರು ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಈ ಸದನದ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಡತ ತೆಗೆದು ನೋಡಲಿ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಬಹಳ ನೋವಿನಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಗೌಡ :— 1967 ರಿಂದ 72ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಹ ಮಾನ್ಯ ನಾಯಕರುಗಳು ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ಎದ್ದು ಹೋಗುತ್ತೇವೆಯೋ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅನಿಸಿಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನೀವೂ ಕೂಡ ನೋಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜಿ.ವಿ. ಶ್ರೀರಾಮರೆಡ್ಡಿ:— ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸಗೌಡರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಪ್ಪಬಹುದು. ಇದು ಬರೀ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸಭೆಯಲ್ಲ. ಇದು ಶಾಸನಸಭೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಗೌಡರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರೆ ನಾವು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅವರು ಏಕೆ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕಡೆ ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ನಿಷೇಧ ಮಾಡಿದ್ದಾರಾ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಗೌಡ:— ಇಲ್ಲ, ನಮಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಮಾತನಾಡದೇ ಕುಳಿತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ.ವಿ. ಶ್ರೀರಾಮರೆಡ್ಡಿ:— ನೀವು ಮಾತನಾಡಿ, ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾವಿಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೇವೆ. ನೀವು ಮಾತನಾಡಿದಿರಿ, ಹೇಳಿದಿರಿ. ಈ ರೀತಿಯಾದಂತಹ ಧಾಟಿಯಲ್ಲೇ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಗೌರವ ತರತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಈ ಸದನ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತಪಕ್ಷದ ಸದನ ಅಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಗೌಡ:— ನಾನು ಕೆಲವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು ಶ್ರೀರಾಮರೆಡ್ಡಿಯವರೇ.

ಶ್ರೀ ಜಿ.ವಿ. ಶ್ರೀರಾಮರೆಡ್ಡಿ:— ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸಗೌಡರಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಅಧಕ್ಷರ ಮುಖಾಂತರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನೀವು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಎಂದುಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ಆಗ ನಿಮಗೆ ಖುಷಿಯಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಇವತ್ತಿಗೂ ಕೂಡ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಾದಂತಹ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಶಕ್ತಿ, ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಇರತಕ್ಕಂಥವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಡೆ ಇದ್ದಾರೆ, ಆಕಡೆ ಕೂಡ ಇದ್ದಾರೆ. ನಿಮಗೆ ಈ ಸದನದ ಬಗ್ಗೆ ಕಿಂಚಿತ್ತಾದರೂ ಗೌರವ ಇದ್ದರೆ ಈ ಕಡೆ ನೋಡಿ ಮಾತನಾಡಿ. ಮಾನ್ಯ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಎರಡೂ ಕಡೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನೀವು ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯದು ಮಾತ್ರ; ಎಂದರೆ ಅದು ನಿಮ್ಮ ಬೌದ್ಧಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಏನೂ ಅಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೆ ನಿಮಗೆ ಇಷ್ಟ ಬಂದಹಾಗೆ ನಾವು ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಖುಷಿಯಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಇದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ, ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಸದನವಲ್ಲ. ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ರೀತಿ ತಿಳಿಯಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸುರೇಶ್ ಕುಮಾರ್:— ಮಾನ್ಯ ಚೀಫ್‌ಮನ್‌ರವರೇ, ಮಾನ್ಯ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನಾನು ಆಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರತಿ ಮಾತಿಗೂ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ನೀವು ಮತ್ತು ನಾವು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಆತ್ಮಾವಲೋಚನೆ



ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದಂತಹ ವಿಷಯ. ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಎಡವುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇವಲ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸಗೌಡರು ಮಾತ್ರ ಮಾನ್ಯ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರನ್ನು ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀರಾಮರಡ್ಡಿಯವರು ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸಗೌಡರನ್ನು ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆಜಿ ಇರುವವರು ಅವರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರನ್ನು ನಾವು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೆಲ್ಲಾ ಎಂದು ಅವರು ವ್ಯಥೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಆತ್ಮಾವಲೋಕನ ಮಾಡುವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಯಾರ್ಯಾರದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಲೋಪವಾಗಿದೆ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆಗದೇ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ. ಸುಮ್ಮನೆ ಇವರ ಮೇಲೆ ನೀವು ಹೇಳುವುದು, ಅವರ ಮೇಲೆ ನಾವು ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಜಿ.ಟಿ. ಪಾಟೀಲ್ :— ಮಾನ್ಯ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಕಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಸಹ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಬಂದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಬೆಂಚಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತವರು ಕೇವಲ 25 ಜನ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದವು. ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಗೌರವ ತೋರಿಸಲೇಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಸ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣಯ್ಯ :— ನಮ್ಮ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ, ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇಡೀ ಮತದಾರರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗತಕ್ಕಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಈ ದೂರದರ್ಶನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಆ ರೀತಿ ದೂರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಈ ಕಲಾಪಗಳು ನೇರ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ಆಗ ಕನಿಷ್ಠ ಭಯಕ್ಕಾದರೂ ಎಲ್ಲರೂ ಗೌರವಯುತವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :— ಈಗ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸಗೌಡರಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮಾತು ಬೆನ್ನಾಗಿ ಇಲ್ಲ, ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಎದ್ದುಹೋಗುತ್ತೇನೆಂದರೆ ಏನರ್ಥ? ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇವೆಂದು ಅಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಗೌಡ :— ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಭಾಷಣ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದನ್ನೇ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :— ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳಿ; ನಾನು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಕುರಿತು ಆ ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲ. ಈ ಸದನದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇವತ್ತು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. ನಾವು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಆತ್ಮಾವಲೋಕನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷ, ಪಂಗಡ ತಂದು ನಾವು ಎಲ್ಲೋ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಬೇಡ. ಈ ಸದನವನ್ನು ನಾವು ಆ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಬೇಡ. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಇವೆ. ಒಟ್ಟು 42 ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ

ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಇರುವಾಗ ನಾವೇನು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಭಂಡಾರವನ್ನು ಒಂದು ಬಾರಿ ಮತಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುವುದೇ? ಅವರಿಗೆ ಆದರೂ ಇದರಿಂದ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಇಲಾಖಾ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಇವೆ. ಇದಕ್ಕೇ ಎಂದು ಸೇರಿದಂತಹ ಈ ಸದನ ಇದೆ. ಮೊದಲು ವಿಷಯ ಸಮಿತಿಗಳು ಇದ್ದು, ಆ ವಿಷಯ ಸಮಿತಿಗಳು ಈಗ ರದ್ದಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಅದು ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಆದರೂ ಆ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪಿತೂರಿ ನಡೆದುಹೋಯಿತು. ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವಿಷಯ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ, ಈ ಸಭೆಗೆ ನಾವು ಏಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಿತೂರಿ ನಡೆದು ವಿಷಯ ಸಮಿತಿ ರದ್ದಾಯಿತು. ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಚರ್ಚೆ ಎಂದರೆ, ಒಂದೊಂದು ಬೇಡಿಕೆ ಮೇಲೆ ಸಹ ಮೂರು ದಿನ, ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿರುವುದು ಉಂಟು. ಇಷ್ಟೊಂದು ಬೇಡಿಕೆಗಳು, ಇಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರತಕ್ಕಂಥ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಏನಿವೆ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಾರಾಸಗಟಾಗಿ 9ನೇ ತಾರೀಖು ಬಹುಶಃ ಈ ಸದನ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಯಾರು ಮಾತನಾಡದೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮತಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಎಲ್ಲಾ ಹೋಗಿ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಇದು ಮುಗಿಯಿತು. ನಾವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರನ್ನು ಕೇಳುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಬೇಲಿ ಕಿತ್ತು ಯಾರು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಪ್ರವಾಹದೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಬಹುದು. ಯಾರೂ ಚಿತ್ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ಬೇಡಿಕೆ ಏನಾಗಿದೆ? ಯಾವ ಇಲಾಖೆ ಏನಾಗಿದೆ? ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ. ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸೂಚನೆ ಅಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಲಾವಕಾಶ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರತಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಿಗೂ ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆದಿದೆ? ಪ್ರತಿದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದರೆ ಸಂಜೆವರೆಗೂ ಒಂದು ಒಂದು ವಿಚಾರ ಜನರನ್ನು ಕಾಡತಕ್ಕಂಥ ನಿತ್ಯ ರಾಮಾಯಣವಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪ್ರತಿ ಇಲಾಖೆ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರತಕ್ಕಂಥ, ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲತಕ್ಕಂಥ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಸದನ ಬಿಟ್ಟರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಸದನ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ, ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತ್, ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ ಇದೆ. ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಈ ಇಲಾಖಾ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡದೇ 9ನೇ ತಾರೀಖಿನಂದು ಮತದಾನಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಹೋಗುವುದಾದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಪಾಪದ ಕೆಲಸ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಗೆ ಮಾಡಿದಂತಹ ಮೋಸ ಮತ್ತೊಂದು ಇಲ್ಲ. ಬಹಳ ನೋವಿನಿಂದ ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಗಾಢ ಇದೆ, ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ. ನಾನು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಿ, ನನಗೆ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಉತ್ಸಾಹ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ, ಮನಸ್ಸು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಕೆಲವು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಲ್ಲಾ ಎಂದು

ಬಹಳ ನೋವಿನಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಒಂದು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಬಹುಶಃ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಗಲೀ ಬಹುಶಃ ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ; ಯಾರು ಇರುತ್ತಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ಖುಬ್ಬೇಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಬೇಕು; ಬಾರಿ ಪ್ರಚಾರ ಸಿಗಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆದದ್ದಾಗಲಿ ಎನ್ನುವ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ಬಾರಿ ಮಾನ್ಯ ನಂಜೇಗೌಡರು ಒಂದು ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಗೊತ್ತು, ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷಪ್ಪನವರು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಹೊರಗಡೆ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂತು. ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ವರದಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಬೇಡಿಕೆ ಮಂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮೂರು ದಿವಸ ಚರ್ಚೆಯಾಯಿತು. ಈಗ ಒಂದು ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮಂಡಿಸುತ್ತಾರೆಂಬುದು ತಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಒಬ್ಬರೇ ಮಂತ್ರಿಯವರು 35 ಮಂತ್ರಿಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಒಬ್ಬರೇ ಮಂತ್ರಿ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಬಹುದು. ಇದು ಸೊಗಸಾದಂತಹ ಕೆಲಸ, ಇದಕ್ಕೆ ಶಾಸನ ಸಭೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಬ್ಬನ್ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅರಳಿಮರದ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕರೆದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿಬಿಡಬಹುದು. ಇದು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಏಕಪಾತ್ರಾಭಿನಯದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವಂಥಾದ್ದು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಉಂಟೇ? ಇಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸುವಂತಹ ಸಚಿವರು ತುದಿಗಾಲಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರಬೇಕು. ಇವರು ನನ್ನ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಇಷ್ಟು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ತಾವು ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಬೇಕು. ಈ ಹಣವನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೈಮುಗಿದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನಂತರ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಉತ್ತರಕೊಡುವಾಗ ಸೊಗಸಾಗಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇಲ್ಲ; ಇಲ್ಲಿ ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆ ತೀರಾ ಕಡೆಗಣಿಸಿದಂತಹ ಇಲಾಖೆ ಎಂದು ಅದನ್ನು ಯಾರು ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರು ಅಲ್ಲೇ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳು ಇದ್ದಹಾಗೆ, ಎರಡು ಕಿವಿಗಳು ಇದ್ದಹಾಗೆ, ಹೃದಯವಿದ್ದ ಹಾಗೆ, ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯವಿದ್ದಹಾಗೆ, ಇಂತಹ ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಶಕ್ತಿಯುತವಾಗಿ ಮಾಡುವಂಥಾದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಆದ್ಯಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವಂತಹ

ಕಣ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಪ್ರಚಾರ ಮಾತ್ರ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರವಾಗಬೇಕು. ಈಗ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಯುದ್ಧ ಆಗುತ್ತಿದೆ, ಈ ಕಾರ್ಗಿಲ್ ಯುದ್ಧ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಜನರಿಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯುವಂತಹ ಹೊಸ ಹೊಸ ಚಿಂತನೆಗಳು ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇವತ್ತು ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಕಾರ್ಯಾಲಯಗಳು ಎಷ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ ಎಂದರೆ ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಕಡೆಯಾಗಿದೆ. ಈಗ ಕಾರ್ಗಿಲ್ ಯುದ್ಧ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಇದು ಶುರುವಾಯಿತು, ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾರ್ಯಾರ ಪಾತ್ರ ಏನು? ಇದಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರಪಡಿಸಿ ಆಯಾ ಕಾರ್ಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಕಾರ್ಗಿಲ್ ಯುದ್ಧ ಈ ರೀತಿ ನಡೆದಿದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ; ಇದು ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ಈಗ ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಗಿಲ್ ಯುದ್ಧವೆಂದರೆ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಹೊಡೆದು ಓಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದು ಮಾತ್ರ ಬರುತ್ತಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಅವರನ್ನು ಏಕೆ ಹೊಡೆದು ಓಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಅವರು ಯಾವಾಗ ಬಂದರು, ಅವರು ಯಾವಾಗ ನಿಂತರು, ಯಾವ ಗೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದರು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಅಮೇರಿಕಾ ಪತ್ರಿಕೆಯಾದ ಟೈಮ್ಸ್ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಅವರು ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ವರದಿ ಬರುತ್ತಿದೆ, ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆಯವರು ತೋರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ಎಲ್ಲೋ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಕಗ್ಗತ್ತಲಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇವೆ. ಈ ದೇಶವೇ ಕತ್ತಲಿನಲ್ಲಿದೆ, ನಮ್ಮ ಸೈನಿಕರು ಹೋದರು, ಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿದರು, ಇದು ಬರುತ್ತಿದೆ, ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ, ನಮ್ಮ ದೇಶದ, ಯೋಧರಿಗೆ ಶಕ್ತಿಶೌರ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವಂಥಾದ್ದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ರಾಜ್ಯಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆಯಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಇವತ್ತು ಲೋಕಸಭೆ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯ ಸಭೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆದು ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು, ನಾಡಿನ ಜನತೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಯುದ್ಧದ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು, ಎಷ್ಟು ಜನರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂಬ ಮಾಹಿತಿ ಕೊಡುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕೆಂದರೆ ರಾಜ್ಯಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆಯಬೇಕು. ನಾನು ಇದನ್ನು ಒಬ್ಬ ಶಾಸಕನಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ನಾನು ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿ ನನಗೆ ಅದರ ಮಾಹಿತಿ ಬೇಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೊಡುವಂತಹ ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುವಂತಹ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಹೋಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆಯ ಜಿಲ್ಲಾ ವಾರ್ತಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆಯ ಗುಮಾಸ್ತರಿಗಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ವಾಹನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಯಾವುದೋ ಓದಿರಾಯನ ಕಾಲದ, ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುವಂತಹ ಮೋಟಾರು ವಾಹನವಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಇರುವಂತಹ ಟೈರ್ ಹತ್ತತ್ತು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ಸಲ

ಹಾಕಿದ್ದಾರೋ, ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಜಿಲ್ಲಾ ವಾರ್ತಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಒಂದು ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲ. ತಾಲ್ಲೂಕು ವಾರ್ತಾ ಅಧಿಕಾರಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವು ವಾರ್ತಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಶವ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಮನೆ ಇದ್ದಹಾಗೆ ಇದೆ, ಹಣ ಕಾಯುವಂತಹ ಮನೆಗಳಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಕೆಲವು ವಾರ್ತಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಮನೆ ಕೂಡ ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಸ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣಯ್ಯ :— ಆದೇ ಹೆಣವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :— ಹೌದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯಾಲಯ ದನದ ದೊಡ್ಡಿ ಇದ್ದಹಾಗೆ ಇದೆ. ಎರಡೆರಡು ಅಡಿಗೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಇದೆ; ಇಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ, ಮುರಿದು ಹೋದಂತಹ ಕುರ್ಚಿಗಳು ಇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ.ಬಿ. ಶಿವಕುಮಾರ್ :— ತಮಗೆ ಹಣ ಕಾಯುವ ಮನೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತು, ನೀವು ಅದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :—ನಾನು ಏಕೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಗ್ರವಾದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಸರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಇರಬೇಕು. ಈ ಕಾರ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಪತ್ರಿಕಾ ಸಂದರ್ಶನ, ಪತ್ರಕರ್ತರ ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡೆಯುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾರಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಭವನದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಸಾರಿ ಎಲ್ಲೋ ರಸ್ತೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹದಗೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವಂತಹ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಯಕಲ್ಪ ಕೊಡುವಂತಹ ಹೊಸ ಶಕ್ತಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು. ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳ ಪ್ರಚಾರ ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಂದೆ

(ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ರೆಡ್ಡಿ ದೇಶಮುಖ್ ಮದನಾರವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠವನ್ನು ಆಲಂಕರಿಸಿದರು)

ಆಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಜಾಹೀರಾತಿನ ಲೆಕ್ಕ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರೀ ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ಐವತ್ತೆಂಟು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಜಾಹೀರಾತಿಗಾಗಿ ನೀಡುವಂಥಾದ್ದು ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ನನ್ನ ಪ್ರಚಾರ ಇದಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಾದರೂ ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆಯ ಜಾಹೀರಾತಿಗೆ ಮುಡುಪಾಗಿ ಇಡಬೇಕು. ರಾಜ್ಯದ ಗಡಿಪ್ರದೇಶದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಬೇಕು.

ಬೆಳಗಾವಿ, ಹಾಸರಗೋಡು ಈ ರೀತಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಏನಿವೆ, ಆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ 22 ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಹದಿನೈದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಯಾವ ಮೂಲಿಗೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ? ಗಡಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಸ ಚಿಂತನೆಯಾಗಬೇಕೆಂದರೆ ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಹೊರನಾಡುಗಳಾದ ಹಾಸರಗೋಡು, ಅಕ್ಕಲಕೋಟೆ, ಆದ್ವಾನಿ, ಹೊಸೂರು, ತಾಳವಾಡಿ, ಇಲ್ಲಿ ಬರುವಂತಹ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವಂತಹ ಆಗತ್ಯವಿದೆ. ಇನ್ನು ಈ ಇಲಾಖೆ ಹೊಂದಿರುವಂತಹ 14 ಸಂಚಾರಿ ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನ ವಾಹನಗಳು ಇವೆ. ಇವು ಯಾವುದೋ ಓಬಿರಾಯನ ಕಾಲದ ವಾಹನಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಇದುವರೆಗೂ ಸರಿಪಡಿಸುವಂತಹ ಬಾಬಿಗೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಹೋಗಿಲ್ಲ; ಮತ್ತೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸುಂದರವಾದಂತಹ ನಾಲ್ಕು ಕ್ಯಾಮೆರಾಗಳಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕು, ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಫ್ಯಾಷ್ ಯಂತ್ರಗಳಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಬೇಕು ಮತ್ತು ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆಯ ಮೂಲಕ 'ಜನಪದ' ಮತ್ತು 'ಮಾರ್ಚ್ ಆಫ್ ಕರ್ನಾಟಕ' ಎಂದು ಈ ಎರಡು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ನಾವು ಮುದ್ರಣ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಲಕ್ಷದ ತೊಂಭತ್ತು ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಮುದ್ರಣದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎಂಭತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆಯವರೇ ಒಂದು ಸುಂದರವಾದ ಮುದ್ರಣಯಂತ್ರವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಜನಪದ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಚ್ ಆಫ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಇವುಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ತೆಂಗಿನನಾರಿನ ಕತೆ, ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳು, ಕೆಟ್ಟ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು, ಇವುಗಳ ಕತೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆಯೇ ಹೊರತು, ಬೇರೆ ಏನೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆಯು ಪ್ರಕಟಿಸುವಂತಹ 'ಮಾರ್ಚ್ ಆಫ್ ಕರ್ನಾಟಕ' ಎಂಬುದು ಕೆಟ್ಟ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣೇ? ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಹಾಕಿದರು, ಇಲ್ಲಿ ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರು ಎನ್ನತಕ್ಕಂತಹ ವಿಚಾರ ಬಿಟ್ಟರೆ ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೇನೂ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಂದಚಂದವಾಗಿ ಮುದ್ರಣ ಮಾಡಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲಿ, ಸಂತೋಷ ಆ ಪ್ರಗತಿಯೂ ಕೂಡಾ ಪ್ರಚಾರವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಬೇರೆ ಹೊರಗಡೆ ಮುದ್ರಣ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಕೊಡುವ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಬೇರೆ, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಬೇರೆ; ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸೂಚನೆಯಲ್ಲ;

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ:— ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಭವ ಇರತಕ್ಕಂಥವರು, ಆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರೆ ಅದನ್ನು ಪತ್ತಿಕೋದ್ಯಮದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಯಾರನ್ನೋ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದವರನ್ನು ಕೂರಿಸಿದರೆ ಅವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಆ ಒಂದು ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಮಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ಈ ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆಗೆ ಈ ಐಎಎಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಬಾರದು; ಈ ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆಗೆ ಪರಿಣಿತರಾದವರನ್ನೇ ನಿರ್ದೇಶಕರನ್ನಾಗಿ ಹಾಕಬೇಕು. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಈ ಐಎಎಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಂತೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ; ಐಎಎಸ್ ಎನ್ನುವ ಆ ಬೆಳ್ಳಿಯ ದಂಡ ಬಿಟ್ಟರೆ, ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆ ಏನು? ಪ್ರಚಾರ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು? ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಸಹ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ; ಇದು ಅಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆಗೆ, ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲೇ ಪರಿಣಿತರಾದವರನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಬೇರೆ ಯಾರನ್ನೂ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಕನ್ನಡ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರು ಎಂದರೆ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ಕೇರಳಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಚಲನಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ನಿರ್ಮಾಪಕರು, ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೆಲೆಸಬೇಕು, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಚಲನಚಿತ್ರ ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಮಾನ್ಯ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲರು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ, ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣಪ್ಪಗಡೆಯವರು ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದಾಗ ಆ ಒಂದು ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಕನ್ನಡ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು. ಈಗ ಆ ಸಹಾಯಧನದ ನೀತಿಯನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು, ಯಾವುದು ಉತ್ತಮ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳು ಇವೆ ಅದಕ್ಕೆ 10 ಲಕ್ಷ ರೂಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, 15 ಲಕ್ಷರೂಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಇದಕ್ಕೊಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ; ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗತಕ್ಕಂತಹ ಉತ್ತಮ ಕನ್ನಡ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ನಾವು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪುನರ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೋಸ್ಕರ ಯಾವ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಕೈಬಿಡಬಾರದು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ನೀತಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಬೇಕು; ನಮಗೆ ಎಂಥಹ ಚಿತ್ರಗಳು ಬೇಕೆಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸತಕ್ಕಂತಹ ಚಿತ್ರಗಳು ಬೇಕು. ಈ ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಮಲೆಯಾಳಿ ಭಾಷೆಗಳ ಚಿತ್ರಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರಿಮೇಕ್ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಮನರಂಜನೆ ತೆರಿಗೆಯ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು, ಯಾವ ಒಂದು ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು, ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಾದ ಬಹುಮಾನವನ್ನೂ ಸಹ ಕೊಡಬಾರದು. ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೊರತೆ ಇದೆಯೇ, ಸಂಗೀತಗಾರರ ಕೊರತೆಯಿದೆಯೇ, ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರ ಹಿಂದಿದೆ? ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರರಂಗ ಬಹಳ ವೈಭವ ಸುವರ್ಣಯುಗವನ್ನು ಕಂಡಂತಹ ಈ ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರರಂಗ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೇ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆದದ್ದು ಇವತ್ತು ಕಲುಷಿತವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಈ ಕನ್ನಡತಕ್ಕ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ

ಕನ್ನಡ ಚರಿತ್ರೆಗೆ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಲೋಪ ಆಗದಿರತಕ್ಕಂಥ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನೇ ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ; ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 170 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಹಾಯಧನವನ್ನಾಗಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ 145 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು 24 ಕನ್ನಡ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 3 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಕೂಡ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟರು; ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವಂತಹ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಚಲನಚಿತ್ರ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಸಹಾಯಧನದ ಈ ಇಬ್ಬಂದಿ ನೀತಿಯಿಂದ ಯಾವ ಕನ್ನಡಚಿತ್ರ ರಂಗ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿತ್ತೋ ಇದು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ

(ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಶ್ರೀರಮೇಶ್ ಕುಮಾರ್ ರವರು ಪೀಠವನ್ನು ಆಲಂಕರಿಸಿದರು)

ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ಚಿಂತನೆಯಿದ್ದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ನೇರವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೇ ತಯಾರಾಗಬೇಕು, ರಿಮೇಕ್ ಚಿತ್ರಗಳಿಗಾಗಲೀ, ಡಬ್ಬಿಂಗ್ ಚಿತ್ರಗಳಿಗಾಗಲೀ ನಾವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಸ್ಪಷ್ಟ ನೀತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಲ್. ಶಂಕರ್ (ಭಾರಿ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಸಚಿವರು):— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರು ಈ ಕನ್ನಡ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಹಾಯಧನಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಈಗ 100ಕ್ಕೆ 100ರಷ್ಟು ಕನ್ನಡ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ತೆರಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇತರ ಭಾಷಾ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಇದೆ. ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಕಳೆದ ವರ್ಷದಿಂದ ಹೊಸ ನೀತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಗುಣಾತ್ಮಕವಾದ ಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :— ಹಾಗೆಂದರೇನು?

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಲ್. ಶಂಕರ್ :— ಅದು ಗುಣಾತ್ಮಕ ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಧನಕ್ಕೆ ಅರ್ಹವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ಸಬ್ಸಿಡಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :— ಈಗಿನ ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ಗುಣವಿದೆಯೇ? ಅದರಲ್ಲಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೇಳಿದರೆ, ಮಕ್ಕಳೇನಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಆಪ್ತೇ ಗತಿ?

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಲ್. ಶಂಕರ್ :— ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರು ಏನು ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರಗಳಿಗೂ ಈ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು



ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಪ್ರಕಾರ ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಶೇಕಡ ನೂರರಷ್ಟು ತೆರಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿ ಇದೆ ಮತ್ತು ನಾಟಕಕಾರ ಶ್ರೀ ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾಗಿರುವ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿರುವ ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ 15 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಬ್ಸಿಡಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವ ನೀತಿಯನ್ನು ಈ ವರ್ಷದಿಂದ ಜಾರಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಕನ್ನಡ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳು ತಯಾರಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜನ ಈಗ ನೋಡುವ ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಇತರ ಭಾಷಾ ಚಿತ್ರಗಳೊಡನೆ ಪೈಪೋಟಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಪ್ರಪಂಚದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿನ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳ ಚಿತ್ರಗಳವರು ಚಿತ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ, ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಆ ಒಂದು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಶೇಕಡ 50ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕರ್ನಾಟಕದ ಹೊರಗಡೆ ಚಿತ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು, ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡುವವರಿಗೆ ಪ್ರಪಂಚದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳನ್ನು ನೋಡುವಂತಹ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಆ ಸಲಹೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಪೈಪೋಟಿ ಅನಿವಾರ್ಯ. ಹಾಗೆ ಇವರು ಪೈಪೋಟಿ ಮಾಡಿ ಬದುಕಬೇಕೆವನಹ ಸರ್ಕಾರವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿ ಬದುಕುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ; ಸರ್ಕಾರ ಈ ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ, ಸಹಾಯ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

4.40 ಪಿ.ಎಂ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಈ ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರರಂಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಬಿದ್ದಿದ್ದನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆ ಬೆಳೆಯಲಿ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಸಹಾಯಧನ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಆರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದು. ಈಗ ನೀವು ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೆಗೆದು ಹೊರಗಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದಾದರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರಗಳು ಬರಬೇಕೆನ್ನುವುದು ನನ್ನ ವಾದ; ಕೆಟ್ಟ ಚಿತ್ರಗಳು ಬರಬೇಕೆನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಚಿತ್ರಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವುದೇ ನಮಗೆ ಆಗಿರಬಹುದು. 'ಯೌವನದ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ' ಇದು ಒಂದು ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರ 'ರಿಯಲ್ ರಿಯಲ್' ಇದು ಯಾವ ಕನ್ನಡವೋ, ಅದು ಎಲ್ಲಿದೆಯೋ, ಇದು ಯಾವ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. 'ಕಾಮ' ಇದು ಒಂದು ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರ, ಈಗ 30ನೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. 'ಇದು ಎಂಥ ಪ್ರೇಮವಯ್ಯ' 'ಅಂಡರ್ ವರ್ಲ್ಡ್ ಸದ್ದು ಹುಸೇನ್' 'ನಾನು ನನ್ನ ಹೆಂಡ್ತಿಯ' 'ಸ್ನೇಹ ಲೇಡಿ' ಇವು ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರಗಳು

ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾದೇವಿ ಆರ್ ಪ್ರಸಾದ್:— 'ನಾನು ನನ್ನ ಹೆಂಡ್ತಿಯ' ಎನ್ನುವುದು ಕನ್ನಡವಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— 'ನಾನು ನನ್ನ ಹೆಂಡ್ತಿಯ' ಎಂದರೆ ಅದು ಕನ್ನಡವೇ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕನ್ನಡ ಗಂಧ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇದೆ? 'ನಾನು ನನ್ನ ಹೆಂಡ್ತಿಯ' ಇದು ಕನ್ನಡವೇ? ಆಮೇಲೆ, 'ಪ್ರೀತ್ಯೋದ ತಪ್ಪಾ?' 'ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿ, ಎದುರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡ' 'ಬಲ್ ನನ್ನ', 'ತರ್ಲೆ ನನ್ನ' ಇವು ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರಗಳು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ಅದಕ್ಕೇ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ 200 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೊಡೋಣ. 100 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಲದು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ದ.ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ, ಶ್ರೀಕುಮಾರಪು ಇವರೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದ ಸೇವೆಗಿಂತ ಉತ್ತಮವಾದ ಸೇವೆ ಇವರದು. ಈ ಪೊಡ್ಯೂಸರ್ಸ್, ಡೈರೆಕ್ಟರ್ಸ್ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದು ರಸ್ತೆಗೆ, ಬೌಕಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟು ಒಂದು ಗೌರವ, ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— 'ಭಂಡ ನನ ಗಂಡ', 'ಪೋಲಿಕ್ಕಿಟ್ಟ', 'ಹನಿಮೂನ್', ಇವು ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರಗಳು. ನಾನು ಏಕೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ, ನಾವು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರ, ಕನ್ನಡ ನಾಡು ನುಡಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಭಾರೀ ದೊಡ್ಡ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿ, ಬಹಳ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಬೆಳೆದಂಥ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಪುಟ್ಟಣ್ಣಕಣಗಾಲ್‌ರವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ, 'ರಂಗನಾಯಕ' ಇದು ಎಂಥ ಒಂದು ಚಿತ್ರ! ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಕಣಗಾಲ್, ಶ್ರೀ ಕಣಗಾಲ್ ಪ್ರಭಾಕರಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಶ್ರೀ ಕು.ರಾ. ಸೀತಾರಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಶ್ರೀ ನರೇಂದ್ರ ಬಾಬು ಇವರೆಲ್ಲಾ ಬರೆದಿರತಕ್ಕಂಥ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂಥಾದ್ದು!

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— 'ಸ್ಕೂಲ್ ಮಾಸ್ಟರ್‌ನಿಂದ' ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ತಾವೂ ನೋಡಿದ್ದೀರಿ, 'ಸ್ಕೂಲ್ ಮಾಸ್ಟರ್' 'ಗಾಳಿ ಗೋಪುರ', ಇವು ಎಂಥಾ ಚಿತ್ರಗಳು 'ರಾಮನ ಅವತಾರ, ರಘುಕುಲ ಸೋಮನ ಅವತಾರ' ಎನ್ನುವಂಥ ಒಂದು ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕು.ರಾ. ಸೀತಾರಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರು ಚಿತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ರಾಮಾಯಣವನ್ನೇ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ಅದನ್ನು ಹಾಡಿದ್ದು ಶ್ರೀ ಶೀರ್ಕಾಳಿ ಗೋವಿಂದರಾವ್ ಎನ್ನುವ ಒಬ್ಬ ತಮಿಳುನವರು. ಅವರು ಆ ಹಾಡನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ಅದನ್ನು ನಾನು ಈಗ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಶೀರ್ಕಾಳಿ ಗೋವಿಂದರಾಜನ್ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ನಾನು ತಳ್ಳಿ ಹಾಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಪಿ.ಬಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರವರು

ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿ ಈ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಸುಗಮವಾಗಿ ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರರಂಗ ಕಲುಷಿತವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಚಿತ್ರಗಳು ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಎಲ್ಲಿಗೋ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ನಿರ್ಮಾಪಕರು ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಾಂತ್ರಿಕತೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹೊಲಸಾಗಿದೆ. ಯಾವನೋ ನಿರ್ದೇಶಕ, ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರೋ ಹಣ ಕೊಡುವುದು, ಎಲ್ಲೋ ಸುತ್ತುವುದು, ಚಿತ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವುದು ಆಗಿದೆ. ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ. ಇದು ಆಗಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

(ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆಯವರು ಹೊರಡಲು ಎದ್ದುನಿಂತರು)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ಈಗ ನೀವು ಎದ್ದುಹೋದರೆ ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರಿಗೆ ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ, ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೊರಗಡೆ ಇದ್ದವನು ಒಳಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ಅವರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅದೇನೂ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದಂಥ ವಿಚಾರವಲ್ಲ. ತಾವು ಕುಳಿತುಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು ನನಗೆ. ತಾವು ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಭೈರೇಗೌಡ:— ಈ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತಾವು ತಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನು ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ನೋಡಿದ್ದೀರಿ. ಟಿ.ವಿ.ಯಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಚಿತ್ರಗಳು ಬಂದಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳುಮರಿಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ಇಂಥಾ ಚಿತ್ರ ನೋಡಿದ್ದೀರೋ ಅಥವಾ ತಾವು, ತಮ್ಮ ಶ್ರೀಮತಿಯವರು. ಮಾತ್ರ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಇಂಥ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೀರೋ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ನಾನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ನೀವು ಎಷ್ಟೇ ಆಪ್ತರಾದರೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಯಾವಯಾವ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಯಾರ್ಯಾರ ಜೊತೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ನಿಮಗೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ವಿಚಾರ. ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ನಾವೂ ನೀವೂ ಸ್ನೇಹಿತರು, ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ನಾವು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ತಾವೇ ಹೇಳಿ. ನೀವು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರೆ ಸಂತೋಷ. ನಾವು ನೀವು ಮುಚ್ಚಿದತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಏನಿದೆ ಹೇಳಿ. ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಹೇಳಿಬಿಡಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಿ.ಟಿ. ಲಲಿತಾ ನಾಯಕ್:— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರರಂಗದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಾರಾಸಗಟಾಗಿ ಆ ರೀತಿ ಇದೆ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಅದು ನಿಜ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ 'ತಾಯಿ ಸಾಹೇಬದಂಥ' ಚಿತ್ರಗಳೂ ಸಹ ಇವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಅಂಥವುಗಳನ್ನೂ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಇದು ಎಂಥ ಉತ್ತಮವಾದ ಚಿತ್ರ ಎಂದರೆ, ಈ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಸಮಾಜ ಮಹಿಳೆಯ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ತಣ್ಣನೆಯ ಕೌರ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಹೇಗೆ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ಸಿನಿಮಾಗಳೂ ಕೂಡ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಂದಿವೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ಅಂತಹ ಒಳ್ಳೆಯ ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನಾನು ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ರಂಗನಾಯಕ' ಚಿತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ತಾವೂ ನೋಡಿರಬಹುದು, ಅದು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಬುದ್ಧವಾಗಿದೆ, ಜೊತೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಆಯಾಮ ಇದೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಚಿತ್ರಗಳು ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಚಿತ್ರರಂಗ ಆತ್ಮಂತ ಆಪಾಯಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಲುಷಿತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಸಾಹಿತಿಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಚಿತ್ರಸಾಹಿತಿಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಉತ್ತಮ ದಿಗ್ದರ್ಶಕರಿದ್ದಾರೆ, ನಿರ್ಮಾಪಕರಿದ್ದಾರೆ, ನಿರ್ದೇಶಕರಿದ್ದಾರೆ. ಆದನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ತರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ನಾನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತರುತ್ತೇನೆ, ಸತ್ಯವಾಗಿ ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದುಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರವಿಲ್ಲ, ಅಂಥದಲ್ಲ ಇಲ್ಲ, ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ, ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಯ ಚಿತ್ರಗಳು ಇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಗಮನಿಸಬೇಕು, ನಾನು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದರೆ ಆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಮೂರು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನವಾಗಬೇಕು. ಕನಿಷ್ಠ, ಬೆಳಗಿನ ಚಿತ್ರ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕಾದರೂ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು; ಇಷ್ಟಾದರೂ ಆಗಬೇಕು. ಆದರೆ ಇದು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರಗಳ ಕಡ್ಡಾಯ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹಿಂದೆ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಿತ್ತು. ಇವತ್ತು ಆ ಆದೇಶ ಪರಿಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಆ ಆದೇಶವನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಡ್ಡಾಯ ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರ ಪ್ರದರ್ಶನ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು, ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ್ ಟಾಕೀಸ್ ಎಂದು ಇತ್ತು. ಅದರ ಮಾಲೀಕರಾದ ಶ್ರೀ ಪರೀಫ್ ಎನ್ನುವವರು ಇಡೀ ವರ್ಷವೆಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ದಿನ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯ ಚಿತ್ರ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ವರ್ಷವೆಲ್ಲಾ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂಥ ಒಂದು ಚಿತ್ರಮಂದಿರವನ್ನು ಇವತ್ತು ನಾವು ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಕಣಗಾಲ್ ಚಿತ್ರಮಂದಿರ ಸರ್ಕಾರದ ಚಿತ್ರಮಂದಿರ. ಅಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರವಿಲ್ಲ. ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಶಂಕರ್‌ನಾಗ್ ಚಿತ್ರಮಂದಿರ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರೀ ಚಿತ್ರಮಂದಿರ ಇದೆ. ಅಲ್ಲೂ

ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಏಕೆ ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಒಡತನದ ಚಿತ್ರಮಂದಿರಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರಗಳಿಲ್ಲ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ, ನನ್ನ ಪ್ರಕಾರ, ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದಂಥ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತರಬೇಕು. ಇದನ್ನು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಮನವಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಜೊತೆಗೆ, ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರಗಳ ಕಡ್ಡಾಯ ಪ್ರದರ್ಶನವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಚಿತ್ರಮಂದಿರಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾನು ಇದನ್ನು 1967ರಲ್ಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಆಗ ಮಾನ್ಯ ಶಂಕರೇಗೌಡರಿಗೆ ಈ ಇಲಾಖೆ ಸೇರಿತ್ತು. ನಾನು 1967ರಲ್ಲೇ, ಈ ಚಿತ್ರ ಮಂದಿರಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಆ ಭಯ ಅವರಿಗೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ತಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು, ಚಿತ್ರಮಂದಿರಗಳ ಪ್ರವೇಶ ದರವನ್ನು ತಾವು ಗಮನಿಸಬಹುದು; 100 ರೂಪಾಯಿಗಳು 80 ರೂಪಾಯಿಗಳು, 50 ರೂಪಾಯಿಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಚಿತ್ರಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಹವಾ ನಿಯಂತ್ರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ; ಆ ಚಿತ್ರಮಂದಿರಗಳು ಕಸದ ತೊಟ್ಟಿಗಳು ಇದ್ದಹಾಗೆ ಇರುತ್ತವೆ. ಸರಿಯಾಗಿ ಚಿತ್ರಮಂದಿರಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ತನಿಖೆ ಮಾಡಿ ಒಬ್ಬ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಹತ್ತು ಹತ್ತು ಚಿತ್ರಮಂದಿರಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ನಾನು ಇದುವರೆಗೂ ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಚಿತ್ರಮಂದಿರಗಳಿಗೆ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಹವಾನಿಯಂತ್ರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ, ಹರಿದ ಖುರ್ಚಿಗಳು, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ತಿಗಣೆಗಳು, ಶೌಚಾಲಯಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿ ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಮಗ್ರ ಕಾನೂನಿನ ಬಲ ಇದೆ. ಆ ಕಾನೂನಿನ ಬಲವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಈ ಮೂಲಕ ನಾನು ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಲ್. ಶಂಕರ್ :— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರು ಈ ದೃಶ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮದ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಗೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳ ದಿವಸ ಈ ದೃಶ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ ಒಂದು ಬದಲಾವಣೆಯಾಯಿತು. ದೃಶ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಬರೀ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಆದರಲ್ಲೂ ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ ಟಿ.ವಿ.ಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ ಹೇಗೆ! ಇವತ್ತು ಎಷ್ಟೊಂದು ಅನ್ ಸೆನ್ಸಾರ್ಡ್ ಟಿ.ವಿ. ಚಾನೆಲಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಮಾನ್ಯ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರು ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ, ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ದೃಶ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :— ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈಗ 24 ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ದೂರದರ್ಶನ ವೀಕ್ಷಣೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತು ಚಾನೆಲಗಳಿದ್ದವೆ. ಬರತಕ್ಕಂಥ ಎಲ್ಲಾ ಚಾನೆಲಗಳನ್ನೂ ಸಹ ನಾವು

ಅವಲೋಕನ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ, ಈ ದೇಶದ ಹಾಗೂ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾಗಿದೆ; ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪಕ್ಷಗಳ ಮೇಲೆ ಗದಾಪ್ರಹಾರ ಮಾಡುವಂತಾದ್ದಾಗಿದೆ. ಆ 24 ಜಾನಲ್ ಗಳಲ್ಲಿ, ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದಾಗ ಇದು ಇಡೀ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಿದೆ; ಇದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಇನ್ನು

(ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ರೆಡ್ಡಿ ದೇಶಮುಖ ಮದನಾರವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು)

ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈ ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ದೂರದರ್ಶನವನ್ನು ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ನೋಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅಶ್ವೀಲ ಪದಗಳು, ಉಚ್ಚಾರಣೆಗೆ ಬಾರದ ಪದಗಳು ನೋಡಿದಾಗ ಇದು ತುಂಬಾ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ. ಯಾವಾಗ ದೂರದರ್ಶನ ಬಂತು ಅವಾಗ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ರಂಗಭೂಮಿಗೆ ಅಪಾಯ ಬಂತು. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಲನಚಿತ್ರ ಮತ್ತು ರಂಗಭೂಮಿ ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿತ್ತು. ರಂಗಭೂಮಿಯಿಂದ ಚಲನಚಿತ್ರ ಬಂತು, ಈಗ ರಂಗಭೂಮಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಶಿಸಿ ಹೋಯಿತು. ಎಲ್ಲೋ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಂಪನಿಗಳಿದ್ದವೆ. 106 ವರ್ಷ ಇದ್ದ ಮಾನ್ಯ ಗುಬ್ಬಿವೀರಣ್ಣನವರ ನಾಟಕ ಕಂಪನಿ ಆಸ್ತಂಗತವಾಯಿತು. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಾಟಕವನ್ನು ಕಲಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದು, ಕೂದಲು ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಲೆಗ್ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಇದ್ದ ನಾಟಕದ ಮೇಸ್ತ್ರಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇವತ್ತು ಊಟಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ, ಭಿಕ್ಷಾಟನೆ ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ರಂಗಭೂಮಿ ಈ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸರ್ವನಾಶವಾಗಿದೆ. ನಾವು ಚಲನಚಿತ್ರಕ್ಕೇನು ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ಹಳೆಯ ನಾಟಕ ಕಂಪನಿಗಳು ಮತ್ತೆ ಜೀವಂತಿಕೆ ಪಡೆಯುವಂತಾಗಲು ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಾಟಕ ಕಲಿಸುವ ಮೇಸ್ತ್ರ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮಾಸಾಸನ 500 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಒಂದೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ 5-6 ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ನಾಟಕವನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತಾರೆ, ನಾಲಿಗೆ ಹೊರಳದಿದ್ದವರಿಗೆ, ಭಾಷೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದವರಿಗೆ, ವಯಸ್ಸಿಗೆ, ಅವಿದ್ಯಾವಂತರಿಗೆ ನಾಟಕವನ್ನು ಕಲಿಸಿ ಹೊಸ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಆ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕರ್ನಾಟಕಾದ್ಯಂತ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆ ಮೇಸ್ತ್ರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ 500 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮಾಸಾಸನಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾದೇವಿ ಆರ್. ಪ್ರಸಾದ್ (ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಚಿವರು) :—  
ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಮಾನ್ಯ ಮೇಟಾಲ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರು ಹೇಳಿದಂತೆ, ವೃತ್ತಿಪರ ರಂಗಭೂಮಿಗಳ

ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡು, ಯಾರು ಅಂತಹ ಕಂಪನಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯವತಿಯಿಂದ ಕಾಯಕಲ್ಪ ಯೋಜನೆ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವು ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಧನಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ತಾವು ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಂಪನಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇವೆ. ಅವರಿಗೇನು ಸಲಕರಣೆಗಳು ಬೇಕು, ಅವನ್ನು ಈ ಕಾಯಕಲ್ಪ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆ ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕಲಾಕಾರರಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ತಿಂಗಳಿಗೆ 250 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮಾಸಾಶನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಅದು ಸಾಲದನ್ನುವುದು ನಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಧಾರಿಸಿದರೆ ಅವರಿಗೆ 500 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾಸಾಶನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಮನೋಭಾವನೆ ನಮಗೂ ಸಹ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಅಂಶವನ್ನು ನಾನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಸ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣಯ್ಯ (ಪಾಂಡವಪುರ):— ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈ ಸಿನಿಮಾದವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಣವಿರುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ಈ ರಂಗಭೂಮಿಯವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನೂರೈವತ್ತು, ಇನ್ನೂರೈವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳು ಒಂದು ಚೌಕಾಸಿ ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕು? ಇಡೀ ಈ ರಂಗಕಲೆ ಏನು ನಾಶವಾಗುತ್ತಿದೆ, ಆ ಕಲೆಯನ್ನು ನಂಬಿಕೊಂಡು ಬದುಕುವಂತಹ ಜನ ಇವತ್ತು ಊಟಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೇ ನಾಶವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಂತಹ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವ ಕಲಾವಿದ ಇವತ್ತು ಊಟಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ನಾನೇ, ಒಬ್ಬ ನಾಟಕ ಕಲಿಸುವಂತಹ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಸತ್ತೂ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ನಾನೇ ಅವನಿಗೆ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ; ಒಂದು ದಿನ ಅವನು ಹಳ್ಳದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅವನಿಗೆ, ನಾನು ಏನು ಸ್ವಾಮಿ, ಇಲ್ಲಿ ನೀವು ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಅವನು ನಾನು 101 ಶನಿವೇವರ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿದೆ, ಈಗ ಆ ಶನಿವೇವರು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಹೆಗಲೇರಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ; ಇವತ್ತು ಇಂತಹ ಒಂದು ದುಸ್ಥಿತಿ ಆ ನಾಟಕಕಾರರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಇವತ್ತು ಸಿನಿಮಾಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಉತ್ತೇಜನವಿದೆ. ಆದರೆ, ಈ ಹಳ್ಳಿಯ ಕಲೆಯಾದ ನಾಟಕ, ಎಲ್ಲಾ ಜಾನಪದ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಉತ್ತೇಜನವಿಲ್ಲದೆ, ಅದು ಹೇಗೆ ಬೆಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾದೇವಿ ಆರ್. ಪ್ರಸಾದ್ (ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖಾ ಸಚಿವರು):— ಈ ಸಿನಿಮಾ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಕಲಾವಿದರಿಗೂ ಹಾಗೂ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ರಂಗಭೂಮಿ ಕಲಾಕಾರರಿಗೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಆನೇಕ ರಂಗಭೂಮಿ ಕಲಾಕಾರರು ಇವತ್ತು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ನನಗರ್ಥವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ 2-3 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಕಲಾಕಾರರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ಮಾಹೆಯಾನ 250 ರೂ. ನಂತೆ ಮಾಸಾಶನ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು

ನ್ನ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡುವ ಆಸೆ ನನಗಿದೆ. ರಂಗಭೂಮಿಯ ಅಂಥ ಕಲಾಕಾರರಿಗೆ ನಾಟಕವಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಲುರಂಗಮಂದಿರ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹ ನಾವು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಸ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣಯ್ಯ :— ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೋದ ಸಾರಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಮಾಸಾಶನವನ್ನು ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ 500 ರೂ.ಗಳಿಗಾದರೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಲೇಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :— ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸುರವರು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ, ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರವರು ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖಾ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸುರವರು 12 ಜನ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಹಣ ನೀಡಲು ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ ರೊಳ್ಳೆ ವೆಂಕಟಾಚಲಯ್ಯ ಎಂಬುವವರು ಅಂಜನೇಯನ ಪಾತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಶ್ರೀ ಚಿಕ್ಕಬಸವರಾಜು ಇವರಲ್ಲಾ ಸೇರಿ 12 ಜನರಿದ್ದರು. ಅವರು ಆ ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು 15 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ತೀರಿಹೋದರು. ಈಗ ರಂಗಭೂಮಿ ಕಲಾವಿದರು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಶಿಸಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ನೀವು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೂರು-ಮೂರು ಜನರಿಗೆ ಮಾಸಾಶನ ಕೊಡುವುದಲ್ಲ; ನೀವು ಕೊಡುವುದಾದರೆ, ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಜರಡಿ ಹಿಡಿದು, ಎಷ್ಟು ಜನ ಕಲಾವಿದರಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಅವರಿಗಲ್ಲದೂ 500 ರೂ.ನಂತೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಕೊಡಿ. ಅದಲ್ಲದೆ, ಈಗ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಇಬ್ಬರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಇಬ್ಬರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, 12 ಜನ ಹೊರಟುಹೋಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾದರೆ ನಾಳೆ ನಿಮ್ಮ ಸಹಾಯಧನ ಪಡೆಯಲು ರಂಗಭೂಮಿಯ ಯಾವೊಬ್ಬ ಕಲಾವಿದನೂ ಉಳಿದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಘಟೋದ್ಗಜನ ಪಾತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮೈಸೂರಿನ ಶ್ರೀ ಅರಸು ಎಂಬುವವರು ಆ ಧುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಅವರು ಒಂದು ತಿಂಗಳೂ ಸಹ ಬದುಕಿರಲಿಲ್ಲ, ಶ್ರೀ ಚಿಕ್ಕ ಬಸವರಾಜು ಎಂಬುವವರು ಎರಡು ತಿಂಗಳೂ ಬದುಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ತಮಗೇಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಈ ರಂಗಭೂಮಿ ಇವತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮುಗಿದುಹೋಗಿದೆ. ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲೆ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಬಯಲಾಟ. ಎಷ್ಟು ಜನ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ನೀವು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ಇಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಕೇಳುವವರೇ ಗತಿ ಇಲ್ಲ. ಈ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲೆಗೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಿರುಳು, ಶಕ್ತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇದೆ. ಆ ಯಕ್ಷಗಾನ ನಾಟಕದ ವೇಷ-ಭೂಷಣಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ನಾಡಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅದರ ಹಿನ್ನೆಲೆ ನಮಗೆ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ನಾವು ಯಾವ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಕಂಪನಿಗೂ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ವರದಾಚಾರ್ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ಬಯ್ಯನಾಯಡು ಪೀಠ್ ಸಾಬ್ ಶ್ರೀ ಗುಬ್ಬಿವೀರಣ್ಣನವರ ಕಂಪನಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಮುಚ್ಚಿಹೋದುವು. ಗುಡಗೇರಿ ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜುರವರ ಕಂಪನಿ ಈಗ ಗುಡುಗುತ್ತಿದೆ. ಅದು ಯಾವಾಗ ಮುಚ್ಚಿಹೋಗುತ್ತದೆಯೋ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಹಾರಾಜ ಶ್ರೀ ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಅವರ ಶ್ರೀ ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ ಕಂಪನಿ ನೆಲಸಮವಾಯಿತು.



ನನಗೆ ಗೊತ್ತು, ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲ; ನೀವು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವರು ಈ ರಂಗಭೂಮಿ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ, ನಾಟಕದ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೇದು, ಮರ್ಪಟ್ಟೇಂದು ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿದ್ದಬೇಕು. ತನ್ನ ವಿಶಿಷ್ಟ ಮಾತುಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ವಿಡಂಬನೆಯಿಂದ ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಧೂಳಿಬಿಡಿದ ಮಾನ್ಯ ಮಾಸ್ತರ್ ಹಿರಣ್ಣಯ್ಯನವರ ನಾಟಕ ಕಂಪನಿ ಇಂದು ನೆಲಸಮವಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ನಾನು ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಆ ಕಂಪನಿಗಳನ್ನು ಉಳಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಾವು ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾತನಾಡಿ. ಕಲಾವಿಲಾಸಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಹಾಗೆ ಕೊಡುವುದು ಬೇಡ. ಅಲ್ಲಿ ಆರು ತಿಂಗಳು ಮಳೆ ಇದ್ದು, ಇನ್ನಾರು ತಿಂಗಳು ಮಳೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಆ ಆರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿನು ಮಾಡಬೇಕು? ಆ ಗೇಟ್ ಕಾಯುವವನಿಗೆ, ಪರದೆ ಎಳೆಯುವವನಿಗೆ, ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚುವವನಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುವುದು ಬೇಡವೆ? ಒಂದು ಕಂಪನಿಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೇದು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ರಂಗಭೂಮಿಯಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಇನ್ನೂ ಬದುಕಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಈ ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ಏನಿಲ್ಲ, ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಗ್ಗತೆ, ಥಳಕು ಇದೆ. ಈ ರಂಗಭೂಮಿ, ಇದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಕುಂಬ್ಳೆ ಸುಂದರರಾವ್ :— ಮಾನ್ಯ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರು ಇಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಷಯವನ್ನೆತ್ತಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದನಾಗಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. 42 ವರ್ಷಗಳ ಈ ಯಕ್ಷಗಾನ ರಂಗದ ನನ್ನ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದನ ನಿವೃತ್ತಿ ಜೀವನ ಅತ್ಯಂತ ಭಯಾನಕ. ಈ ಯಕ್ಷಗಾನ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದೇವೇಂದ್ರನಾಗಿರುತ್ತಾರೆ, ಹೊರಗಡೆ ಬಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಬೀಡಿಗೆ ಹಾಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಲ್ಲು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಲಿಫ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರಂಥ ಕಲಾವಿದರೊಂದರೆ, ಸಹಸ್ರಾರು ಜನರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಬಲ್ಲ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇದ್ದವರು. ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 6 ತಿಂಗಳು ರಾತ್ರಿಯಿಡೀ ನಿದ್ರೆ ಬಿಟ್ಟ ಕಲಾವಿದ, 6 ತಿಂಗಳ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯವರ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋಗುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೂ ಶೋಭೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಆ ಇಲಾಖೆಗೂ ಶೋಭೆ ತರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಪೆನ್ಷನ್ ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ, 1800 ರೂ. ಅದಾಯದ ಮಿತಿ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ. 1800 ರೂ.ನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಭಿಕ್ಷುಕ ಕೂಡ ಜೀವನ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಆ ಮಿತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ 58 ವರ್ಷಗಳನ್ನೇನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ್ದೀರಿ ಆ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬದುಕುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ? ನಾನು ಬದುಕಿದ್ದು ಆಶ್ಚರ್ಯ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ 9 ತಿಂಗಳು, 10 ತಿಂಗಳು ನಿದ್ರೆ ಬಿಟ್ಟವನು ನಾನು. ಹಾಗಾದರೆ ಆರೋಗ್ಯ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೇ? ಓತ್ಪದ ಕಾಯಿಲೆ ಬರುತ್ತದೆ. 50 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿ ನೀವು ಏಕೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ? 1986ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು ಮಾನ್ಯ

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ, ನನಗೂ ಶ್ರೀ ಕೆರೆಮನೆ ಮಹಾಬಲ ಹೆಗಡೆಯವರಿಗೂ 500 ರೂ.ನಂತೆ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡಿದರು. ಇದನ್ನು ಈಗ 250 ರೂ.ಗೆ ಇಳಿಸಿದರು. ಅಷ್ಟಾದರೂ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ? ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ಯಕ್ಷಗಾನಕ್ಕೊಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಂಗಭೂಮಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಕಾಡೆಮಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ ಎಂದರೆ, ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿಯೊಳಗೇ ಯಕ್ಷಗಾನವೂ ಸೇರಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತೀರಿ. ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದರ ನೂರು ಕುಟುಂಬಗಳಿವೆ. 30ರಷ್ಟು ವೃತ್ತಿ ಮೇಳಗಳು 300ರಷ್ಟು ಹವ್ಯಾಸಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಇವರೆಲ್ಲಾ ಯಕ್ಷಗಾನದಿಂದ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಕಲೆಯನ್ನು ಇವತ್ತಿಗೂ ಪೋಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 12 ಲಕ್ಷ ರೂ. ಅನುದಾನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಅದರೊಳಗೆ ಇದನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ರಂಗಭೂಮಿ ಏನಿದೆ, ಇದರ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ, ಇವರ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲೆ ಉದ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆಂದಲ್ಲ, ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಉಳಿದೀತು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಂಪನಿಗಳೂ ನಿಂತುಹೋದ ಕಾರಣವೇನು? ಪ್ರೇಕ್ಷಕ ವರ್ಗ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಲಾವಿದರು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೂ ಬರಲು ತಯಾರಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಾನು ಯಕ್ಷಗಾನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆ ತರಬೇಕು? ಏನು ಭದ್ರತೆ ಇದೆ, ಭವಿಷ್ಯವಿದೆ? ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳವಿದೆ. ಇದನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಮಾಸಾಶನದ ಜೊತೆಗೆ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಕಲೆಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಉಳಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೊಂದು ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು, ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರ ಜೊತೆಗೆ ಸಹಮತ ಒಪ್ಪಿ, ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

(ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು (ಶ್ರೀರಮೇಶ್ ಕುಮಾರ್) ರವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠವನ್ನಲಂಕರಿಸಿದರು)

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :— ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆ ಖಾಲಿ ಜೋಳಿಗೆ, ಯಾರಿಗಾದರೂ ಏನಾದರೂ ಕೊಡಲು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಧಾರಾಳತನವಿದೆ, ಆದರೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾಟಕ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ, ಕಲಾವಿದರಿಗೆ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ, ನೃತ್ಯ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ, ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲ. ಬಹುಸುರಣ ಕೂಗಾಟವಿದೆ, ಆರೆ ಕಾಸಿನ ಮಜ್ಜೆಗೆಯಷ್ಟು ಹಣವಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಗೊಂದು ಇಲಾಖಾ ಸಚಿವರು ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದವನು ನಾನು. ಜೊತೆಗೆ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ನೀವು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟು, ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತೀರಿ. ಹಣ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಹೊಸ ರೀತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೊಡುತ್ತೀರೋ, ನಿಮಗೆ ಸೇರಿದ್ದು; ಆ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ತಾವು ಒಪ್ಪಲೇಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾದೇವಿ ಆರ್. ಪ್ರಸಾದ್:— ಈ ಜಾನಪದ ಕಲೆ ಹಾಗೂ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಕಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ, ಮಾನ್ಯ ಕುಂಬ್ಳೆ ಸುಂದರರಾವರವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನಾನು ಅದನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಯಕ್ಷಗಾನ ನಾಟಕ ಕಲಿಯುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಕಲಿಸುವ ಅಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಕೂಡ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಅನುದಾನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ 3-4 ಲಕ್ಷ ರೂ. ಅನುದಾನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ತಾವು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡು-ಮೂರು ಜನರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು, ಮಾಸಾಶನ ಅಲ್ಲ. ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳೇ ಬೇರೆ, ಮಾಸಾಶನ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥದ್ದೇ ಬೇರೆ. ತಮಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಎರಡು-ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ್ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂಬ ಪಟ್ಟಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಹಾಗೂ ಇಲಾಖಾ ಬೇಡಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ವಿವರವಾದಂಥ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕುಂಬ್ಳೆ ಸುಂದರರಾವ್:— ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಾವು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರೇ ಹೊರತು ನಿಜವಾದಂಥ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ತಾವು ಪೂರ್ವ ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ನಿಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಎಷ್ಟು ಜನ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದರ ಪಟ್ಟಿ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾದೇವಿ ಆರ್. ಪ್ರಸಾದ್:— ಎಷ್ಟು ಜನರು ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಕುಂಬ್ಳೆ ಸುಂದರರಾವರವರಿಗೆ ನಾನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ಈ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ ಏನಿದೆ, ಇದಕ್ಕೊಂದು ಸಚಿವರನ್ನು ನಾವು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಪಾಯಿಂಟ್ ಒಂದು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ನಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ಬಹಳ ನೋವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಾಶವಾದರೆ ನಾವು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಾವು ಹೋರಾಟ ಮಾಡಬೇಕು. ನೂರಾರು ವರ್ಷ ಬದುಕಿದಂಥ ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪನಿ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ-ಆಂಧ್ರ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಗುಬ್ಬಿ ವೀರಣ್ಣನವರು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾಟಕ ನಡೆಸಿ ಗೋಣಿ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ಇವತ್ತು ಇಂಥ ನಾಟಕ ಕಂಪನಿಗಳು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಮಾನ್ಯ

ಗುಂಡರಾಯರು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಶ್ರೀಮತಿ ಬಿ. ಜಯಮ್ಮನವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು; ಇದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತರವರೂ ಸಹ ಇದ್ದರು. ಆಗ ಒಂದೇ ದಿನ ಸುಮಾರು 300 ಜನ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ನಾನು ಏಕೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ನೀವು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡು-ಮೂರು ಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕೆ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾದೇವಿ ಆರ್. ಪ್ರಸಾದ್:— ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡು-ಮೂರು ಜನ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು; ಆದರೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಎರಡರಿಂದ ಮೂರು ಸಾವಿರ ಜನ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಮಾಸಾಶನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ಮಾಸಾಶನ ಬೇರೆ, ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬೇರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ಈಗ ನೀವು ಒಟ್ಟಾರೆ ಕೊಡುವುದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾದೇವಿ ಆರ್. ಪ್ರಸಾದ್:— ಈ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಥವಾ ನಾಟಕ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ನಿರ್ಗತಿಕ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಇಂಥ ಸಾವಿರಾರು ಜನರಿಗೆ ಮಾಸಾಶನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಅರ್ಧ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಇದರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಮಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ನೀವು ಒಟ್ಟಾರೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನನಗೆ ಈ ವರ್ಷ ಹೊಸದಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬ ಮಾಹಿತಿ ಬೇಕು?

ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾದೇವಿ ಆರ್. ಪ್ರಸಾದ್:— ಹೊಸದಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಮಾಸಾಶನ ಹಾಗೂ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತರಿಸಿ ತಮಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಕುಂಬೈ ಸುಂದರರಾವ್ ರವರು ಒಬ್ಬ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಟ್ಟದ ಹಿರಿಯ ಯಕ್ಷಗಾನ ನಟ. ಬಹುಶಃ ಇವರಿಗೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ದೊರಕಿವೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವರು ನಟಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಯಕ್ಷಗಾನ ನಾಟಕದ ಅನೇಕ ಕ್ಯಾಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ನೀವು ಕೇಳಿರಬಹುದು, ಅವರೂ ಸಹ ನಿಮಗೆ ಆ ಕ್ಯಾಸೆಟ್‌ನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ಮಾನ್ಯ ಕುಂಬೈ ಸುಂದರರಾವರವರ ಕಲೆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾದೇವಿ ಆರ್. ಪ್ರಸಾದ್:— ಸರ್ಕಾರ ಮಾನ್ಯ ಕುಂಬೈ ಸುಂದರರಾವರವರನ್ನೂ ಸಹ ಗುರುತಿಸಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ಅವರು ಒಬ್ಬ ಉತ್ತಮ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದರು ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಅನೇಕ ಮೂಲಗಳಿಂದ ನಮಗೂ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕುಂಭೆ ಸುಂದರರಾವ್:— ತಮಗೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಇದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ? ಇದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವೋ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿಕೂಲವೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿದರೆ ಮಾನ್ಯ ಕುಂಭೆ ಸುಂದರರಾವ್‌ರವರಿಗೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಲಾವಿದರೆಂದು ಅವರ ಮನೆಯವರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಕಲಾ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯೇ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ 'ವಿಶ್ವ ಕರ್ನಾಟಕ' 'ತಾಯಿ ನಾಡು,' 'ನವಭಾರತ,' 'ದೇಶಬಂಧು,' ಈ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡಿಗರದೇ ಆಗಿತ್ತು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರದೇ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಒಂದೂ ಇಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿದ್ದರೂ ಮಾಲೀಕರಾರು ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಉದಯವಾದಂಥ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹೋರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಜನರನ್ನು ಪ್ರಚೋದನೆ ಮಾಡಿ ಈ ದೇಶದ ಇತಿಹಾಸದ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲತಕ್ಕಂಥ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಆಗ ವ್ಯಾಪಾರೀಕರಣದಿಂದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಬೆಳಕು ಬೀರಬೇಕೆಂದು ಹೊರ ಬಂದಂಥ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರ ಸುಮಾರು 10-15 ವರ್ಷಗಳು ಇದೇ ಗುಂಗಿನಲ್ಲಿದ್ದವು. ಇದಾದನಂತರ ಬಂದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಾಗಿವೆ. ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಂಪಾದಕರು ಕೂಡ ಒಂದು ರೀತಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ವರದಿಗಾರರನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಉಡುಪಿಗೆ ಮತ್ತು ಉಡುಪಿಯಿಂದ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಮಾರ್ಗವಣಿ ಮಾಡುವುದು ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಈ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಆಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಾನು ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು

5.10 ಪಿ.ಎಂ.

ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಏನೆಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ ವಿಚಾರ ಬಂದಾಗ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಇಂಡಿಯನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಅಥವಾ ಟೈಮ್ಸ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಏಷಿಯನ್ ಏಜ್ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಕನ್ನಡಿಗರ ಪರವಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಇಂಡಿಯನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಪತ್ರಿಕೆ ತಮಿಳರ ಪರವಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಇಂಡಿಯನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಪತ್ರಿಕೆಯವರು ಆಂಧ್ರದ ಪರವಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ತಮಿಳು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ, ತಮಿಳು ಜನ ಮತ್ತು ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ನಾಡಿನ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಅವರದೇ ಆದಂಥ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿವೆ. ಮಲೆಯಾಳಂ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರ

ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಅವರದೇ ಆದಂಥ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಮಾಲೀಕತ್ವ ಹೊಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿವೆ. ಇವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಕೃತ ಆದರೇನು? ಈ ಮಾಲೀಕರಲ್ಲಾ ಒಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥವರು ಇನ್ನೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಈ ದೇಶ, ಈ ರಾಜ್ಯ, ಬೇರೊಬ್ಬರನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಏನು ಆಗಬೇಕು? ಈಗ ಏಷಿಯನ್ ಏಜ್ ಅಥವಾ ಟೈಮ್ಸ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಮಾಲೀಕರನ್ನು ನಾವು ಎಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯುವುದು? ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಪ್ರತಿಪಾ ವರದಿಗಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ; ಇದರಿಂದ ಪ್ರತಿದಿನ ಪತ್ರಿಕೆ ಹೊರ ಬರುತ್ತದ್ದಷ್ಟೆ. ಆದರೆ, ಮಾಲೀಕರು ಎಲ್ಲೋ ಇರುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಏಕೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಇವತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರದೇ ಆದಂಥ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳ ಹಾಕಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡದ ಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕು ಎಂದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮುಂದುವರಿದರೆ ಮುಂದೆ ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಈ ಪತ್ರಿಕಾ ರಂಗ ತಲುಪುತ್ತದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಅನೇಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಕನ್ನಡಿಗರ ಮಾಲೀಕತ್ವದ್ದಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದವರಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ವರದಿಗಾರರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರನ್ನು ಮಾಲೀಕರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಮಾಲೀಕರನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ನೀತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಹೊರಬರುತ್ತಿವೆ. 50 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಜಾವಾಣಿ, ಡೆಕ್ಕನ್ ಹೆರಾಲ್ಡ್ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎನ್. ಗುರುಸ್ವಾಮಿ, ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು ನೆಹ್ರು ಕಲ್ಪಪ್ಪನವರು ಹಾಗೂ ಇದಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಇದ್ದಾಗ ಈ ಪತ್ರಿಕೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೆಯೇ ಶ್ರೀ ಡಿ.ಎಸ್. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್‌ರವರು ಭೂ ಭಾಣ ಪತ್ರಿಕೆ ಮೊದಲು ಘನತೆ, ಗಮತ್ತಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗಿತ್ತು. 50 ನೇ ವರ್ಷದ ಪತ್ರಿಕಾ ಉತ್ಸವವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ, ಆ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೆ. ವೆಂಕಟಸ್ವಾಮಿ, ಶ್ರೀ ನೆಹ್ರುಕಲ್ಪಪ್ಪ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯ, ಮತ್ತು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿಇದ್ದಂತಹ ಶ್ರೀ ಸಿ.ಜಿ.ಕೆ.ರೆಡ್ಡಿಯವರ, ಹೆಸರುಗಳೂ ಸಹ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವರಲ್ಲಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ ದುಡಿದು ತಮ್ಮ ಜೀವವನ್ನೇ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಈ ಪತ್ರಿಕಾ ಮಾಲೀಕತ್ವ ಎಂಬುದು ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನಾವಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಕೆಳಗೆ ಏನು ಇದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾಳೆ ದಿವಸ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಬರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪರ ಇರಬೇಕು, ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಜನತಾ ದಳವನ್ನು ಬೈಯಬೇಕೆಂದು ಇವರು ಎಲ್ಲೋ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗಬಾರದು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿದ್ದಂತಹ

ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಆದಾದ ನಂತರ ಬಂದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೂ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಆಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಆ ದಿಕ್ಕನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಗ್ಗೆ, ಕನ್ನಡದ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಎಷ್ಟೇ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಕೆಲವು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನವೇ ಇಲ್ಲ. ಏನು ಕನ್ನಡ ಏನು ಕರ್ನಾಟಕ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಅವರಿಗೆ; ಪ್ರಚಾರ ಎನ್ನುವುದು ಕೆಲವರ ಸ್ವತ್ತಾಗಿದೆ; ನಾನು ಅದನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮುದ್ರದ ನೆಂಟರ್‌ನ ಉಪ್ಪಿಗೆ ಬಡತನ ಈ ಪತ್ರಿಕಾ ರಂಗ ಏನಿದೆ ಇದು ನಮ್ಮ ಬಳಗ, ನೆಂಟರ್‌ನ, ಸ್ನೇಹಿತರು, ಆದರೆ ಉಪ್ಪಿಗೆ ಬಡತನ ಬಂದಂತಾಗಿದೆ. ನಾನು ಏಕೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಈ ಒಂದು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆಗಬಾರದು. ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಹೇಗಿರಬೇಕು? ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕಾ ಕಾರ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಹ ಚಿಂತನೆ, ಆ ವರದಿಗಾರರಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಕರಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಹೊಸ ಚಿಂತನೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಪತ್ರಿಕಾ ಕಾರ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ, ಅದು ಹೆಚ್‌ಎಂಟಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್, ಬಿಹೆಚ್‌ಎಲ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಇದ್ದಂತೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಕರು, ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಆ ತರಹ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ; ಅವರನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ನಾವು ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಮಾತನಾಡುವುದೇ ಬೇಡ, ಇದು ಅಪಾಯ, ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಎಲ್ಲೋ ಜಾರಿಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರೇ, ನಿಮ್ಮದು ಏನು ಹುಡುಗಾಟಿಕೆಯೇ? ನಾಳೆ ಇವರ ಫೋಟೋ ಬರಕೂಡದು. ಹಾಗಾದರೆ ನಮ್ಮ ಹಣಬರಹ ಏನು? ಈಗ ಏನು ಒಂದು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬರುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನು ನಾವು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಅದೂ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ನಾವು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಇರಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಒಬ್ಬರಿಗೆ ದೂರವಾಣಿ ಮಾಡಿದೆ, ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ನೀವು ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತೀರಿ. ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸುದ್ದಿ ಸಂಪಾದಕರು ಫೋನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಅವರು ಸಂಪಾದಕರ ಹತ್ತಿರ ನೀವು ಏನು ಮಾತನಾಡುವುದು ಅದನ್ನು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರವೇ ಮಾತನಾಡಿ ಎಂದರು. ಆಯಿತು. ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆಂದ; ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೆ ಎರಡೇ ನಿಮಿಷ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಎಂದರು. ಸಂಪಾದಕರ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡಿ ಎನ್ನುತ್ತೀರಿ, ಎರಡೇ ನಿಮಿಷ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತೀರಿ ಎರಡೇ ನಿಮಿಷ ಮಾತನಾಡು ಎನ್ನುವುದು ವ್ಯಕ್ತಿ ಪ್ರಭುತ್ವ ಆಯಿತು, ನಾನು ನಿನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡಿದರೂ ನನ್ನ ಬೇಡಿಕೆ ಈಡೇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ; ನಾನು ಅನೇಕ ಪತ್ರಕರ್ತರ ಒಡನಾಡಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :— ಆ ಮಹಾನುಭಾವನ ವಿಳಾಸವನ್ನು ನನಗೆ ಮೊದಲೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ನಾನು ಗೈಡೆನ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :— ನನಗೆ ಆಗಿರುವ ಅವಮಾನವೇ ಸಾಕು, ತಾವು ದೂರವಾಣಿ ಮಾಡಿ ಏಕೆ ಅವಮಾನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತೀರಿ ಅದು ಬೇಡ. ನೀವು ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಆ ನೋವು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದೀರಿ, ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಹಣೆಬರಹ ಸಂಯುಕ್ತವಾಗಿ ಯಾರು ಏನು ಹೇಳಿದರು ಏನು ಬಂತು, ಏನೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ 1960ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿ ಆರಂಭವಾದಾಗ ಪತ್ರಕರ್ತರ ಸಭೆ ಕರೆದರೆ, ಆಗ ಸುದ್ದಿ ಸಂಪಾದಕರು ಬಂದರು; ಈಗ ಪತ್ರಿಕಾ ತರಬೇತಿಗೆ ಬರುವವರನ್ನು ನನ್ನ ಸಭೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :— ಅವರ ಗುಣಮಟ್ಟ ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತೋ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಗುಣಮಟ್ಟ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತೋ, ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ನಾವು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನಾದರೂ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :— ಇದು ಕೊನೆಯ ಅಧಿವೇಶನ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಾದರೂ ನನ್ನ ನೋವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಲ್ಲ. ನಾನು 40 ವರ್ಷ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಬೂಟಿನ ಏಟು ತಿಂದಿದ್ದೇನೆ, ಲಾಟ ಏಟು ತಿಂದಿದ್ದೇನೆ, ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ, ಯಾರಾದರೊಬ್ಬರು ನಿನ್ನ ಹಣೆಬರಹ ಏನು, ನಿನ್ನ ವೃತ್ತಿ ಚಿತ್ರ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆಂದು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಯಾರ್ಯಾರೋ ವೃತ್ತಿ ಚಿತ್ರಗಳು ಆಕಾಶದಿಂದ ಭೂಮಿಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತವೆ. ಆ ಪ್ರೆಸ್ ಕ್ಲಬ್ಬಿಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಒಂದು ದಿವಸವಾದರೂ ಕಸ ಗುಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸಂದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಕರೆಯಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಪತ್ರಕರ್ತರು ಇದ್ದೇವೆ, ನಮ್ಮ ಸೇವೆ ಮಾಡಿ ಎಂದಾದರೂ ಕರೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಿ.ಟಿ. ಲಲಿತಾ ನಾಯಕ್ :— ಮಾನ್ಯ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರಗಳು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಬಂದಿವೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :— ನೀವು 4 ಜನ ಮಹಿಳೆಯರು ಇದ್ದೀರಿ, ಇನ್ನು 33 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬಂದರೆ ನಮ್ಮ ಗತಿ ಏನು? ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ 75 ಜನ ಬಂದು ಬಿಡುತ್ತೀರಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾದೇವಿ ಆರ್. ಪ್ರಸಾದ್ :— ಆಗ ತಾವು ಯಾರೂ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಬಹಳ ಜನ ಬಂದರೆ ನೀವು ಹೊರಗಡೆ ಇರುತ್ತೀರಿ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :— ನನಗೆ ಗೊತ್ತು, ನೀವು 75 ಜನ ಬಂದರೆ ನಾವು ಹೊರಗಡೆ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಒಳಗಡೆ ಬರುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ನಾವು ಹೊರಗಡೆ ಇರಬೇಕು.



ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾದೇವಿ ಆರ್. ಪ್ರಸಾದ್:— ನಾವು ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ ಸಾಕಾಗಿದೆ, 33 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಆದರೆ ನಾವು ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— 80 ಜನ ಮಹಿಳೆಯರು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಬಂದರೆ ನಮಗೆ ಏನೂ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ; ಹೆಚ್ಚು ಮಹಿಳೆಯರು ಬಂದರೆ ನಮಗೂ ಸಂತೋಷ, ಆರಾಮವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಬಹುದು, ವಿಚಾರ ಮಂಥನವನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು, ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಮೀಳಾ ನೇಸರ್ಗಿಯವರು ಒಬ್ಬರೇ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಇದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ ಗೊತ್ತೇ? ಇಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವೀರ ಮಹಿಳೆ ಇದ್ದಾಳೆಂದು ನಮಗೆ ಖುಷಿ ಬರುತ್ತದೆ. 80 ಜನ ಮಹಿಳೆಯರು ಬಂದರೆ ಈ ಸದನದ ಕಛೇರಿಯೇ ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಮಹಿಳೆಯರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಆರಿಸಿಬರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ತಕರಾರು ಏನೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾದೇವಿ ಆರ್. ಪ್ರಸಾದ್:— ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮಹಿಳೆಯರು ಬರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಭಯ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ನಾನು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಭಯ ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಭಯ ಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ರಮೇಶ್ ಕುಮಾರ್‌ರವರ ತರಹ: ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ? ಅದು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಶ್ರೀರಾಮರೆಡ್ಡಿಯವರಂತೆಯೇ ನಾನೂ ಸಹ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಇದ್ದೇನೆ, ಎಷ್ಟೇ ಜನ ಮಹಿಳೆಯರು ಬಂದರೂ ನಾನು ತಲೆಯನ್ನು ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ.ವಿ. ಶ್ರೀರಾಮರೆಡ್ಡಿ:— ನಾವು 21 ದಿವಸ ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಭಯ ಪಡುತ್ತಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದಿಯಾಗಿ, ಮೇಲ್ಮನೆ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸಾಕ್ಷಿ, ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಭಯ ಪಡುತ್ತಾರೆಂದು ಬೇಕಾದರೆ ಹೇಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಹಣೇಬರಹ ಮುಂದಿನ ಜನಪಕ್ಷ ನಿಮಗೆ ಬರುವುದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಮೀಳಾ ನೇಸರ್ಗಿ:— ಇದಕ್ಕೆ ನಾನೂ ಕೂಡ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ಮಾನ್ಯ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರೇ ನೀವು ಆ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಹೊತ್ತಿರುತ್ತೀರಿ, ಅದು ಸಾಲದೇ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಬಿ. ಶಿವಪ್ಪ :— ಒಂದು ಗಾದೆ ಮಾತು ಇದೆ, ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಾವಿರ ಕುದುರೆ ಸರದಾರ ಮನೆ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಕಾಸದಾರ ಎಂದು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :— ಮಾನ್ಯ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಹೇಳುವುದು ಸುಳ್ಳು ; ನಾನು ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಸರದಾರನೇ, ಅದು ಮಾನ್ಯ ಶಿವಪ್ಪನವರ ಅನುಭವ ಇರಬಹುದು, ಅದು ನನ್ನದಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾದೇವಿ ಆರ್. ಪ್ರಸಾದ್ :— ಮಾನ್ಯ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಮಾತನಾಡಲಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :— ಅವರು ಮನೆಗೂ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಾ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ದೇಶ ದೇಶಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಗು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ತಿರುಗಾಡಿ ತೋರಿಸಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :— ಯಾರು ಎಂದು ನೀವೇ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಜಿ.ವಿ. ಶ್ರೀರಾಮರೆಡ್ಡಿ :— ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ನಾವು ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ 21 ದಿವಸ ಇದ್ದು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :— ಅವರ ಪತ್ನಿಯವರು 'ಏನ್ರಿ' ಅಂದತ್ಯಕ್ಷಣವೇ, ಮಾನ್ಯ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರು ಬ್ಯಾಗು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹಿಂದೆ ಹೋಗಿದ್ದೇ ಹೋಗಿದ್ದು,

ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಮೀಳಾ ನೇರ್ಸೇ :— ಮಾನ್ಯ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರ ಪತ್ನಿಯವರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದರೆ ಇವರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು; ನಿಂತುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದರೆ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಾವು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳದೇ ಬೇರೆಯವರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಥೆ ಆಯಿತಲ್ಲ! ನಮ್ಮ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಹಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ನಾನು ವ್ಯಾನಿಟಿ ಬ್ಯಾಗು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದು ನಿಜ, ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಬಾರದೇ? ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೂಡ ಅದೇ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :— ಮಾನ್ಯ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆಯವರು ಬ್ಯಾಗು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ತಿರುಗಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ತರಹ! ಅವರು ಇಲ್ಲಿವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನೀವೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :— ನನ್ನ ಗೌರವವನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆಯವರು ಹೊರಟರು, ಅವರ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಲೇ ನಾನು.

ಅವರು ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾದ ಗೌರವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಏನಾಗಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ನಾನು ಷೇರು ಆದರೆ ಅವರು ಸವ್ವಾಸೇರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕಥೆ ಮುಗಿದೇಹೋಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಆಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಖಂಡಿತಾ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ, ತಿರುತಿರುಗಿ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಡಿ. ನಾವು ಬಹುರಂಗವಾಗಿದ್ದೇವೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನಿದೆ. ನಾನು ಖಂಡಿತಾ ಮಹಿಳೆಯರ ಪರವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ವಂದಿಗಾರರ ಕೂಟ, ಪ್ಲೇಸ್ ಕ್ಲಬ್‌ಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಸ ಗುಡಿಸುವುದಕ್ಕಾದರೂ ಕರೆದರೆ ಅದೇ ಒಂದು ಸುದ್ದಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರಾದರೂ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ, ಮಾನ್ಯ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದರೆ ಸಾಕು, ಅವರನ್ನು ಇವರು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಬೆಳ್ಳಿಗೆಯೇ ಹೋಗಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ; ನಿಮ್ಮ ವಿಷಯ ಏನು? ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಏನು ಹೇಳಿದಿರಿ? ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಏನು ಹೇಳಿದಿರಿ? ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಲವಾದರೂ, ನಮ್ಮನ್ನು ಹಾಗೂ ಶ್ರೀರಾಮರೆಡ್ಡಿಯವರನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕರೆಯಿರಿ. ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕಾಗಿ 40 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಾವು ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ದುಡಿದಿದ್ದೇವೆ; ನಿಮ್ಮ ಹಣಬರಹ ಏನು ಎಂದು ತಾವು ಕೇಳಿ. ಈ ಸದನದ ಮೂಲಕ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಗ್ಯಾಲರಿ ಕಡೆ ಕೈತೋರಿಸಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ, ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಏನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು ಎಂದು ತಾವು ಕೋಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಏಕೆಂದರೆ ತಾವು ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡು ಏನಾದರೂ ವಿಷಯವನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದುಬಿಡುತ್ತೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕೋಪವಿಲ್ಲ. ನೀವೆಲ್ಲರೂ ನಮಗೆ ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಿದ್ದೀರಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :— ಕೋಪವಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ನಮಗೆ ಕೋಪವಿದ್ದರೂ ಸಹ ನಾವು ನಗುನಗುತ್ತಲೇ ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :— ಆಯ್ಕೋ, ನಾವು ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿದರೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ; ನಮ್ಮನ್ನು ಚಿಂದಿಚಿಂದಿ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆದು ಹೊರಗೆ ನಿಂತುಕೊಂಡರೆ, ಏನಷ್ಟಾ ನಮ್ಮ ಹಣಬರಹ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಇಳಿದುಬಿಟ್ಟಿತು. ಕಳೆದ 40 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾನು ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದರೂ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ. ಆಗ ಇದ್ದಂತಹ ಶ್ರೀ ಜೈಶೀಲರಾವ್, ಶ್ರೀ ಸಿ.ವಿ. ರಾಜಗೋಪಾಲ್, ಶ್ರೀ ರಾಮಪ್ರಸಾದ್ ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾವು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಇವತ್ತು ಅಂಥವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ನಮ್ಮ ಹಿಂದೆ ಓಡಾಡಿ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸುದ್ದಿಗೆ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ ಟಿ.ಎನ್. ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್‌ರವರನ್ನೂ ಸಹ ನಾವು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಏಕೆಂದರೆ

ಒಂದು ದಿವಸ ನನ್ನ ಪೋಟೋ ಪ್ರಜಾವಾಣ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರಲಿಲ್ಲ, ನಾನು ಹೋಗಿ ಅವರ ಜೊತೆ ಪೋಟೋ ಹಾಕಿ ಎಂದು ಜಗಳವಾಡಿದೆ, ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಅವರ ಕಾರ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಕರೆದು ನನಗೆ ಕಾಫಿಯನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಏನು ನಿಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದರು. ಆಗ ಅವರ ಮನೆಯಿಂದ ಒಂದು ದೂರವಾಣಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಶ್ರೀ ಜಿ.ಎಸ್. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವರವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ನಾನು ಯಾರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ! ಈ ರಾಜ್ಯದ ಕನ್ನಡ ಚಳುವಳಿ ನಾಯಕರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ನಡೆದದ್ದು ಹಾಸ್ಯ. ಆ ಹೆಂಗಸು ಫೋನ್‌ನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಡಿ ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನನಗೆ ಫೋನ್‌ನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಅವರು ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಯಜಮಾನರಿಗೆ ಬೇಗನೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬರಲು ಹೇಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪುನಃ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಪ್ರಜಾವಾಣ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪೋಟೋ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಶ್ರೀ ಟಿ.ಎನ್. ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವರವರು ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಈಗ ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮದೇನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನ ಜೊತೆ ಧೀಮಂತ ಶಕ್ತಿಯಾದ ಶ್ರೀ ನಟಕಲ್ಲಪ್ಪನವರು ನನಗೆ ಹೋಗೋ ಬಾರೋ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ ಕಿಡಿ ಶೇಷಪ್ಪನವರು ಅವರ ಮಗನಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನನ್ನ ಜೊತೆ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ನಾನು ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತಾಗ ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದರು. ಈ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಎಂಥೆಂಥ ದಿಗ್ಗಜಗಳು ಇದ್ದರು. ನಾನು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕರುಣೆ ಒಲವು ಇಲ್ಲವೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸುರೇಶ್ ಕುಮಾರ್ :— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾರಿಫಿಕೇಷನ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ? ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ, ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಯಾರೋ ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಶ್ರೀಯವರು ಫೋಲಿಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ದಡ್ಡ ದಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಐಜಿಪಿ ರ್ಯಾಂಕೋ ಏನೋ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಗಾಬರಿಯಾಯಿತು. ಅವರು ಪೇಪರ್‌ನವರಿಗೆ ದಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿ ಎಂದು ತಪ್ಪು ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಕ್ಯಾರಿಫಿಕೇಷನ್‌ನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಅವರು ನಾಳೆ ಕ್ಯಾರಿಫಿಕೇಷನ್‌ನ್ನು ಹಾಕುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮಾರನೇ ದಿವಸ ಅವರು ಶ್ರೀಯವರು ಫೋಲಿಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದರು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :— ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಧದ ಮರ ಕಳವು ಎಂದು ಕ್ರಿ. ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಆ ಕ್ರಿ. ಸುದ್ದಿಯ ಕೆಳಗಡೆ ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜರವರ ಬಂಧನ ಬಿಡುಗಡೆ ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ. ಗಂಧದ ಮರ ಕಳವು ಆದರೆ ಕೆಳಗಡೆ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜರವರ ಬಂಧನ, ಬಿಡುಗಡೆ ಎಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸುರೇಶ್ ಕುಮಾರ್:— ಮೊನ್ನೆ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಡ್ಲಿಂಗಿನಲ್ಲಿ 'ವಾಟಾಳರಿಂದ ಕನ್ನಡ ಉಳಿಸಿ ಚಳುವಳಿ' ಎಂದು ಇರುವುದು ನಾನು ಓದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ನಮಗೆ ಯಾವ ಹಣಬರಹ ಬಂತು, ಯಾವನೋ ಗಂಧದ ಮರ ಕಡ್ಡಿದವನನ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕ್ರೊ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರೆದುಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಅವರು ಯಾವುದೋ ಸ್ಟೇಷನ್ಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತು ವಿಧಾನಸೌಧದ ಮುಂದೆ ಪಿಕೆಟಿಂಗ್ ಆಯಿತು ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರ ಬಂಧನ, ಬಿಡುಗಡೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಓದಿದವರು ಗಂಧದ ಮರ ಕಳವು, ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಳಗೆ ಓದಿದಾಗ ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರ ಬಂಧನ ಬಿಡುಗಡೆ ಎಂದು ಇರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಹಣಬರಹ ಏನು ನೆಗೆದು ಬಿದ್ದುಹೋಯಿತು. ಚುನಾವಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಯವರು ಕೈಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಇವರು ಮೊದಲನೇ ಫ್ಲೇಸ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಎರಡನೇ ಫ್ಲೇಸ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲನೇ ಫ್ಲೇಸ್‌ನಲ್ಲಿರುವವನು ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವನು ಎಲ್ಲಿ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದರೂ ದುಡ್ಡು ಸಿಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಪರ ಮೂರನೆಯ ಫ್ಲೇಸ್ ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದುಬಿಟ್ಟರೆ, ನಮಗೆ ಫೋಸ್ಟರ್, ಕಾರಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ, ತಾವು ಏಕೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಬರೆಯುವುದಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಬರೆಯಿರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಗಂಟು ಏನು ಹೋಗುತ್ತದೆ? ಗೆಲುವಿನ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಎಂದು ಹಾಕಿ ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರು ನಾಲ್ಕನೇ ಫ್ಲೇಸ್ ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಬೈರೇಗೌಡರು ಗೆಲುವಿನ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ, ಆದರೆ ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರು ನಾಲ್ಕನೇ ಫ್ಲೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಂದು ಹಾಕಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ನೀವು ಗೆದ್ದು ಗೆಲ್ಲುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಫೋನ್ ಮಾಡಿದ ತಕ್ಷಣ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಜನ ನಿಮಗೆ ದುಡ್ಡನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನನಗೆ ನಾಲ್ಕನೇ ಫ್ಲೇಸ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅವರು ಫೋನ್ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ; ಫೋಸ್ಟರ್, ಕಾರು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ನಾವೇ ಗೆಲ್ಲುವವರು. ಈ ಚುನಾವಣೆಯ ಸಮೀಕ್ಷೆಯು ತಪ್ಪೇಬೇಕು. ಇವರು ಗೆಲುವಿನ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಜಾಫರ್ ಷರೀಫ್‌ರವರು ದೆಹಲಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಅವರು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಮಿಕ್ಕದವರ ಕಥೆ ಮುಗಿಯಿತು ಎಂದು ನೀವೇ ತೀರ್ಪನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಗತಿ ಏನಾಗಬೇಕು? ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಉಳಿಸಿ. ಇಬ್ಬರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿದ್ದಾರೆ; ಇಬ್ಬರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಓಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದು ನಮ್ಮನ್ನೂ ಸಹ ಉಳಿಸಬಹುದು. ನಮಗೆ ಕೆಲವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವನ್ನಾದರೂ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನೀವು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಈ ರೀತಿ ಬರೆದರೆ ನಮಗೆ ಅವರು ಕೊಡುವವರೆಲ್ಲರೂ, ಫೋನ್ ಮಾಡಿದರೂ ಸಿಕ್ಕದೆ ಕೊನೆಗಳಿಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಆಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ನೀವು ಬರೆದ ಬರವಣಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಜನರು ಏನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಗೆಲುವಿನ

ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಓದಿ ಅವರು ನಾವು ಇವರಿಗೆ ಓಟನ್ನು ಕೊಡೋಣ. ಅವನು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ಗೆಲ್ಲುವವನಿಗೆ ಓಟನ್ನೂ ಕೊಡೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಮಗೆ 'ಓಟನ್ನು ಕೊಡುವವರೂ ಸಹ ಆ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಾಳೆ ಅವನು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು, ನಮಗೆ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಜನರು ಆ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ದಯಮಾಡಿ ಈ ಗೆಲುವಿನ ಹಾದಿ, 4ನೇ ಫೇಸ್ 3 ನೇ ವರ್ಗ, ಮುಖಪುಟ ಇದು ಬೇಡ. ಮಾನ್ಯ ಬೈರೇಗೌಡರೆ, ಮುಖಪುಟದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೆಲವರು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಮುಖಪುಟ ಹಾಕಬೇಕು, ನಮ್ಮ ಮುಖಪುಟ ಬರಬೇಕಾದರೆ, ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸಾರಿ ಜಾಕ್ ಪಾಟ್ ಲಾಟರಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತದೆಯಲ್ಲಾ ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲೋ ಗ್ರಹಚಾರ ತಪ್ಪಿ ಮುಖಪುಟಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ನಾವು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನೋವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು, ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಮನವಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ ನಮಗೆ ಯಾವುದೇ ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಎಲ್ಲೋ ತಲುಪಿ, ಎಲ್ಲಿಗೋ ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆ ಒಂದು ರಕ್ಷಣೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಜನರು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಎಂದು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಜನರ ಓದುವ ದೃಷ್ಟಿ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಸಮುದ್ರ ನಮ್ಮದು, ನೆಟಸ್ಸನ ಉಪ್ಪಿಗೆ ಬಡತನ, ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಉಪ್ಪಿಗೆ ಬಡತನ ಆಗದಿರಲಿ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ನಾನು ಆತ್ಮಂತ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಮೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಬಹಳ ವರ್ಷದಿಂದ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಅದು ತಯಾರಾಗಲು ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಬಹಳ ವರ್ಷದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ದಯಮಾಡಿ ಈ ಸದನ ಮುಗಿದನಂತರ, ಆ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ತರಿಸಿ, ತಾವು ಆ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ವಿಧಾನಸೌಧದ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದನ್ನು ಬಾಚು ತಪ್ಪದೆ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು, ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದ ನಾಯಕರು, ಕರ್ನಾಟಕದ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದಂಥವರು, ದುಡಿದಂಥವರು; ಕರ್ನಾಟಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅಪಾರವಾದಂತಹ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಂತವರ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಹಾಕತಕ್ಕಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾದೇವಿ ಆರ್. ಪ್ರಸಾದ್ :— ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖಾ ಸಚಿವರು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಾನು ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮೊನ್ನೆ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಕಲಾಕಾರರಿಗೆ, ಶಿಲ್ಪಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಚಿತ್ರಕಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿನವರಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು 3-4 ಬಾರಿ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಮೇಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ:— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದೇ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಪರಿಣತಿ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಇಂಥದ್ದನ್ನು ಮಾಡಿ ಅನುಭವವಿದ್ದರೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸೇವರ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅದು ಹೇಗೆ ಆಗಿದೆ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾದೇವಿ ಆರ್. ಪ್ರಸಾದ್:— ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವೂ ಸಹ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು. ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಸಹ ಹೋಗಿ ನೋಡಬಹುದು. ಇದು ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಪ್ರತಿಮೆ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಮುಂದೆ ಕಂಚಿನ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ:— ಆ ಪ್ರತಿಮೆ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದರೆ ನಾವು ಪುನಃ ವಾಪಸ್ಸು ಅದನ್ನು ಬಿಸಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ? ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳು ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಕೊಡಿ. ಇದು ಅಪರೂಪವಾದಂತಹ ಕೆಲಸ. ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾದೇವಿ ಆರ್. ಪ್ರಸಾದ್:— ಸಾಹಿತಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಶಿಲ್ಪಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ ನಂತರ ಎಲ್ಲಾ ಹಿರಿಯ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ:— ಇದನ್ನೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಆಗಲೂ ಸಹ ತಾವು ನಮನ್ನು ಅಡ್ಡದಾರಿಗೆ ನೋಡ್ತೀರಿ. ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು, ಬೇರೆಯವರು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿ ಕೊನೆಗೆ ಆ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ನಿಷ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆಮೇಲೆ ಏನಾಯಿತು ಅಂದರೆ, ಅದನ್ನು ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಅದು ಆದಮೇಲೆ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಹೇಳಿದರು; ಏನು ಸಾರ್ ಇದೆಲ್ಲಾ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟರೆ ನಮಗೆ ಗೌರವ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ, ಇಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಾ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ಸಂಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಸುಮ್ಮನೆ ಅನುಮಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಮೇಲೆ ಅವರ ಮೈಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಇದೆಲ್ಲಾ ಆಗಿ ತಪ್ಪಿಗೆ ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ಅದೇ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಇದೆ. ಮತ್ತೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ. ಬಾಂಬಿನಲ್ಲೋ ಎಲ್ಲೋ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾದೇವಿ ಆರ್. ಪ್ರಸಾದ್:— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕಿತ್ತೂರು ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮನವರು ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಪೂನಾದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಾಗ, ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಶಿಲ್ಪಿಗಳು ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಕುಗು ಬಂತು. ನಾನು ಎಲ್ಲಾ ಸಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕರೆದು ಕನ್ನಡದ ಶಿಲ್ಪಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬಂದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕಾಲ್ಪನಿಕವಾದ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಸುಲಭ ನಾವು ಕಿತ್ತೂರು ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮನವರನ್ನು ನೋಡಿಲ್ಲ, ಬಸವಣ್ಣನವರನ್ನು ನೋಡಿಲ್ಲ, ಮತ್ತೊಬ್ಬರನ್ನು ನೋಡಿಲ್ಲ. ಆದರೆ 20ನೆಯ ಶತಮಾದಲ್ಲಿರತಕ್ಕೆ ಹಿಂಯ ವಕ್ತ್ರಿಗಳ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದು ನಿರ್ವಿವಾದ; ಅದನ್ನು ನಾನು ಸಹ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲಾ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕೆ ಶಿಲ್ಪಿಗಳಿಗೆ ಇದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಚಿತ್ರಕಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ತಾವೆಲ್ಲರೂ ನೋಡಿ ಅದನ್ನು ಅಪ್ಪೂವ್ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಅಲ್ಲಿಹೋಗಿ ಅದನ್ನು ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಹೋಲಿಕೆಯಾಗಬೇಕು. ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸಾರವರ ಪ್ರತಿಮೆ ಹೇಗಿದೆ ಅಂದರೆ, ಹಿಂದೆ ಕೆ.ಆರ್. ನಗರ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಕೆಂಚೇಗೌಡರು ಇದ್ದರು; ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಅಡಿಯಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ ಅರಸ ಅವರಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮೇಲಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಕೆಂಚೇಗೌಡರು ಕಂಡಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅಕ್ಷರ ಕೆತ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸಾರವರ ಪ್ರತಿಮೆಯೆಂದು ಇದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಮೇಲೆ ನೋಡಿದರೆ ಕೆಂಚೇಗೌಡರು ಕಂಡಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದು ಹಾಗೆ ಅಪೂರ್ವವಾಗಬಾರದು. ಇದು ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಪ್ರತಿಮೆ ಹೋಗಿ ಅಂಬಲಿ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರದು ಆಗಬಾರದು. ಅದು ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರದ್ದೇ ಆಗಬೇಕು. ಅವರ ಮುಖ ಆಕಾರ ಅದೇ ಆಗಬೇಕು. ತರುತುರಿ ಆತುರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ತಜ್ಞರನ್ನು ಪರಿಣಿತರನ್ನು ಯಾವತ್ತಾದರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತೋರಿಸಿ ಅದೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾದೇವಿ ಆರ್. ಪ್ರಸಾದ್:— ಆ ಬಗ್ಗೆ ತಜ್ಞರು ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಹೋಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ:— ಎಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದು?

ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾದೇವಿ ಆರ್. ಪ್ರಸಾದ್:— ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಮೆ ಮೊದಲು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಥವಾ ಮೇಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.



ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :— ಮೊದಲು ಮೌಲ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡೋಣ. ಟ್ರಯಲ್‌ಗೆ ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ. ಘಳ್ಗೆಗೆ ತಮ್ಮದು ಪ್ರತಿಮೆ ಮಾಡಿಸೋಣ, ಅದು ಅಪ್ಪೊವರ್ ಆದರೆ ಆಮೇಲೆ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೊಂದರೆ ಅವರದ್ದು ಮಾಡಿಸೋಣ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ :— ಇವರು ಯಾವುದಕ್ಕೆ, ಯಾವುದನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವುದನ್ನು ಮೊದಲು ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವತ್ತು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವರದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೋಗಿ ನೋಡಿ. ಬಾಂಬೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅಂಚೆಡ್ಕರ್ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ನಾವೇ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರಲಿಲ್ಲವೇ? ಬಾಂಬೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಶಿಲ್ಪಿ ಇದ್ದಾರೆ. ನಾವೆಲ್ಲ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಆಮೇಲೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಬಹಳ ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ ಅದು. ಚಿತ್ರಕಲಾ ಪರಿಷತ್‌ನವರು ಇದುವರೆಗೂ ಮಾಡೇ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :— ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಚಿತ್ರಕಲಾ ಪರಿಷತ್‌ನವರಿಗೆ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ತಮಗೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗಿದೆಯೇ ಎನ್ನತಕ್ಕದ್ದು ಮುಖ್ಯ. ಅದು ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆಯೇ? ನೀವು ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ, ಆ ಪ್ರತಿಮೆ ಅವರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆಯಾ? ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮದೇನೂ ತಕರಾರು ಇಲ್ಲ. ಅದು ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಪ್ಪುತ್ತದಾ? ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :— ಚಿತ್ರಕಲಾ ಪರಿಷತ್‌ನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜನ ಕಲಾವಿದರು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲೇ ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಸಹ ಇದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಬಹಳ ಉತ್ತಮ ಪೇಯಿಂಟಿಂಗ್ಸ್ ಅದೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಕಾಲ್ಪ್ಟುಸ್ ಅದೆಲ್ಲಾ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಇದೆ. ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಅವರ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರತಕ್ಕವರು ಅವರಲ್ಲ; ಚಿತ್ರಕಲಾ ಪರಿಷತ್‌ನವರು ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲ. ನಾವು ಯಾವುದೋ ವಿಚಾರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಚಿತ್ರಕಲಾ ಪರಿಷತ್‌ನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿ, ಅದು ನಾಳೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದು ಪಾಪ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಒದ್ದಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :— ನಾನು ಚಿತ್ರಕಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ತಮಗೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ತಾವು ಅದನ್ನು ನೋಡಿ. ನಾನು ಮತ್ತೊಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಏನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ ಅಂದರೆ, ತಾವು ಇರುವಾಗಲೇ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಚಿಂಗಲರಾಯರೆಡ್ಡಿಯವರದ್ದು

ಒಂದು ಪ್ರತಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಅವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಥಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ. ಇದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ. ಶ್ರೀ ಸಾಹುಕಾರ್ ಚಿನ್ನಯ್ಯನವರದ್ದು ಒಂದು ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಾವು ತಮ್ಮ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ. ಒಂದು ಆದೇಶವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿ. ಕಿತ್ತೂರು ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮನವರದು ರೆಡಿಯೊದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ನನಗೆ ಆ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸತಕ್ಕ ಸ್ಥಳ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಿಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ ರವೀಂದ್ರ ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ಈ ಕಡೆ ಪುರಭವನದ ಮಧ್ಯೆ ಹಾಕುತ್ತೇವೆಂದರು. ಆ ಸ್ಥಳ ನನಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಸಂಗೋಳಿರಾಯಣ್ಣನ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಲಾವಿದರ ಹತ್ತಿರ ಮಾಡಿಸಿ ಅದನ್ನು ಸಹ ಹಾಕಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಒಂದು ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನರ ಪ್ರತಿಮೆ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರುಗಳೆಲ್ಲಾ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿಯ ಪ್ರತಿಮೆ ಬಗ್ಗೆ ಸಹ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮೊದಲು ನೀವೊಂದು ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಿ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶ ಆಗಿಹೋಗಲಿ. ಅದರ ತಯಾರಿಕೆ ಯಾವತ್ತಾದರೂ ಆಗಲಿ. ನಾನು ಏಕೆ ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆಂದರೆ, ಇದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಬಹುದು, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಟಿಪ್ಪು ವಂಶಸ್ಥರು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ಇಷ್ಟು ಹೀನಾಯವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದರೆ, ಅವರನ್ನು ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಓಡಿಸಿದ್ದು ಆಯಿತು; ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ಓಡಿಸಿದ್ದು ಆಯಿತು. ಎಲ್ಲೂ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಒಂದು ರೀತಿ ಅಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಅಪಾರ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನೇ ಒತ್ತೆಯಾಗಿಟ್ಟಂತಹ ಆ ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನ್ ವಂಶಸ್ಥರನ್ನು ದಿಕ್ಕಿಬಿಟ್ಟು ಓಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕನಿಷ್ಠ ಅವರಿಗೆ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಹತ್ತಿರ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಒಂದು ಕಡೆ ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಸಂಸಾರದವರು ಈ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬದುಕುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ನಾನು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದು ಕೊನೆಯ ಅಧಿವೇಶನ. ಈಗ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿವೆ. ಶಾಸಕರುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಇಡಿ. ಇದು ಶಾಸಕರ ವಿವೇಚನಾ ಹಣವಾಗಿರಲಿ. ಹೀಗೆ ಇಡಿಯೆಂದು ಒಂದು ಸಲ ಅಲ್ಲ ಹತ್ತಾರು ಬಾರಿ ಹೇಳಿ ಇಲ್ಲಿ ಧರಣಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಆಯಿತು, ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದು ಆಯಿತು. ಕೊನೆಗೆ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಡಿಯೆಂದು ಕಾಡಿ ಬೇಡಿದ್ದು ಆಯಿತು. ಇದು ಯಾವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರು ಅವರೇ ಪಾಳೆಯಗಾರರು. ಜಿಲ್ಲಾಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರು ಅವರೇ ಪಾಳೆಯಗಾರರು. ನಾವೇ ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ನಾವೇ ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಈ ಶಾಸಕರು ಯಾರು? ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರು ಶಿಷ್ಯಾಚಾರವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇನು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ?

ಶ್ರೀ ಜಗದೀಶ್ ಶೆಟ್ಟರ್:— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ರಾಜ್ಯದ ಶಾಸಕರಿಗೆ, ಲೋಕಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಕೊಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಇಂತಿಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಒಬ್ಬ ಶಾಸಕನಿಗೆ 60 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಫಂಡ್ ಎಂದು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಟ್ಟರೆ ಶಾಸಕರು ಅತಿ ಅವಶ್ಯಕವಿರುವಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಕಳೆದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ರವರು ಎತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣನೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವಂತಹ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ತಾವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಶಾಸಕರ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಒಬ್ಬ ಆಪ್ತ ಸಹಾಯಕನನ್ನು ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದು ನಿಜವಾಗಲೂ ಮೆಚ್ಚತಕ್ಕದ್ದು. ಇಲ್ಲಿ ನಾಳೆ ನೀವು ಇರಿ, ಇಲ್ಲದೇ ಹೋಗಿ ಅದು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಶಾಸಕರು ಬರಲಿ, ಅವರಿಗಲ್ಲಾ ಯಾರೇ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಈಗ ನಾವು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೇಳಿದ್ದು ಏನು? ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನೀವು ಒಬ್ಬ ಶಾಸಕನಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿಡಿ ಅಂದರೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ನೀವು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇದ್ದೀರಿ. ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷ ಇರಬಹುದು. ಇವತ್ತು ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ, ಜಿಲ್ಲಾಪಂಚಾಯಿತಿ ಆವರಣ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಆವರಣ ಮಾಡುವುದು. ಬಿಲ್ ಆವರಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆವರಣದ್ದೇ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರು ಅಲ್ಲಿ ಆವರಣದ ಅಧಿಕಾರ. ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಾವು ಹೋಗುವ ಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೊಳವೆಬಾವಿ ಕೊಡಿಸುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ, ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿಸುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ, ಟಾರ್ ಹಾಕಿಸುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಆವರಣದ್ದೇ; ನಾವು ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಆವರಣ ಬೇಪ್ ಕಟ್ ಮಾಡಿ ಆವರಣ ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಇಷ್ಟೊಂದು ಅನಾಯಕತ್ವ, ಇಷ್ಟೊಂದು ಆವಿವೇಕ ಎಂದೂ ಎಲ್ಲೂ ನಡೆದಿರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಶಾಸಕರ ಗತಿಯೇನು? ಈ ಶಾಸನಸಭೆಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಶಾಸಕರು ನಾಳೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲಬೇಕು. ಅವರಿಗೂ ಬೇಕಲ್ಲಾ ವಿವೇಚನಾ ಹಣ. ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಮೀಸಲಾಗಿ ಇಡಿಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಲೂ ಕೊನೆಯ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪುವಾಗ, ಮಾನ್ಯ ಜೆ.ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ನೇರವಾಗಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಹೋಗಲಿ; ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು. ಈಗಲಾದರೂ ಕೊನೆಯ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಶಾಸಕನಿಗೆ ಅಂತ ಮೀಸಲಿಡಿ.

ಶ್ರೀ ಹಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ:— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೂ, ಈಗಿರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೂ ಬಹಳ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗ ನಾವು ಹೇಳಿದಂತಹ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ಈಗ ಜಿಲ್ಲಾಪಂಚಾಯಿತಿ ಬಂದಮೇಲೆ ಒಂದು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜಿಲ್ಲಾಪಂಚಾಯಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಸದ್ಯಸರು ಅದನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬದಲಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಸಕರಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ

5.50 ಪಿ.ಎಂ.

ಸಿಗಬೇಕಾದರೆ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ತಾನೇ ತಮಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವರ ತಲೆಯೊಳಗೆ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಈ ಮಲೆನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿ, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿ ಅಂತ ಇದೆಲ್ಲವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣಕಾಸು ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಇವರ ತೆರೆಗೆ ಏನು ಬಂದಿದೆ ಎಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು. ಈ ವರ್ಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದೇನು ನಬಾರ್ಡ್ ಒಂದು ಬಂದು ಮರ್ಯಾದೆ ಬಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಶಾಸಕರು ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಏನೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಬಿ. ಶಿವಕುಮಾರ್:— ಮಾನ್ಯ ಹಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಜ. ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಕರಾಳ ಶಾಸನವನ್ನು ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದರ ಹಿಂದೆ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದಂಥ ಪಾಪದ ಫಲವನ್ನು ಇವತ್ತು ಅಯ್ಯಿಯಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇವತ್ತು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಮಾಡದೇ ಇರುವ ಕೆಲಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಶಾಸಕರ ಕಡೆ ಕೈತೋರಿಸುವಂಥ ಸಂದರ್ಭ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಹಿಂದೆ ಏನಿತ್ತು? ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು, ಮಂಡಲಪಂಚಾಯತ್ ಎಂದು ಇತ್ತು. ನಂತರ 1994ರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದಂಥ ಪಾಪದ ಫಲವನ್ನು ಇವತ್ತು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಡಿ. ಬಸವರಾಜು:— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಅವರು ಇದು ನೀವು ಮಾಡಿದಂಥದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ನಿಮ್ಮಿಂದ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರಿಬ್ಬರ ಮಧ್ಯೆ ಬಿ.ಜಿ.ಪಿ.ಯವರು ನಾವಿದ್ದೇವಲ್ಲ, ನಾವು ಯಾವ ತಪ್ಪಿಗೋಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕು?

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಬಿ. ಶಿವಪ್ಪ:— ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ.ಎಸ್. ಸಗೀರ್ ಅಹಮದ್:— ಇವರು ಮಾಡಿದಂಥ ತಪ್ಪಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಬಿ. ಶಿವಪ್ಪ:— ಈಗ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸುವುದು ಇದೆ. ಈಗ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ತಲುಪಿದೆ ಎಂದರೆ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ನಾನು ಇದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೆ; ಶಾಸಕರ ಗೌರವ ಉಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು. ಇವತ್ತು ಒಬ್ಬ ಶಾಸಕ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಂದ ಅರ್ಜಿ ಬಂದಾಗ ಆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಅಲ್ಲೇ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಆಯಿತಪ್ಪಾ, ನಿಮಗೆ 50ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈ ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು. ಶಾಸಕ ಮುಖ ನೋಡಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಶಾಸಕರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಅರ್ಜಿ ಬಂದರೆ ಆತ ಅದನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಇದು ನಿಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಿ ಎಂದು, ಅಲ್ಲಿ ಆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಆಗೌರವ ಇದೆಯೆಂದರೆ ಜನ ಇದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ಇದು ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಬೇರೆ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ವಿಕೇಂದ್ರಿಕರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಮನಸ್ಸೇ ಒಪ್ಪಿ ಈ ಸದನ, ಸಂಸತ್ತು ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಆಚರಣೆಗೆ ತಂದಿರತಕ್ಕದ್ದಾದ್ದು. ಇದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಲೋಪದೋಷಗಳು ಆಗಿರಬಹುದು; ಕೆಲವರು ದುರ್ವರ್ತನೆಯಿಂದ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರಿಕರಣ ಆಗದ ಹೊರತು ಜನರನ್ನು ಜಾಗೃತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಆಗಲೀ, ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ತಲುಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲೀ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಇದರ ಸದುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ, ನಾವು ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಹೊರತು...

SRI KAGODU THIMMAPPA :— I differ with you. ಈಗ ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರಿಕರಣ ಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಮಾತಿಲ್ಲ, ಯಾವ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ನಾವು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಶಾಸಕನಾದ ಮೇಲೆ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದಂಥ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ಇದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಒಬೊಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗಿ ಈ ವಿಷಯ ವಿಕೇಂದ್ರಿಕರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆವರೆಗೆ ಹೋಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ :— ನಾನು ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ; ಇವತ್ತು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಅವರು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ರಸ್ತೆ ಕೂಡ ಈ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಆಗಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :— ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಾಗ ಪಾಳೇಗಾರರು, ರಾಜಮಹಾರಾಜರು ಅವರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡಾಗ ಅವರಿಗೆ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಜಾರು. ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಯಾರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೋ ಅವರಿಂದ ಅದನ್ನು ಸಡಿಲಿಸಿ ಕೆಳಗಿನವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಇವರಿಗೂ ಬೇಸರ. ಹೀಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವಾಗ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಬೇಸರವಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಶಾಸಕರಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತನಾದ ಅವಕಾಶ ಇರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ನಾವು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ :— ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಮ್ಮದು ಸೀಮಿತ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :— ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ...

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ :— ಈ ಬದಲಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ನಮಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಯಾರ್ಯಾರು ಶಾಸಕರಿಗೆ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ ನೋಡಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :— ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ 66 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸಂಬಳಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಹೋದಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮದು ಏನಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ :— ಹೋದ ವರ್ಷ ಹೊಸ ಹೈಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಆರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಎ.ಪಿ.ಎಂ.ಸಿ.ಯಿಂದಲೂ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈಗ ಏನೋ 15 ಲಕ್ಷ ರೂ. ಕೊಟ್ಟಿರು. ಇದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇವತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾಪಂಚಾಯತ್‌ನವರು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಾವು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ಅವರವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :— ಮಾನ್ಯ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರೇ, ನಿಮ್ಮ ಬೇಸರ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂಡಲಪಂಚಾಯತ್, ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್ ಹಣದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯತರ್ಕರನ್ನು ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ

ವಿಫಲರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪಾಲೆಗಾರಿಕೆ ಮನೋಭಾವ ಅಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿದ್ದಾರೆ, ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ, ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಬಂದಿದೆ, ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಆಗಿದೆ. ಮೊದಲಿಗೆ ಇವರೆಲ್ಲಾ ಕಾಂಪ್ರಾಹ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇವರೆಲ್ಲಾ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಕಾಂಪ್ರಾಹ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಉದ್ದೇಶ ಏನಿದೆ, ಸಿದ್ಧಾಂತ ಏನಿದೆ, ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :— ಆ ಸಿದ್ಧಾಂತ, ತತ್ವ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ವಿರೋಧ ಇಲ್ಲ. ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇವತ್ತು ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಒಂದು ತರಹ ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಜಿಲ್ಲಾಪಂಚಾಯತ್ ಸದಸ್ಯ ಇದು ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶ, ಇಲ್ಲಿ ಬರುವಂಥ ರಸ್ತೆ ರಿಪೇರಿ ಕೆಲಸ ಪುತಿಯೊಂದು ಕೂಡ ನನಗೆ ಸೇರಿದ್ದು ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಶಾಸಕ ಬರಕೂಡದು. ಈ ತರಹ ಒಂದು ಪಾಲೆಗಾರಿಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ ವಿಶೇಷದೀಕ್ಷಣಾಕ್ಕೆ ನಾವೆಂದೂ ವಿರೋಧ ಮಾಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ತಮಗೆ ಇದು ಅರಿವಾಗಿದೆ. ಶಾಸಕರಿಗೆ ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಬೇಕು ಎಂದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಾದಾಗ ತಾವೇ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಅವರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಅಪ್ರ ಸಹಾಯಕ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಾಡಿಸಿದಿರಿ. ನಾನು ಈಗ ತಮ್ಮನ್ನು ಏನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ, ನಾವು ಸಂದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಕೊಳವೆನೀರಿ ಬೇಕು, ರಸ್ತೆ ಬೇಕು ಎಂದರೆ, ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಾದರೂ ನಮಗೆ ವಿವೇಚನಾ ಅನುದಾನವಾಗಿ ಇಡತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಈ ವರ್ಷ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗೆ ತಾವು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ತಾವು ಹೇಳಬೇಕು. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :— ನಿನ್ನೆಯಲ್ಲ ಮೊನ್ನೆ 'ಟೈಮ್ಸ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ' ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಮಾಷೆಯ ಲೇಖನವನ್ನು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. 'ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಆಫ್ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟರ್ಸ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್' ಎಂದು ಅವರು ಎಂ.ಎಲ್.ಎನೂ ಅಲ್ಲ, ಎಂ.ಎಲ್.ಸಿ.ನೂ ಅಲ್ಲ; ಪಾಯಂ ಆಗಿ ನಮ್ಮ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟರ್ಸ್ ಹೋಮ್‌ನಲ್ಲಿರುವವರು. ಅವರ ಕಾರುಬಾರು, ಅವರು ವಿನೇಸು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಹೇಗೆ ಇರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ವಿಡಿಯೋಯ ಲೇಖನ; ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಅದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹತ್ತಿರವಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾವೆನೂ ಬೇಸರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ, ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟವಿದ್ದರೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಲೇಖನ ಆಗಿತ್ತು. ನಿನ್ನೆಯಲ್ಲ ಮೊನ್ನೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ನಾವು ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಿದ್ದೀವಲ್ಲ! ನಾವು ಎಂ.ಎಲ್.ಎಗಳು ಹಾಗೆ ಆಗಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ವಾಟಾಳರೇ, ನಮ್ಮ

ಪ್ರೆಸ್ಟೀಜ್ ಹೇಗೆ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದರೇ, ಈ ಸಬ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ನನ್ನು ತೆಗೆಯಲೇ ಬೇಕು. ಅದು ಪ್ರೆಸ್ಟೀಜ್. ಈ ಸಬ್ ಇನ್ ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ನನ್ನು ಸಸ್ಟೆಂಡ್ ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಇದು ಪ್ರೆಸ್ಟೀಜ್. ಅದೇ ಜನರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗುವಾಗ, ಓಟು ಕೇಳುವಾಗ ಪಾರ್ಟಿ, ಚಿಡ್ಡೆ, ಸಿದ್ಧಾಂತ. ಗೆದ್ದು ಬಂದಮೇಲೆ ಯಾವನೋ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್, ಸಬ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ನಾಗಿ ಇಡೀ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಜನತೆ ನಮಗೆ ಪ್ರೀತಿ ಮೂಲಕ ಕೊಟ್ಟಂಥ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಅವರ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಸಲುವಾಗಿ ಒತ್ತೆಯಿಟ್ಟು ಪ್ರೆಸ್ಟೀಜ್-ಪ್ರೆಸ್ಟೀಜ್ ಎಂದು ಅಂತ ಇಲ್ಲಿ ಸಾಯುವುದು. ನಾವೇ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ; ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ, ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಮತ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದೇ ಈ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ. ತಾವು ಹೇಳಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆಗದೇ ಹೋದರೆ ಭಿನ್ನಮತಿಯವರಾಗುತ್ತಾರೆ, ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೂ ಹೋರಾಟ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಿದೀವಲ್ಲ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಲಘುವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ; ನೆಗೆಪಾಟಲಿನ ಪದಾರ್ಥ ಆಗಿದ್ದೀವಲ್ಲ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ವಿಡಂಬನೆಯ ವಸ್ತುವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಮಾತಿಲ್ಲ. ಇದು ಸತ್ಯ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿದರೂ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದವರು, ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದವರು ಮಾಡಬೇಕು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಹೃದಯ, ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಮತ್ತು ಕಿಡ್ನಿ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಒಂದು ಮಾತು. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಈ ಕಿಡ್ನಿ, ಹೃದಯ ಮತ್ತು ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ರೋಗಗಳಿಗೆ ರೋಗಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಒಂದು-ಒಂದುವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಡತನ ರೇಖೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಿ, ಅವರು ಯಾರೇ ಆಗಿರಬಹುದು, ಅವರಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಸಲುವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದನ್ನು ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾದಂಥ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಮನವಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು, ಕಲಬೆರಕೆ ಔಷಧಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅನಾಸಿನ್ ಎಂಬ ಮಾತ್ರೆ ಯಾವ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಸುಣ್ಣದ ಗುಳಿಗೆಯಾದರೂ ಆಗಬಹುದು ಅದು ಸುಣ್ಣದ ಗುಳಿಗೆಯಾದರೂ ಆಗಬಹುದು; ಆ ಗುಳಿಗೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಸುಣ್ಣದ ಬಿಳಿ ಇಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ, ತಕ್ಷಣ ಬಡವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಗುಡಿಸಿಲಿನಿಂದ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ತಲೆನೋವು ಬಂತು ಎಂದು ಅನಾಸಿನ್ ಮಾತ್ರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅನಾಸಿನ್ ನುಂಗಿದ ತಕ್ಷಣ, ತಲೆನೋವಿನ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಟ್ಟೆನೋವು ಬಂದು, ಕರಳು ರೋಗ ಬಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಅವನು ಸತ್ತೇ ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಇದು ವಿಷ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಕಲಬೆರಕೆಯನ್ನು ತಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಔಷಧ ನಿಯಂತ್ರಣ ಇಲಾಖೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಕಲಬೆರಕೆ ಔಷಧ ತಯಾರು ಮಾಡತಕ್ಕವರು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೇನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಮಾನವೀಯತೆ ಇಲ್ಲ.



ಯಾವುದೇ ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಸೀಲ್ ಹಾಕಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಲಬೆರಕೆಯನ್ನು ತಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಜನ ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಣೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಬೇಕು. ಈ ವಿಚಾರ ಡಾ: ಮಲಕರೇಡ್ಡಿಯವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಹೃದಯಾಘಾತ ಯಾವಾಗ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಅವರು ಬೆಕ್ಕೇ ಮಾಡಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಅವ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ಜಗಲಿ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುತ್ತಾನೆ, ಹಾಗೆಯೇ ಉರುಳಿಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವರು ಬರುತ್ತಾರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಸುಖವಾದ ಸಾವು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ತಾವು ಕೇಳಿರಬಹುದು, ಏನು ಅನುಭವಿಸಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ, ನರಕ ಯಾತನೆಯನ್ನು ಅವನು ಅನುಭವಿಸಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ; ಕಾಫಿ ಕುಡಿದ, ಮಲಗಿಕೊಂಡ; ಅಂದರೆ ಏನರ್ಥ, ಅವನ ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ, ನರ್ಸಿಂಗ್ ಹೋಮ್‌ಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಜನ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು? ಹಳ್ಳಿಯ ಜನಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿ ಜಾಗ ಸಿಗಬೇಕು? ಅವರಿಗೆ ಸಾವೇ ಗತಿ. ಈ ನರ್ಸಿಂಗ್ ಹೋಮ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹಿಡಿತವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ಹಿಡಿತವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ, ಇಡೀ ನರ್ಸಿಂಗ್ ಹೋಮ್‌ಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಒತ್ತಾಯ. ಸರ್ಕಾರ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ವೈದ್ಯರು, ಸರ್ಕಾರ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ; ನರ್ಸಿಂಗ್ ಹೋಮ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಇಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದಾಗ, ಒಬ್ಬ ಸರ್ಕಾರ ವೈದ್ಯ ಬೇರೆ ಖಾಸಗಿ ನರ್ಸಿಂಗ್ ಹೋಮ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಅದನ್ನು ಅವರು ಖಡ್ಡಾಯ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಈ ನೀತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಇವತ್ತು ನರ್ಸಿಂಗ್ ಹೋಮ್‌ಗಳು ಏನಾಗಿವೆ, ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ಒಂದು ರೀತಿ ಪಂಚತಾರಾ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು ಆಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಬಿಲ್ಲಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ, ಆ ಬಿಲ್ ಎಷ್ಟಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಆ ರೋಗಿ ಹೋಗಿ ಕೇಳಿದರೆ, ಅವನಿಗೆ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಹೃದಯ ರೋಗ ಇದ್ದರೆ, ಅವನು ಆ ಬಿಲ್ ನೋಡಿದ ತಕ್ಷಣ ಸತ್ತೇ ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಮತ್ತೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಸೇರುವ ಮಾತು ಇರಲಿ; ಅವನಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಹೃದಯರೋಗ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಅವನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಿದ್ದು ಇನ್ನೇನು ಅವನು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದ; ಈ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಪಟ್ಟಣದವರೆಗೆ ರೋಗಗಳ ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡಿ, ಇಲಾಖೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಇದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಆಗಬೇಕು. ಆದ್ದಕ್ಕೇ, ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬಹುದು; ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣದ ನೀರಿನ ಗ್ಲಾಸ್‌ಗಳು ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಾಟಲ್ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೊಟ್ಟೆನೋವು ಬಂದವರಿಗೂ ಆ ನೀರನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೇಳುವುದು, ತಲೆನೋವು ಬಂದರೂ ಅದನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ಬಿಳಿಯರು ಇದ್ದರೆ ಬಿಸ್ಕತ್ತು, ಕೆಂಪುರು ಇದ್ದರೆ ಕಾರ್ನೇಟವ್ ಮಿಕ್ಸರ್ ಗಾಯ ಅಂದರೆ ಟೆಂಚರ್, ಇಷ್ಟೇ ಮೆಡಿಸಿನ್ ಇರುತ್ತಾ ಇದ್ದುದ್ದು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ಎಷ್ಟು ಜನ ಬಡವರು ಎಲ್ಲರೇ ತೆಗೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ? ಇದಕ್ಕೆ ನರ್ಸಿಂಗ್ ಹೋಮ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಚಾರ್ಜ್ ಎಷ್ಟು? ಸರ್ಕಾರ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಚಾರ್ಜ್ ಕೊಡದೇ ಇದ್ದರೂ ಕೇಳುವವರು ಗತಿ ಇಲ್ಲ. ಈ ತರಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಮೊದಲು ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಸರಿಯಾಗಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ ನಾವು ಸಹ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರೂ ಸಹ ಈ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಸದ ತೊಟ್ಟಿ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ನಾವು ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಆಧುನಿಕವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಬಂದಿದ್ದರೂ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ಥಳ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಒಕ್ಕಣೆ ಸ್ಥಳ ರಸ್ತೆಯಾಗಿದೆ. ನೀವು ಯಾವುದೇ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ, ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಇವತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳೂ ಒಕ್ಕಣೆ ಸ್ಥಳಗಳಾಗಿವೆ. ಅದು ರಾಗಿ ಇರಬಹುದು, ಜೋಳ ಇರಬಹುದು. ಮೊದಲು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ಥಳ ಇತ್ತು. ಅದಕ್ಕೊಂದು ಮೇಟೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ಜಾಗ ಇಲ್ಲದೇ ಇಲ್ಲ; ಕೆಲವು ಕಡೆ ಜಾಗ ಇಲ್ಲದೇ ಇರಬಹುದು. ಆವರು ಸೋಮಾರಿಗಳಾಗಿ ಇದೊಂದು ಮೆಥೆಡ್ ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ರಸ್ತೆಗೆ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟರೆ, ಬರುವ ಹೋಗುವ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್ ಅದರ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿ, ಕೆಲಸ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ಇಷ್ಟು ಆಧುನಿಕವಾಗಿದ್ದರೂ ಇವತ್ತು ಎತ್ತುಗಳಿಗೆ ಲಾಳ ಹೊಡೆಯುವ ಪದ್ಧತಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಇದು ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು. ಆ ದನಗಳಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಗ್ಗ ಕಟ್ಟಿ, ಕೆಳಗೆ ಕೆಡವಿ, ಲಾಳ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರಲ್ಲ, ಈ ಲಾಳ ಹೊಡೆಯುವ ಪದ್ಧತಿ ಇನ್ನೂ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಆಧುನಿಕವಾಗಿ ಹೊಸ ಯುಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಾಟಾಗಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಆ ಹಳೇ ಪದ್ಧತಿ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಏಕೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆಂದರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಮೆಥೆಡ್ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ:— ಮಾನ್ಯ ಬೈರೇಗೌಡರು ದೇಶವಿದೇಶ ತಿರುಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಜಪಾನ್, ಚೀನಾ, ಆಮೇರಿಕಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಎತ್ತುಗಳಿಗೆ ಲಾಳ ಹೊಡೆಯುವುದು ಇದೆಯೇ? ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಭೈರೇಗೌಡ :— ಜಪಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರೂ ಮತ್ತು ನಾನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಜಪಾನ್‌ಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆವು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅವರ ಅನುಭವ ಮೊದಲು ಹೇಳಲಿ, ಅನಂತರ ನಾವು ಅಮೇರಿಕಾಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ :— ಅವರು ನಾವು ಹೋದಾಗ, ಹಳ್ಳಿ ನೋಡೋಣ ಎಂದು ಹೋದೆವು. ಅಲ್ಲಿ ಎತ್ತುಗಳೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. 10-20 ಎಕರೆ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವವನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಭೈರೇಗೌಡ :— ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಮಸ್ಯೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಅಲ್ಲಿ, ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ರೈತರು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಬೆಳೆದುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಂದು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಾಡುತ್ತಾರೆ. ತಾವೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೀರಿ. ಮತ್ತು ಸೋಮಾರಿತನ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರದರ್ಶನವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಬೆಳೆದುದನ್ನನ್ನು ತಂದು, ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಾಕಿ ಹಾಕು ಮಾಡತಕ್ಕಂತಾದ್ದು ಸರಿಯಾದುದು ಅಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಸ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣಯ್ಯ :— ದನಗಳ ಮೇವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಪವಿತ್ರವಾದ ಭಾವನೆ ಇದೆ. ಆ ಟೈರಗಳು ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿರುತ್ತದೋ, ಆ ಎಲ್ಲಾ ಹುಲ್ಲು ಮೆದಗಳು; ಅದನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಾವು ದನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ. ಅದಂತೂ ಅಸಹ್ಯವಾದ ವಿಷಯ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಭೈರೇಗೌಡ :— ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈಗ ಕೃಷಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಣೆ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಶೇಕಡೆ 50ರಷ್ಟು ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾವು ರೈತರಿಗೆ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ, ಯಾವ ಯಾವ ಬೆಳೆಗೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :— ಮಾನ್ಯ ಮೇಜರ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದರು. ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಣೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಒಂದು ಹೇಳಿ; ರೈತರ ವಿರೋಧಿ ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಬದಲು, ಅವೆಲ್ಲಾ ಆವಾಯ್ಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ನೀವು ಬೇರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು, ಅವರದ್ದೇ ಆದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇವೆಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳು. ಮನಸ್ಸಿಗೊಂದ ಕಡೆ ಡಂಪ್ ಹಾಕುವುದು, ಇದು ಒಂದೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಹಾಕಿದಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಕಣ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲೇ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಾದ್ದು ಸ್ಟೇ ಕ್ಯಾಟರ್ ಎಲ್ಲಾ ಬೀದಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವುದು. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಬಜೆಟ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮನಸ್ಸು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಿ.ಟಿ. ಲಲಿತಾ ನಾಯಕ್:— ಸಾಮಾಹಿಕವಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಒಂದು ಅಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇಂತಿಷ್ಟು ಕಣಗಳು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಎ.ಪಿ.ಎಂ.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಿಷ್ಟು ಎಂದು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೂ ಮತ್ತೆ ರೈತರು ರೋಡಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ಎಂತಹ ಊರಿನಲ್ಲೂ ಇದಕ್ಕೆ ಜಾಗ ಇದೆ, ಆದರೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸೋಮಾರಿತನದಿಂದ ಈ ರೀತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಶಾಸಕರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿವೇಚನಾ ಹಣದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಭೈರೇಗೌಡರು, ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಎಸ್. ಪಾಟೀಲರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ನಾಗಪ್ಪನವರಂಥ ಹಿರಿಯ ಸಚಿವರಿದ್ದಾರೆ. ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸರ್ಕಾರದ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡಿ ಈ ಕೊನೆಯ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪುವಾಗ ಕನಿಷ್ಠ, ಅದು ನಾಳೆ ತಮಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಏನಾದರೂ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಕನಿಷ್ಠ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯನ್ನು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿ, ಈ ವರ್ಷ ಇಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ; ಆ ನೀತಿ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಆಗಲಿ ಎನ್ನತಕ್ಕಂತಾದ್ದು ಒಂದು. ಇನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಇದೆ. ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ ಇದೆ, ಸರ್ಕಾರ ಸಮಾರಂಭ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಆದರೆ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಶಾಸಕರೇ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಆದರೆ, ಕೆಲವುಕಡೆ ಇದನ್ನು ಯಾರೂ ಪಾಲಿಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾನು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಕನ್ನಡ ಭವನದ ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡಿದಿರಲ್ಲ, ಆ ಕನ್ನಡ ಭವನಕ್ಕೆ “ಕನ್ನಡ ಭವನ”-ಎಂದು ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟವನು ನಾನು. ಇದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು. ಆದರೆ, ಆ ದಿನ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಯಲಿಲ್ಲ, ಇರಲಿ. ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗದೇ ಇದ್ದರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಶಾಸಕರು ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಬೇಕು ತಾನೇ. ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮಹಿಳಾ ಶಾಸಕರನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಡೆಗಾಣಿಸಿಬಿಟ್ಟರು.

6.10 ಪಿ.ಎಂ.

ಅದೊಂದೇ ಅಲ್ಲ, ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೇ ಆಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಶಾಸಕರೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಲಿ, ಒಬ್ಬ ರಾಜ್ಯಮಂತ್ರಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಅವರೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಿ.ಟಿ. ಲಲಿತಾ ನಾಯಕ್:— ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ದೇವೇಗೌಡರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಎರಡು ಮೂರು ಸಾರಿ ಆ ಜಾಗವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದು ನಾನೇ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ಮಾನ್ಯ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಶಾಸಕರೇ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿ. ಈ ದೇಶದ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಬಂದರೂ ಶಾಸಕರೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಬೇಕೆಂಬುದು ತೀರ್ಮಾನ. ಆದರೆ ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಬಂದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಮೇಯರ್ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಇವರೇ. ಇಲ್ಲಿನ ಶಾಸಕರನ್ನು ಕೇಳುವವರೇ ಇಲ್ಲ. ನಗರಪಾಲಿಕೆ ಸದಸ್ಯರಿಗಿಂತ ಈ ಶಾಸಕರು ಕಡೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸೂಚನೆಯಲ್ಲ, ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲ. ಇದು ಶಿಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಅಪಜಾರ, ಆ ಕೆಲಸ ಆಗಬಹುದು. ಇವತ್ತು ನೀವಿರಬಹುದು, ನಾಳೆ ನಾವಿರಬಹುದು; ಶಾಸಕರೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಭೆ ಬಹುಶಃ 9ನೇ ತಾರೀಖು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನೀವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಮೇಲೆ ವಾದ ವಿವಾದ ಇರಬಹುದು, ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಕೊಪಿಸಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು, ನಮಗೂ ನಿಮಗೂ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಘರ್ಷಣೆಯಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಹೃದಯ ವೈಶಾಲ್ಯತೆಯಿಂದ ಪ್ರೀತಿವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ನಾವು ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತೆ ನೀವು ಸ್ಪೀಕರ್ ಆಗಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಆಸೆ, ಆದರೂ ಆಗಬಹುದು, ಹೇಗೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬೇರೆ. ಆಮೇಲೆ ಆಪ್ತ ಸಹಾಯಕರನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಮಾಡಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಶಾಸಕರಿಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಾಲಬ್ರೂಯಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನೀರಂತರವಾಗಿ ತಾವೂ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ನಾವೂ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇಂತಹ ಕಠೋರವಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಉದ್ವಿಗ್ನತನದ ಧೋರಣೆಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಬಾಲಬ್ರೂಯಿ ಯಾರಿಗೋಸ್ಕರ ಇದೆ? ಶಾಸಕರಿಗಲ್ಲದೆ ಅದು ಇನ್ನಾರಿಗಿರಬೇಕು? ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಇದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾನು ಬಹಳ ನೋವಿನಿಂದ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ಅವರನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಪಾತ್ರ ಇದರಲ್ಲೇನೂ ಇಲ್ಲ; ನನ್ನ ದುರದೃಷ್ಟಿ ಶ್ರೀ ನಾಣಯ್ಯನವರು ಅದರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮುಕ್ತವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದಿದ್ದರು; ಅವತ್ತು ಹೇಳಿದರು ನೋಡಿ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು. ಅದೇನೋ ನಾಣಯ್ಯನವರಿಗೆ ಯಾವುದೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಇವರ ಪರ ಇದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ಮಾನ್ಯ ನಾಣಯ್ಯನವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಲಿಲ್ಲ. ಎರಡು ಮೂರು ಸಲ ಬಿಬಿಸಿಯಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರಿದಾಗ ಅವರಿಗೇ ಈ ಕೆಲಸ ವಹಿಸಿದರು; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬಹುದಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ:— ನಾವು ಮೊದಲನೇ ಸಲ ಏನೋ ಶಾಸಕರಾಗಿ ಬಂದು ಒಳಗೇನು-ಹೊರಗೇನು ಸಿಗದೇ ಇದ್ದವರಾದರೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಹೇಳಬಹುದು. ಆಗ ಪ್ರೆಸ್ ಕ್ಲಬ್ ಯಾವಾಗ ಕೊಟ್ಟರು. ಮಾನ್ಯ ಧರ್ಮವೀರರು ಇಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಆಳ್ವಿಕೆ ಇದ್ದಾಗ ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರು. ಇವತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವಂತಹ ಅಧಿಕಾರ ಯಾವುದು? ಇದು ತುಂಬ ಸಣ್ಣ ವಿಷಯ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ಈಗಲೂ ಸಹ ನಾಳೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿ, ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಸೋಣ.

ಶ್ರೀ ಮಾರ್ಟಿನ್ ನಾಗರಾಜ್:— ನಾವು ಹೇಳೋಣ, ನಾಳೆನೇ ಇದಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲಿ ಧರಣಿ ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಶಾಸಕರನ್ನು ಅಷ್ಟು ಕಡೆಗಣಿಸಿ, ನಾಲ್ಕು ಐಎಎಸ್ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಾಲಬ್ರೂಯಿಯನ್ನು ಬಿಡುವಂಥದಲ್ಲ. ಐಎಎಸ್ ಆಫೀಸರ್ಸ್‌ಗೆ ಎಷ್ಟು ಕ್ಲಬ್‌ಗಳಿವೆ? ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ಒಂದಿಮಿಷ. ಅವರು ಮೊದಲೇನು ಮಾಡಿದರು ಎಂದರೆ ನಾವು ಕೇಳಿದಾಗ ಸೆಂಚುರಿ ಕ್ಲಬ್ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆ ಸೆಟ್ಟಮೆಂಟ್ ಆಫೀಸರಿಯಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಯಿತಷ್ಟೆ, ಅಲ್ಲೇ ಕೂಡಿ ಅಂದೆ. ಆಮೇಲೆ ಅದಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅದಕ್ಕೊಂದು ಕಛೆ ಕಟ್ಟಿದರು. ಅದಾದ ಮೇಲೆ ಮಾಣಿಕ್ಯವೇಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ನಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಅಂದರು, ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಬಂದು ಅದಾದರೆ ನಮಗೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ, ಮುಂದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಡೆವಲಪ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಅಂದೆ. ಆಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ನೀವು ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸು ಅನುಯಾಯಿಗಳಾಗಿ ನೀವೇ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಹಾಗೆ ಮಾತು ತಿರುಗಿಸಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಬಾಲಬ್ರೂ.ಗೆ ಬಂದರು, ತೋರಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಾತಾಡಿದ ಮೇಲೆ ವಿವಿಐಪಿಸ್ ಬಂದರೆ ಬೇರೆ ಗೆಸ್ಟ್ ಹೌಸೇ ಇಲ್ಲ, ಅದೊಂದೇ ಇರುವುದು, ಅದನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ ನಾವು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು? ಕೊನೆಗೆ ಹೋದರೆ ಹೋಗಲಿ ನಮಗೆ ಆ ಕುಣಿಗಲ್ ಕಡೆಗೆ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಕೊಡಿದರಷ್ಟೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಡೆಲಿಬರೇಟಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ನಾನು ಏನು ಹೇಳುವುದು, ಅವರೂ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲವೇ? ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಕ್ಲಬ್ ಎಂದು ಇದೆ. ಅನೇಕ ಎಕ್ಸ್-ಎಂಪೀಸ್ ದೆಹಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಇರುವರರೂ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಮದುವೆಗಿರುವೆಗೂ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ; ಲೈಬ್ರರಿ ಇದೆ, ಅದೊಂದು ಕಲ್ಚರಲ್ ಸೆಂಟರ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಆಟದ ಚಟುವಟಿಕೆ ಇರುತ್ತದೆ. ನಾಳೆ ಮಾಜಿ ಮಂತ್ರಿನೋ, ಶಾಸಕನೋ ಒಂದು ಪ್ರೆಸ್ ಮೀಟ್ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಸಭಾ ಭವನ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ಎಲ್ಲಿ ಕರೆಯಬೇಕು ಅವರು? ಹೋಟೆಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು, ಎಲ್ಲರೂ ಶ್ರೀ ಮಂತರೇ ಆಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಿರುಚಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೇನೋ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ :— ನನಗೆ ಆಗುವ ಸಂಕಟ ಏನು ಅಂದರೆ the C.M. is wavering. There cannot be any other thing.

MR. SPEAKER :— You have better information about the C.M. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ನಾಣಯ್ಯನವರಿಗೆ, he should have taken the lead as parliamentary Affairs Minister.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :— ಈ ಸದನ 9ನೇ ತಾರೀಖು ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಇದೊಂದು ವಿಚಾರ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಬಿಡಲಿ. ಇದು ಶಾಸಕರಿಗೆ ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೇಂದ್ರವಾಗಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಮುಖಂಡತ್ವದಲ್ಲೇ ಇದು ನಡೆಯಲಿ. ಎಲ್ಲಾ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಮುಖಂಡರೂ ಬರುತ್ತೇವೆ, ಸದನದಲ್ಲೇ ಮಾತನಾಡೋಣ. ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಒಂಬತ್ತೂವರೆಗೆ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆದ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದು ಕಡೆಯ ಅಧಿವೇಶನ. ಮುಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ತಾವೂ ಬರುತ್ತೀರಿ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಬಹುತೇಕ ಜನರೂ ಬರುತ್ತಾರೆ, ನನಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕೈಲಾದಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಜನ ನನ್ನನಂತೂ ಎರಡು ಸಾರಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರನೇ ಸಾರೀನೂ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಈ ಸಭೆಯ ಮೂಲಕವೂ ಪ್ರಣಾಮಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಾ ಎನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ನೋವು ಅಂದರೆ ಇಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಂತಹ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರಾಗಿರಬಹುದು, ಯಾರೇ ಆಗಿರಬಹುದು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಮೂಢ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಅತ್ಯಂತ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಬೆಣವಣಿಗೆ ಬೇರೊಂದು ಇಲ್ಲ. ಚಂದ್ರಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಂತಹ ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅವರು ಯಾಕೆ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲಿ? ಕಾರಣ ಏನು ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ :— ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಎಲ್ಲಾ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು; ಈಗ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :— ಈಗ ಮಾತು ಹಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನುಳಿದಿದೆ, ಎಲ್ಲಾ ಮುಗಿಯಿತಲ್ಲ!

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :— ನಾನು ತಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಭಯ? ಮುಂದೆ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಆಗುವವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದೇ ಇಲ್ಲವಂತೆ; ಬರುವುದೋ ಬೇಡ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತಾವು ಕೇಳಿರಬೇಕು, ಕೆಲವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವರವರ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.- ನಾವೇ ಮುಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಎಂಬುದು. ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ:— ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ಅವರೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ನಾನು ಜನರಲ್ಲಾಗಿ...

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ:— ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಬೇಡಿ, ಅವರು ಬರಬಹುದಾಗಿತ್ತಲ್ಲ! ಇವರು ಬರೋದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ಇವರು ಬರಲೇಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಸಮಾಜವಾದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಿಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಅವರು, ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರೇ, ಕಾಗೋಡು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಇತಿಹಾಸ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರೇ ನಿಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ:— ಕೆಲವು ಕಿತಾಪತಿಗಳು, ರಾಹುಕೀತುಗಳಿರುತ್ತರಲ್ಲಾ ಅವು ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳು ಏನು ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತವೆ, ಇಲ್ಲಿ ನೀವು ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇವರಿಗೆ ಆ ಗ್ರಹಗಳ ವಿಚಾರವೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ರಾಹು, ಕೀತುಗಳು ಬಂದು ಛಾಯಾಗ್ರಹಗಳು. ಅವುಗಳಿಂದ ಏನೂ ದೊಡ್ಡ ಪರಿಣಾಮವೇ ಇಲ್ಲ. ಬೇರೆಯವು ಇರುತ್ತವೆ. ಅವಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕ್ರೂರವಾದವು ಬೇರೆ ಇರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಮೇಲೆ ನಾನು ನಿಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಜಿ.ಹೆಚ್. ಪಟೇಲರು ಇದ್ದಾವುದನ್ನೂ ಒಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಂಬಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಕುಂಕುಮ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಗಂಧ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಯಾರು ಏನು ಹಚ್ಚಿದರೂ ಹಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸಾಯಿಬಾಬಾ ದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ; ಹೋಮ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದೇನಿದು ನಮಗಂತೂ ಇದು ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಆಯುಷ್ಯಸ್ವಾಮಿ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ; ಹೋಗಲಿ. ನಮ್ಮದೇನೂ ತಕರಾರು ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರ ಹಿನ್ನೆಲೆ...

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ:— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಒಬ್ಬರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಅವರ ಭೇಂಬರಿನಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದು ಭೂತದ ಗುಡಿಯನ್ನೇ ತಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಇಡುತ್ತಾರೇನಿ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ಇದು ಭೂತಾರಾಧನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಳ, ಪವಿತ್ರವಾದ ಸ್ಥಳ ಚಾಮರಾಜನಗರ, ಒಂದು ಕಡೆ ಚಾಮರಾಜೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಮಹಾದೇಶ್ವರ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಬಿಳಿರಂಗನಾಥ ಸ್ವಾಮಿ, ಏಕೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೇಟು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ?



ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ಇವು ಯಾವುವೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನೀವಿದ್ದೀರಿ. ಅವರಿಗೇನು ಭಯ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ಏಕೆ? ನಾನು ಇದ್ದೇನೆಲ್ಲಾ. ಅದಕ್ಕಾದರೂ ಬರಬೇಡವೆ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಎಸ್. ಮಹದೇವ ಪ್ರಸಾದ್:— ನಿವೇನಾದರೂ ಅವರು ಬರುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರೋ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ಇದು ಇವರ ಕಿತಾಪತಿ; ಬರಬೇಡಿ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿರುವುದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ಮಾನ್ಯ ಮಹದೇವ ಪ್ರಸಾದ್ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವುದು. ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಅಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಎಸ್. ಮಹದೇವ ಪ್ರಸಾದ್:— ಚಾಮರಾಜನಗರ ವಿಶೇಷ ಏನು ಎಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಬಂದರೂ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಬಾರದು. ಆ ರೀತಿಯವರನ್ನೇ ಶಾಸಕರನ್ನಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿರುವುದು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ಹಾಗೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಜನ ನನ್ನ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ; ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯವರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಪಾಪ, ನಮ್ಮದೇನೂ ತಕರಾರಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಬರಬೇಕೆನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಬರಬೇಕು. ಅವರು ಯಾರೇ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರಲಿ, ಸುಮ್ಮನೆ ಚಾಮರಾಜನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟರೆ ಏನೋ ಒಂದು ತರಹ ಆಗುತ್ತೇ ಎನ್ನುವುದು. ಏನಾಗುತ್ತೆ? ನನಗೇನೂ ಇದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ; ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ:— ನೀವು ಬೆನ್ನತಿ, ಬೆನ್ನತಿ ಮಾನ್ಯ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಿರಿ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ಇವರು ಸರ್ಕಾರ ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ಕೊನೆಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಅಧಿಕಾರ ಕಳೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೊಣೆ?

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ:— ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು, ಅವರು ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು; ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಮಾನ್ಯ ವಾಟಾಳ್ ಮಾತನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೇ ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ಅದಲ್ಲ. ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗಿದ್ದ ಅಪಾರವಾದ ಗೌರವ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರಂಥವರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ, ಅವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ. ಅವರು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೂ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ; ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ; ಆದರೆ ಅವರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಬರಲಿಲ್ಲ, ಮಾನ್ಯ ವೀರಪ್ಪಮೊಲಿಯವರೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಏನು ಹಣಬರಹ ಇದು? ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನೇನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾದಾಗ ಅಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕು ಅಷ್ಟೆ. ಇನ್ನೇನೂ ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ. ಉಳಿದಿರುವುದು ಒಂದೇ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ.ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ:— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಚುನಾವಣೆಗೆ ಮುಂಚೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಯಾರು ಬರಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. 1994ರ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಮುಂಚೆ ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಚಾಮರಾಜನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಚಾಮರಾಜನಗರದಲ್ಲಿ ವೆಂಕಟೇಶ ಭತ್ತದಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಮಾಡಿ ಹೋದ ನಂತರ ಅವರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಬಂದು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಚಾಮರಾಜನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವಂಡರ್ ಬಾಳಿಗೆ ಬಂದು ಹೋದರು. ಅದೇ ಕೊನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಆಮೇಲೆ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಹೋದರು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ಅದನ್ನೇ ಅವರು ಹೇಳುವುದು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರೆ ಕೊನೆ ಎಂದು.

ಶ್ರೀ ಎ.ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ:— ಅವರು ಅಪ್ಪೋಡ್ ಆದರು. ಅವರು ಅಪ್ಪೋಡಾಗಿ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳಾದರು. ಅವರು ಅಧಿಕಾರ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ಅದಕ್ಕೆ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ವಿಟ್ಟಿಸ್ ನೀವು.

ಶ್ರೀ ಎ.ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ:— ಮಾನ್ಯ ಉಪ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಎರಡುಬಾರಿ ಮೂರು ಬಾರಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಹಣಕಾಸು ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದರು; ಈಗ ಉಪ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅವರೊಂದು ಸಲ ಮೊನ್ನೆ ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಚಾಮರಾಜನಗರಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಬರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಉಪ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಸ್ಥಾನ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಭರವಸೆ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂಥವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಂಬಿಕೊಂಡು ಬಂದು ರಾಜ್ಯ ಆಳತಕ್ಕವರು, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದವರು ಯಾವುದೋ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟರೆ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಗುತ್ತೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :— ಯಾರು ಬಂದರೋ ಯಾರು ಬರಲಿಲ್ಲವೋ, ನನನ್ನು ಕರೆದಾಗ ಮಾತು ಕೊಟ್ಟಹಾಗೆ ಬಂದಿದ್ದನೋ ಇಲ್ಲವೋ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :— ತಾವು ಖಂಡಿತಾ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು? ಉಳಿದೇ ಇದ್ದೀರಲ್ಲಾ. ತಾವು ಬಂದಿರಿ. ಸಂತೋಷ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :— ಈ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಟ್ರೈ ಮಾಡಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :— ಇದು ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ, ಇದನ್ನು ಹಾಸ್ಯವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ; ಇದು ಆಗಬಾರದು. ಇದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಈಗಲಾದರೂ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ತನ್ಮೂಲಕ ಅವರನ್ನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಮನವಿ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ, 9ನೇ ತಾರೀಖು ಅಧಿವೇಶನ ಮುಗಿಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ತಾವು ಕಾರ್ಗಿಲ್ ಯುದ್ಧದಿಂದ ಶಾಸಕರ ದಿನಾಚರಣೆ ಬೇಡಿ ಎಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಅಥವಾ ನಾಳೆ ನಾಡಿದ್ದೇನಾದರೂ ಮುಗಿದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಮುಗಿದು ಒಂದು ತಿಳಿ ವಾತಾವರಣ ಬರುವ ಸೂಚನೆಗಳೇನೋ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆ ರೀತಿಯೇನಾದರೂ ಬಂದರೆ ತಾವು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅದು ಮುಗಿದರೆ, ತಿಳಿ ವಾತಾವರಣ ಬಂದರೆ, ಆ ರೀತಿ ಶಾಸಕರ ದಿನಾಚರಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಶಕ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ, ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಐದು ವರ್ಷದಿಂದ ಇದೆಲ್ಲಾ ನಡೆದಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಮನರಂಜನೆಗಳು, ಶಾಸಕರು ಕುಳಿತು ಮಾತನಾಡುವ ವಿಚಾರಗಳು, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೆಲಸಗಳಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಾವು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ತಮಗೆ ವಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸೈಯದ್ ಜುಲೈಕರ್ ಹಕ್ಮಿ (ಬೀದರ್) :— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಯಾವ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಿಜೆಂಟ್ ಆಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆಯೋ ಆ ಇಲಾಖೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಮಾತ್ರ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಈ ವಿಧಾನಸಭೆಗೆ ಶಾಸಕನಾದ ಮೇಲೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಏನೇನು ಆಶ್ವಾಸ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; ಅವರು ಏನು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ತಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬೇಡಿಕೆ ಮೇಲೆ ನಾನು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದು 5ನೇ ವರ್ಷ. ತಮ್ಮ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೀಟಿಂಗ್ ನಡೆಯಿತು. ತಾವು ಒಂದು ಸಭೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಇಲಾಖೆಯದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ

ಏನೇನು ತೊಂದರೆ ಇದೆ ಎಂದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ತಾವು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾರಿ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದೀರಿ. ಎಜುಕೇಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದೀರಿ. ಎಲ್ಲರೂ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ತಮಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸದನದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಇದುವರೆಗೂ ಯಾವುದೂ ಒಂದು ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಬಹಳ ನೋವಿನಿಂದ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಇದು ಕೊನೆಯ ಅಧಿವೇಶನ. ತಾವು ಕೂಡ ಮುಂದೆ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ತಾವು ಜನತಾದಳದ ಶಾಸಕರು ಇದ್ದೀರಿ. ಜನರು ಯಾರು ನಿಮಗೆ ಪೋಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ನೀವು ಏನೇನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ರಿವ್ಯೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಕೊಟ್ಟ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನೇ ತಾವು ಇದುವರೆಗೂ ಇಂಕ್ವಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ತಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದು ಬಹಳ ತಪ್ಪಾಗಿ ಕಾಣಿಸಬಹುದು. ನಾನು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಚಿವರಿಗೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಏನು ಮಾಡ್ರೆನೈಜೇಷನ್ ಆಫ್ ಮುದ್ರಣ ಸಲುವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಹಣ ಬರುತ್ತಿದೆ, ಒಬ್ಬರು ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆದನ್ನು ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಬೆಳಗಾಂ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ರವರಿಗೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ನಿಮ್ಮ ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಹಣ ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಲ್ಲೂ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಒಂದು ವೇಳೆ ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ರವರಿಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಟೈಮ್ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಮಗಾದರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಜನರ ಮುಂದೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇವರೇನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಕೆಲವರು ಬೇಡಿಕೆ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಮತ್ತೆ ನಾನು ಹೊಸ ಬೇಡಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ದಿನ ನೀವು ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಮತ್ತು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಮಾತನಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಜನರು ನೋಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಸಲುವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಣ ಬಂದಿದೆ. ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಆ ಜನರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಎ.ಬಿ. ಪಾಟೀಲರ ಬಳಿ ಸಹ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಗಮನಕ್ಕೂ ಬಂದಿದೆ. ತಾವಾದರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಿ. ಒಂದು ಸಾರಿ ನಿಮಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೇ? ಈಗ ಚುನಾವಣೆ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ, ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ, ಏನಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಮಗೇ ಗೊತ್ತು. ನಾನು ಮತ್ತೊಂದು ಸಾರಿ ತಮ್ಮೊಳಕೆ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಒಂದು ಗಂಟೆ ಸಲುವಾಗಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಕರೆಸಿ. ತಮ್ಮ ಕಡೆಯಿಂದ ಇದು ಸೆಟ್ಲೆಡ್ ಆಗಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ವೆಕ್ಟ್ ಪ್ರಾಪರ್ಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ವೆಕ್ಟ್ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಇಲ್ಲಿ ಇರಲಿ ಆಫೀಸ್ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ ಆ ವೆಕ್ಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಅಪ್ಪಾಚ್ ಆಗಿದೆ. ಈ ವೆಕ್ಟ್ ಪ್ರಾಪರ್ಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 25 ಸಾವಿರ

ರಿಜಿಸ್ಟರ್ಡ್ ವಕ್ಲೆ ಪ್ರಾಪರ್ಟಿಗಳು ಇವೆ. ಆ ವಕ್ಲೆ ಪ್ರಾಪರ್ಟಿಯಿಂದ ಇನೌಕಂ ಬಂತು ಎಂದರೆ ಅದು 25 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರದ್ದು. ಈ ಪ್ರಾಪರ್ಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಾಳಜಿ ಇಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದ ಬಿಸಿಂ ಕಮಿಟಿಯ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಬ್ಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಏನೇನು ಡ್ಯಾಮೇಜ್‌ಗಳು ವಕ್ಲೆ ಪ್ರಾಪರ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಕಳೆದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾದೇವಿ ಆರ್. ಪ್ರಸಾದ್‌ರವರ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಬೀದರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಸೀದಿ 'ಬರೀದ್-ಶಾಹಿ' ಎಂದು ಇದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಗ್ರಾಬರ್ಸ್ ನಮಾಜ್ ಮಾಡಲು ಬಿಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದ್ದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮೇಡಂ ಅವರು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇದು ವಕ್ಲೆ ಪ್ರಾಪರ್ಟಿ. ಇಲ್ಲಿ ನಮಾಜ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಯಾರು ದುಷ್ಕರ್ಮಿಗಳು ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಮಾಜ್ ಮಾಡಲು ನಾವು ಪೊಲೀಸ್ ಕಮಿಷನರ್ ಹಾಗೂ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ಗೆ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಎಂದು ಅವರು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿ ನಮಾಜ್ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಪೊಲೀಸ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಸಹ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೂ ಅಲ್ಲಿ ನಮಾಜ್ ಮಾಡಲು ಬಿಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲೇನೂ ಬಾಬರಿ ಮಸೀದಿ ಘಟನೆ ಇಲ್ಲ. ಯಾರೂ ಅಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಮಗೆ ನಮಾಜ್ ಮಾಡಲು ಬಿಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ತಾವು ಸದನದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲ ಇಂಕ್ವಿರಿಟ್ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಚತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಏನೇನೂ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಏನೇನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ತಪ್ಪು ಇಂಕ್ವಿರಿಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಒಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವಕ್ಲೆ ಪ್ರಾಪರ್ಟಿ ಇದೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಪೊಲೀಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿರಿ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಆಸೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರ, ಈಗ ಬಿಸಿಂ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಿಂದ ಗಂಗಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆ, ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಕು ಯೋಜನೆ, ಮಾಂಗಲ್ಯ ಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ ಎಲ್ಲಾ ಬರೇ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ತಾವು ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ; ಬೊರಾವೆಲ್ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಪಂಪ್‌ಹೌಸ್ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕನೆಕ್ಷನ್ ಇಲ್ಲ. ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಆಗಲೀ ಮೈನಾರಿಟಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಆಗಲೀ ಇದೆ, ಮಾಂಗಲ್ಯ ಭಾಗ್ಯ ಸ್ಕೀಮ್ ಸಹ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಬರೇ ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿದೆ, ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಏನೂ ಸಹಾಯ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ತಾವು ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿಯಲ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಬಗ್ಗೆ ಈ ವರ್ಷ ಅನೌನ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಅದು ಎಲ್ಲಿಂದ ಒಂಬತ್ತು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಬರೆ ನಿಮ್ಮ ಬಜೆಟ್ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿದೆ. ಅದು ಹೊರಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇವರು ಸರ್ಕಾರ್ಸ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಅವರನ್ನು ಮೈನಾರಿಟಿ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ಗೆ ಏನೂ ಪವರ್ ಇಲ್ಲ.

ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕುರ್ಚಿ ಇದೆ; ಆದರೆ ಡೈರೆಕ್ಟರ್, ಮೆನಾಂಟರ್ಸ್ ಪೆರ್ಫೋಮೆಂಟ್ ಎಂದು ಹೆಸರು ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಇಲ್ಲ; ಬಚೆಟ್ ಇಲ್ಲ; ಏನೂ ಸ್ಕಿಮ್ ಇಲ್ಲ. ಈ ತರಹ ತಾವು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ನಾಳೆ ತಾವು ಎಲೆಕ್ಷನ್‌ಗೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಜನ ಯಾರೂ ಕೇಳುವವರಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರಬಹುದು. ನೀವು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಎಲ್ಲಾ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ಸ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಬಹಳ ದುಃಖದಿಂದ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಪಾರ್ಟಿಕ್ಯುಲರ್ ಎಲ್ಲಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಒಂದೊಂದು ಇಲಾಖೆಯ ಮೀಟಿಂಗ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಜಾತಿಯ ಮಂತ್ರಿ ಇದ್ದಾರೆ; ಅದೇ ಜಾತಿಯದ್ದು ಒಂದು ಸಮಾಜ ಮಾಡಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ಜಾತಿಯದ್ದು ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಒಂದು ಕೆಟ್ಟ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದುಬಿಡುವುದು; ಇದನ್ನೇ ನೀವು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ? ನೀವು ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆ ಏನು ಇದೆ? ಜನರಿಗೆ ಏನು ತೊಂದರೆ ಇದೆ? ಯಾವ ಜನ ನಮಗೆ ಓಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ? ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾವು ಶಾಸಕರಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನೀವು ಬಂದು ನೋಡಿ. ನಾವು ಎಲ್ಲಾ ಸಮಾಜದವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಾನು ಇಷ್ಟು ಉದಾರದಿಂದ ಇದ್ದೇನೆ. ಈ 15 ಪಾಯಿಂಟ್ ಪ್ರೊಗ್ರಾಮ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಐದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಬಂದು ಒಂದು ಮೀಟಿಂಗ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ? ಈ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂತಲೋ ಮೀಟಿಂಗ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಈ ಒಂದು ಕಮ್ಯೂನಿಟಿಗೆ ತಾವು ಬಹಳ ನೋವು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ; ಬಹಳ ಅವರಿಗೆ ದುಃಖ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ಪರಿಣಾಮ ಏನಾಗುತ್ತದೆ? ಮುಂದಿನ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಬಹುದು. ನಮ್ಮದು ಇಷ್ಟೇ ವಿನಂತಿ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಐದು ವರ್ಷದಿಂದ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಿ. ಒಂದು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಿ. ನಾನು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರಿಗೆ ಚಿಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಏನು ಹಣ ಬಂದಿದೆ, ಅದನ್ನೂ ಇವರು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರು ಇಲ್ಲ. ಹಣ ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಕೊನೆಯ ಅಧಿವೇಶನ. ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅದರೂ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಆಗಲಿ. ಆರೇಬಿಕ್ ಸ್ಕೂಲನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಕೊಡಿ. ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿಯಲ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಏನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಈ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ಸ್ಕೂಲ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಕೂಲ್ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಮಗೆ ಧನ್ಯವಾದವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ.ಆರ್. ಸಗೀರ್ ಆಹಮದ್:— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಜುಲೈಕರ್ ಹಷ್ಮಿ ಅವರ ಭಾಷಣ ಹೇಗೆ ಆಯಿತು ಎಂದರೆ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರು, ವಯಸ್ಸಾದವರು ಇದ್ದು ಕೊನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅವರ ಆಸ್ತಿ ಪಾಲುಗಾರಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಮಗನಿಗೆ ಇಷ್ಟು. ಈ ಮಗನಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಎಂದು ಪಾಲು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ನಾಲ್ಕು ಮಕ್ಕಳು ವರ್ಷ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೊಗಳಿದ್ದೇ ಹೊಗಳಿದ್ದು. ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಬಹಳ ಎತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಅದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಸರ್ಕಾರ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ನಾಲ್ಕು ಮಕ್ಕಳು ವರ್ಷ ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಇದ್ದು, ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಿ, ಅವರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡು ನಿನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಜನತಾ ದಳದ ಸರ್ಕಾರ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದಂತಹ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಶ್ರೀ ಜುಲೈಕರ್ ಹಷ್ಮಿ ಅವರು ಹೇಳುವುದು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂತು?

ಶ್ರೀ ಸೈಯದ್ ಜುಲೈಕರ್ ಹಷ್ಮಿ:— ಮಾನ್ಯ ಸಗೀರ್ ಆಹಮದ್ ಅವರು ಈಗ ಜನತಾ ದಳದವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ರೋಷನ್‌ಬೇಗ್ ಅವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಸಗೀರ್ ಆಹಮದ್‌ರವರು ಜನತಾ ದಳದ ಪರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರಾ? ಏನು ಈ ಕಡೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರಾ ಎಂದು ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಶ್ರೀ ರೋಷನ್‌ಬೇಗ್ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ಮುಂದೆ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಅವರೇ.

ಶ್ರೀ ಸಿ.ಆರ್. ಸಗೀರ್ ಆಹಮದ್:— ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಥ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ನೀವು ಹೇಳಿದುದು ನನಗೆ ಅರ್ಥ ಆಯಿತು. ಅವರು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರಬಹುದು. ನನಗೆ ನೆನಪು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಇಲ್ಲಿದ್ದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಹೊಗಳುವುದು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅವರು ಅಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿವಂತರೇನೂ ಅಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ.ಆರ್. ಸಗೀರ್ ಆಹಮದ್:— ನೀವು ಹೇಳುವುದು, ಮಾನ್ಯ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಅವರು ಕೇಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರೋ ಹೇಗೆ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ನೀವು ಆ ತರಹ ಏನೂ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮಿಂದ ಅವರೇನೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ನಮ್ಮ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಕಿತಾಪತಿ ಎಂಬ ಗೌರವ ಸೂಚಿಸುವುದಾದರೆ ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸಗೀರ್‌ಗೆ ಸೂಚಿಸಬಹುದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ಮಾನ್ಯ ಹಷ್ಮಿಯವರು ಸದಾಕಾಲ ತಮ್ಮ ನಿಲುವನ್ನು ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಮೂಲಾಜು ಇಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಈಗ

ಸಿಪಿಎಂ ಪಾರ್ಟಿ ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಅಲಿಯನ್ಸ್ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುವುದು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಸೈಯದ್ ಜುಬ್ಬೀರ್ ಹಷ್ಮಿ:- ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಇಷ್ಟೇ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ನಾನು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ನಾವೇನೂ ಮಂತ್ರಿಗಿರಿ ಕೂಡಿ, ನಮಗೆ ಭೇರ್ಮನ್ ಕೂಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಅವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ತಯಾರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇತರ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ರೆಡಿ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಇಷ್ಟು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸೀರಿಯಸ್ ಆಗಿ ಅವರ ಮಾತನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ರೆಡಿ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಲುವಾಗಿ ಇದು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಇದೆ ? ನಾವು ಯಾವ ಇಲಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿಯೇ ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದು, ಫ್ರೆಂಡ್‌ಶಿಪ್‌ನಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಿದ್ದು. ಈಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಲಾದರೂ ಮಾಡಲಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮಾಡಿ. ಈ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದೇನೆ. ನಾವೇನಾದರೂ ಕೇಳಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆ ಬಂದು ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಯಾರಾದರೂ ಅಧಿಕಾರಿ ವಿರುದ್ಧ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಮತ್ತೆ ನಮಗೆ ಅದು ರಿವರ್ಸ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಏನೇನೋ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸಲುವಾಗಿ ನಾನು ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಒಂದು ಮೀಟಿಂಗ್ ಕರೆಸಿ ಈ ಪ್ರಾಬ್ಲಮ್ ಸೆಟ್‌ಲೆಟ್ ಮಾಡಿ. ಒಂದು ಅರೇಬಿಕ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಮಾಡಿಬಿಡಿ. ಮತ್ತೆ ವಕ್ಫ್ ಪ್ರಾಪರ್ಟಿಯ ಪ್ರೊಟೆಕ್ಷನ್ ಸಲುವಾಗಿ ತಾವು ಏನಾದರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಎಂಬ ನನ್ನ ವಿನಂತಿ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಗೀರ್ ಅಹಮದ್ ಅವರೇ ತಾವು ಈ ವರ್ಷದಿಂದ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಎಂಎಲ್‌ಎ ಆಗಿದ್ದೀರಿ. ತಾವು ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದವರು. ತಾವು ಮಾಡಿದರೂ ನಾವ್ಯಾಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡಬೇಕು ? ತಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದರೂ ಆಗ ನಮ್ಮ ಸಹಕಾರ ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ನಿಮಗೆ ಏನಾದರೂ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಎಲೆಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಬರಬೇಕು ಎಂದರೆ ನಾನು ದೊಡ್ಡ ಮಾತು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ನಿಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಹಕಾರ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯ ಆಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ಸಗೀರ್ ಅಹಮದ್ :- ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ನನಗೆ ಅರ್ಥ ಆಯಿತು. ಅವರು ಬಿಎಸ್‌ಪಿಯ ರಾಜ್ಯ ಘಟಕದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ನನಗೆ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಏನು ಅಂದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯನ್ನು



ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಿಂದೆಯೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನಂತೂ ಅವರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನದೇ ಆದಂತಹ ಪಕ್ಷದ ಶಕ್ತಿ ನನ್ನ ಹಿಂದೆ ಇದೆ. ನಾನು ಆ ಪಕ್ಷದ ಶಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆಯೇ ನಾನು ಗೆದ್ದು ಬರುತ್ತೇನೆ - ತಮ್ಮ ಆಶೀರ್ವಾದದಿಂದ. ತಮ್ಮ ಸಹಾಯ ನನಗೆ ಬೇಡ ಸ್ವಾಮಿ.

ಶ್ರೀ ಸೈಯದ್ ಜುಲ್ಫೀಕರ್ ಹಷ್ಮಿ :- ನಾನು ತಮಗಿಂತ ಚಿಕ್ಕವನಿದ್ದೇನೆ. ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ನಿಮಗೆ ಸಹಕಾರ ಬೇಕಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಲೀಲಾದೇವಿ ಆರ್. ಪ್ರಸಾದ್ :- ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವ ಬೇಡಿಕೆ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಅರ್ಥ ಆಗಲಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :- ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದವರೆಲ್ಲಾ ಅವರ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ಸಗೀರ್ ಅಹಮದ್ :- ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಸೈಯದ್ ಜುಲ್ಫೀಕರ್ ಹಷ್ಮಿಯವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಆತಂಕ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಪ್ರಾಯಶಃ ನನಗೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಒಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದರೆ ಬೇರೂರ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ಬಂದಂಥವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವೆಂಬುದನ್ನು ನಾವುಗಳು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಕೋಮಿಗೆ ಸೇರಿದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಶಾಸಕನಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿ ಬಂದಾಗ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ “ಬನ್ನಿರಿ, ಹೋಗಿರಿ” ಎಂದು ಮಾತನಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯೂ ಅವರಿಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ನಮ್ಮದೇ ನಾಡಿನ ಭಾಷೆಯಾದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಯುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದಿದ್ದು, ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಇವೊತ್ತು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಲ್ಲಾ, ಅದಕ್ಕೆ ನಾನಂತೂ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಆತ ನನ್ನ ಕುಲ ಬಾಂಧವನೆನ್ನುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಭಾಷೆಯಾದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಆತ ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :- ಅವರು ಮಾನ್ಯ ಖಂಡ್ರೆಯವರ ತರಹ ಮಾತನಾಡದೆ ನಿಜವಾದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರು.

ಶ್ರೀ ಸಿ.ಆರ್. ಸಗೀರ್ ಅಹಮದ್ :- ನನಗೆ ಶ್ರೀ ಹಷ್ಮಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವವಿದೆ. ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಯುವಂಥ ಯಾವ್ಯಾವ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿವೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಹಷ್ಮಿಯಂಥವರು ಅಥವಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ-ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಬಹಳ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಯುವಂಥ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಇವೊತ್ತಿಗೂ ಸಹ ಮಾಡುವಂತಹವರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಸರ್ಕಾರ ಅಂತಹ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಕುರಿತು ತಾವು ಹಿಂದೆ ಟು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೀರೇ ವಿನಾ ಬೇರೆ ಸಮಾಜದವರಾಗಲಿ, ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಲಿ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಾದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಯುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವವರು ಇದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸೈಯದ್ ಜುಲೈಕರ್ ಹಖ್ತಿ:— ಮಾನ್ಯ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರೇ, ತಾವು ಸಹಕರಿಸಬೇಕು; ಇಡಿ ಅಧಿವೇಶನದಾದ್ಯಂತ ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೋ, ಆಗ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಉರ್ದು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ನೀವು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದರೆ ನಾವು ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೇವೆ. ಕನ್ನಡ ಯಾವುದೇ ಧರ್ಮದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲ, ಈ ರಾಜ್ಯದ ಭಾಷೆಯಾಗಿದ್ದು, ನಾವು ಕನ್ನಡಿಗರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ, ಅದು ಇಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲರ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀವು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಅಷ್ಟೆ. ಸುಮ್ಮನೆ 'ಕನ್ನಡ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಫೇಲ್'ಎಂದರೆ ಏನರ್ಥ. ಕನ್ನಡದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುವುದನ್ನು ನೀವು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ. ನೀವು ತಮಿಳುನಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ; ಅಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಮುಸ್ಲಿಮರು ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಕೇರಳದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಮುಸ್ಲಿಮರು ಮಲಯಾಳಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ; ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಮುಸ್ಲಿಮರು ಗಾಂಧಿ ಟೋಪಿ ಧರಿಸಿ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಆ ರಾಜ್ಯದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಮುಸ್ಲಿಮರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವ ಮುಸ್ಲಿಮರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಕಲಿಯಲು ಇಲ್ಲಿನ ಸರ್ಕಾರ ಏಕೆ ನಮಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ? ಕನ್ನಡ ಕಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಸಾವಿರಾರು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಆಯ್ಕೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಉರ್ದು ಶಾಲೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಕನ್ನಡ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ನೇಮಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ತಯಾರಿಲ್ಲ. ನಾವುಗಳು ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯಲು ತಯಾರಿರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ, ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ಈಗ ಸದನವನ್ನು ಮುಂದೂಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸದನವು ಪುನಃ ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 10.00 ಗಂಟೆಗೆ ಸಮಾವೇಶಗೊಳ್ಳಲಿದ್ದೇವೆ.

(ಸದನವು ಸಂಜೆ 6 ಗಂಟೆ 43 ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಮುಂದೂಡಲ್ಪಟ್ಟು ಪುನಃ ದಿನಾಂಕ 7ನೇ ಜುಲೈ ಮಾಹೆ 1999ರ ಬುಧವಾರದಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 10.00 ಗಂಟೆಗೆ ಸೇರಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿತು.)

---

(+ ಈ ಚಿಹ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ)